

LIETUVOS RESPUBLIKOS VERTYBINIŲ POPIERIŲ KOMISIJA

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VERTYBINIŲ POPIERIŲ KOMISIJOS 2003 M. RUGSĖJO 25 D. NUTARIMO NR. 15 „DĖL AKCINĖS BENDROVĖS „VILNIAUS VERTYBINIŲ POPIERIŲ BIRŽA“ PREKYBOS TAISYKLIŲ“ PAKEITIMO

2005 m. gegužės 19 d. Nr. 1K-13
Vilnius

Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisija n u t a r i a:

1. Pakeisti Vertybinių popierių komisijos 2003 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. 15 patvirtintas Akcinės bendrovės „Vilniaus vertybinių popierių birža“ prekybos taisykles (Žin., 2003, Nr. 110-4926; Žin., 2004, Nr. 131-4749; Žin., 2004, Nr. 184-6832; Žin., 2005, Nr. 7-236) ir išdėstyti jas nauja redakcija (pridedama).

2. Nustatyti, kad Akcinės bendrovės „Vilniaus vertybinių popierių birža“ prekybos taisyklės įsigalioja 2005 m. gegužės 30 d. Jei 2005 m. gegužės 30 d. naujoji prekybos sistema neveikia dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*), birža privalo užtikrinti esamos prekybos sistemos funkcionavimą kol pradės veikti naujoji prekybos sistema.

3. Pripažinti netekusiais galios Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos nutarimus:

2003 m. rugsėjo 25 d. Nr. 15 „Dėl akcinės bendrovės „Nacionalinė vertybinių popierių birža“ prekybos taisyklių naujos redakcijos“;

2004 m. rugpjūčio 19 d. Nr. 14 „Dėl Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimo Nr. 36 „Dėl akcinės bendrovės „Nacionalinė vertybinių popierių birža“ prekybos taisyklių naujos redakcijos pakeitimo“;

2004 m. gruodžio 17 d. Nr. 27 „Dėl Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos 2003 m. rugsėjo 25 d. nutarimo Nr. 15 „Dėl akcinės bendrovės „Vilniaus vertybinių popierių birža“ prekybos taisyklių“ pakeitimo ir papildymo“;

2005 m. sausio 13 d. Nr. 3 „Dėl Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos 2003 m. rugsėjo 25 d. nutarimo Nr. 15 „Dėl akcinės bendrovės „Vilniaus vertybinių popierių birža“ prekybos taisyklių naujos redakcijos“ pakeitimo ir papildymo“.

Komisijos pirmininkas

Virgilijus Poderys

PATVIRTINTA
Vertybinių popierių komisijos
2005 m. gegužės 19 d.
nutarimu Nr. 1K-13

PRIIMTA
AB „Vilniaus vertybinių popierių
birža“ valdybos posėdyje
2005 m. gegužės 4 d.
Protokolo Nr. 05-27

AKCINĖS BENDROVĖS „VILNIAUS VERTYBINIŲ POPIERIŲ BIRŽA“ PREKYBOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Taisyklių paskirtis ir teisinis pagrindas

1.1. Akcinės bendrovės „Vilniaus vertybinių popierių birža“ prekybos taisyklės (toliau – taisyklės) nustato:

1.1.1. vertybinių popierių įtraukimo į akcinės bendrovės „Vilniaus vertybinių popierių birža“ (toliau – VVPB) sąrašus ir išbraukimo iš jų sąlygas, tvarką ir terminus;

1.1.2. prekybos vertybiniais popieriais VVPB tvarką;

1.1.3. VVPB prekybos sesijų organizavimo laiką;

1.1.4. VVPB sudaromų sandorių rūšis;

1.1.5. vertybinių popierių kainos nustatymo tvarką;

1.1.6. reikalavimus Biržos nariams, Biržos narių teises ir pareigas, teisės dalyvauti VVPB prekyboje sustabdymo, išbraukimo ir pašalinimo iš Biržos narių tvarką ir sąlygas, atsakomybę už pareigų nevykdymą;

1.1.7. skelbimo apie kainas ir prekybos mastą tvarką;

1.1.8. įmokos už dalyvavimą VVPB prekyboje, įmokos už VVPB sudaromus sandorius, vertybinių popierių įtraukimo į VVPB sąrašus ir metinės kotiravimo įmokos dydžius;

1.1.9. dėl VVPB sandorių kylančių ginčų sprendimo būdus.

1.2. Šių taisyklių teisinis pagrindas – Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymo 44 straipsnis. Rengiant taisykles, atsižvelgta į 1993 m. gegužės 10 d. Tarybos direktyvą 93/22/EEB dėl investicinių paslaugų vertybinių popierių srityje, 2001 m. gegužės 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/34/EB dėl vertybinių popierių įtraukimo į biržos oficialųjį prekybos sąrašą ir dėl informacijos apie tuos vertybinius popierius paskelbimo, taip pat į NOREX aljanso taisykles, reglamentuojančias reikalavimus vertybinių popierių biržų nariams bei prekybos vertybiniais popieriais tvarką vertybinių popierių biržose, įeinančiose į NOREX aljansą.

2. Taisyklėse vartojamos sąvokos

2.1. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

2.1.1. Automatinio įvykdymo sandoris – sandoris, sudaromas prekybos sistemoje automatinio pavedimų įvykdymo būdu.

2.1.2. Automatinis pavedimų įvykdymas – procesas pavedimų knygoje, kurio metu pavedimai parduoti ir pirkti įvykdomi automatiškai, jeigu konkrečiame pavedime nurodyta vertybinių popierių kaina, skaičius ir kitos sąlygos atitinka anksčiau į pavedimų knygą įvestų pavedimų sąlygas.

2.1.3. Automatinis pavedimų perdavimas – procesas, kurio metu Biržos narys kliento pavedimus automatiškai perduoda tiesiai į prekybos sistemą, naudodamas interneto ryšį ar kitas kompiuterinio ryšio tarp Biržos nario ir kliento priemones.

2.1.4. Biržos makleris – Biržos nario darbuotojas, turintis leidimą dalyvauti VVPB prekyboje Biržos nario vardu.

2.1.5. Biržos narys – vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkas, kurį VVPB priėmė Biržos nariu ir kuris pasirašė narystės sutartį su VVPB.

2.1.6. Garantinis fondas – piniginis fondas, sudarytas iš Biržos narių lėšų, kurias patikėjimo teise valdo VVPB šių taisyklių nustatyta tvarka. Garantinio fondo paskirtis – užtikrinti, kad VVPB sudaryti automatinio įvykdymo sandoriai būtų įvykdyti pagal juose nurodytas sąlygas, t.y. kad pirkėjas gautų vertybinius popierius, o pardavėjas – pinigus. Garantinio fondo formavimo ir naudojimo tvarka nustatyta šiose bei Atsiskaitymų už Vilniaus vertybinių popierių biržoje sudarytus sandorius taisyklėse.

2.1.7. Informacijos atskleidimo sistema – elektroninė sistema, susidedanti iš techninės, programinės bei ryšių įrangos ir skirta informacijai apie emitentus ir jų išleistus vertybinius popierius skleisti, VVPB priimtiems sprendimams ir kitai su prekyba vertybiniais popieriais susijusiai informacijai skelbti. Per informacijos atskleidimo sistemą paskelbta informacija yra dedama į VVPB interneto tinklalapį ir (arba) prekybos sistemą.

2.1.8. Kainos kitimo žingsnis – mažiausias galimas kainos pokytis prekybos sistemoje.

2.1.9. Kapitalizacija – bendra vienos ar kelių vertybinių popierių emisijų vertė, apskaičiuojama vertybinių popierių skaičių padauginus iš paskutinės mokėtos kainos už šiuos vertybinius popierius.

2.1.10. Listingavimas – vertybinių popierių sąrašų sudarymas ir valdymas, apimantis vertybinių popierių įtraukimą į sąrašus, emitentų, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į sąrašus, priežiūrą, informacijos apie tokius emitentus ir jų vertybinius popierius atskleidimą ir kitus VVPB veiksmus.

2.1.11. Nepilnas lotas – vertybinių popierių skaičius, mažesnis už pilną lotą.

2.1.12. Nuosavybės vertybinių popierių rinka – prekybos sistemos segmentas, skirtas prekybai nuosavybės vertybiniais popieriais. Nuosavybės vertybinių popierių rinka gali būti suskirstyta į smulkesnius segmentus – subrinkas.

2.1.13. Paklausos ir pasiūlos ribos – kainos, patenkančios į skirtumą tarp pavedimo pirkti didžiausia kaina ir pavedimo parduoti mažiausia kaina.

2.1.14. Paskutinė mokėta kaina – paskutinė už vertybinius popierius mokėta kaina (pajamingumas), kuria buvo sudarytas automatinio įvykdymo sandoris arba tiesioginis sandoris (nurodant sandorio tipą – „kontraktinis sandoris“) dėl ne mažiau kaip vieno pilno loto. Paskutinė mokėta kaina yra laikoma vertybinio popieriaus rinkos kaina.

2.1.15. Pavedimas – į pavedimų knygą įvestas, teisiškai saistantis Biržos nario pasiūlymas pirkti arba parduoti nurodytą skaičių vertybinių popierių.

2.1.16. Pavedimas parduoti – pavedimas parduoti konkretų vertybinį popierių.

2.1.17. Pavedimas pirkti – pavedimas nupirkti konkretų vertybinį popierių.

2.1.18. Pavedimų knyga – prekybos sistemos duomenų bazė, kurioje fiksuojami į prekybos sistemą įvesti pavedimai pirkti ir parduoti vertybinius popierius, taip pat fiksuojama informacija apie konkretų vertybinį popierių, tokia kaip informacija apie šio vertybinio popieriaus lotų dydžius, kokių tikslumu pavedimuose turi būti nurodoma kaina ir pan.

2.1.19. Pilnas lotas – mažiausias vertybinių popierių skaičius, dėl kurio, pateikus pavedimą ir sudarius sandorį, nustatoma paskutinė mokėta kaina.

2.1.20. Prekybos diena – diena, kai VVPB vyksta prekyba.

2.1.21. Prekybos sistema – elektroninė sistema, susidedanti iš techninės, programinės bei ryšių įrangos ir skirta prekybai vertybiniais popieriais.

2.1.22. Prekybos valandos – laikas prekybos dienos metu, apimantis priešprekybinę sesiją, prekybos sesiją ir poprekybinę sesiją.

2.1.23. Sandoris – vertybinių popierių pirkimas–pardavimas, kuris gali būti sudaromas kaip automatinio įvykdymo sandoris arba tiesioginis sandoris.

2.1.24. Skolos vertybinių popierių rinka – prekybos sistemos segmentas, skirtas prekybai skolos vertybiniais popieriais. Skolos vertybinių popierių rinka gali būti suskirstyta į smulkesnius segmentus – subrinkas.

2.1.25. Subrinka – prekybos sistemos segmentas, nuosavybės arba skolos vertybinių popierių rinkos dalis, kuriai taikomos tos pačios prekybos procedūros ir tvarka.

2.1.26. Techninė įranga – Biržos nario turima techninė ir programinė įranga, įskaitant taikomas kompiuterines programas, naudojama prekybai ir atsiskaitymams prekybos sistemoje ir Biržos nario prisijungimui prie jos.

2.1.27. Tiesioginis sandoris – sandoris, sudaromas ne pavedimų knygoje. Tiesioginis sandoris yra sudaromas nurodant vieną iš sandorio tipų, kurie pateikti ir apibrėžti šių taisyklių 5 priede „Tiesioginių sandorių tipai“.

2.1.28. Vertybinių popierių biržos, įeinančios į NOREX aljansą – Helsinkio vertybinių popierių birža, Islandijos vertybinių popierių birža, Kopenhagos vertybinių popierių birža, Oslo vertybinių popierių birža, Rygos vertybinių popierių birža, Stokholmo vertybinių popierių birža, Talino vertybinių popierių birža ir VVPB. Ši sąvoka gali būti vartojama kalbant apie visas NOREX biržas arba apie kiekvieną atskirai.

2.1.29. Vidaus sandoris – tiesioginis sandoris, sudarytas tarp Biržos nario ir jo kliento arba tarp to paties Biržos nario klientų.

2.2. Kitos taisyklėse vartojamos sąvokos turi tokią pačią prasmę kaip Vertybinių popierių rinkos įstatyme.

II SKYRIUS VERTYBINIŲ POPIERIŲ LISTINGAVIMO TVARKA

I SKIRSNIS ĮTRAUKIMAS Į VVPB SĄRAŠUS

3. VVPB sudaromi sąrašai

3.1. VVPB yra sudaromi šie sąrašai: Oficialusis, Einamasis, Skolos vertybinių popierių ir Investicinių vienetų sąrašas. Oficialusis, Einamasis ir Skolos vertybinių popierių sąrašai yra prekybos sąrašai. VVPB organizuoja prekybą į šiuos prekybos sąrašus įtrauktais vertybiniais popieriais šių taisyklių nustatyta tvarka. Investicinių vienetų sąrašas nėra prekybos sąrašas ir VVPB neorganizuoja prekybos į šį sąrašą įtrauktais vertybiniais popieriais.

3.2. Į Oficialųjį ir Einamąjį prekybos sąrašus gali būti įtraukti nuosavybės vertybiniai popieriai (išskyrus konvertuojamas ar keičiamas obligacijas ir obligacijas su varantais), jeigu jie ir jų emitentas atitinka kituose šių taisyklių punktuose nustatytus reikalavimus. Į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą gali būti įtraukti skolos vertybiniai popieriai (įskaitant konvertuojamas ar keičiamas obligacijas ir obligacijas su varantais), jeigu jie ir jų emitentas atitinka kituose šių taisyklių punktuose nustatytus reikalavimus. Į Investicinių vienetų sąrašą gali būti įtraukti investicinių fondų investiciniai vienetai bei investicinių kintamojo kapitalo bendrovių akcijos, jeigu

jie ir jų emitentas atitinka kituose šių taisyklių punktuose nustatytus reikalavimus. Čia ir toliau taisyklėse sąvoka „emitentas“, kiek tai susiję su investicinių fondų investiciniais vienetais bei investicinių kintamojo kapitalo bendrovių akcijomis, reiškia subjektą (valdymo įmonę arba investicinę kintamojo kapitalo bendrovę), įgaliotą veikti kolektyvinio investavimo subjekto vardu.

4. Bendri reikalavimai emitentams ir jų išleistiems vertybiniais popieriams, kuriuos siekiama įtraukti į prekybos sąrašus

4.1. Emitentas turi atitikti įstatymus ir teisės aktus, taikomus jo steigimui ir veiklai pagal jo įstatus.

4.2. Emitento ekonominė ir teisinė padėtis neturi kelti grėsmės investuotojų interesams.

4.3. Vertybiniai popieriai turi būti be perleidimo teisių apribojimų (laisvai cirkuliuojantys), suteikiantys jų savininkams vienodas teises ir visiškai apmokėti.

VVPB neviseiškai apmokėtus vertybinius popierius gali laikyti laisvai cirkuliuojančiais, jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams ir jeigu buvo pasirengta užtikrinti laisvą ir neribotą tokių vertybinių popierių cirkuliaciją, o prekyba jais vykdoma atvirai ir tinkamai, suteikiant visuomenei visą reikalingą informaciją.

Tais atvejais, kai į Oficialųjį ar Einamąjį prekybos sąrašą siekiama įtraukti tuos nuosavybės vertybinius popierius, kuriuos galima įsigyti tik turint atitinkamą leidimą, VVPB gali nesilaikyti šio papunkčio pirmoje pastraipoje įtvirtinto reikalavimo su sąlyga, kad toks leidimas nesutrikdo rinkos.

4.4. Vertybiniai popieriai turi būti apskaitomi pagal Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų norminių aktų nustatytus reikalavimus.

4.5. Pagal 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/71/EB dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai yra viešai siūlomi arba įtraukiami į prekybą reguliuojamoje rinkoje, ir iš dalies pakeičiančios direktyvą 2001/34/EB nustatytą tvarką turi būti paskelbiamas vertybinių popierių, kuriuos siekiama įtraukti į prekybos sąrašą, prospektas, išskyrus atvejus, kai pareiga paskelbti prospektą netaikoma.

4.6. Nuosavybės vertybiniais popieriais, kuriuos siekiama įtraukti į Oficialųjį ar Einamąjį prekybos sąrašą, *mutatis mutandis* taikomi specialūs reikalavimai, nustatyti akcijų emitentams ir jų išleistoms akcijoms. Depozitoriumo pakvitavimai dėl akcijų gali būti įtraukti į prekybos sąrašą tik tuo atveju, jeigu tų akcijų emitentas įvykdo sąlygas, nustatytas 4.1 punkte ir 5.1–5.3 punktuose (traukiant į Oficialųjį prekybos sąrašą) arba 6.1–6.3 punktuose (traukiant į Einamąjį prekybos sąrašą), ir jeigu pakvitavimai atitinka sąlygas, nustatytas 5.4 ir 5.5 punktuose (traukiant į Oficialųjį prekybos sąrašą) arba 6.4 ir 6.5 (traukiant į Einamąjį prekybos sąrašą).

5. Specialūs reikalavimai akcijų emitentams ir jų išleistoms akcijoms, kurias siekiama įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą

5.1. Emitentas turi būti aktyviai vykdeš savo pagrindinę veiklą mažiausiai trejus paskutinius metus. Atsižvelgdama į emitento finansinę padėtį, jo pozicijas rinkoje, veiklos sritį, reputaciją, ateities planus ir kitus faktorius, reikšmingus įvertinant emitentą ir jo veiklą, VVPB turi teisę daryti jam išimtį dėl šio reikalavimo.

5.2. Emitentas turi būti paskelbęs arba pateikęs savo paskutinių trejų finansinių metų audituotas metines finansines atskaitomybes. Paskutinių finansinių metų finansinė atskaitomybė turi būti parengta pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus. Kai emitentas veikia trumpesnį nei trejų metų laikotarpį, VVPB turi teisę daryti jam išimtį dėl šio reikalavimo, jeigu mano, kad investuotojai turi galimybę susipažinti su visa informacija, reikalinga motyvuotam sprendimui dėl investicijų į emitento akcijas, kurias siekiama įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą, priimti.

5.3. Numatoma akcijų, dėl kurių paduota paraiška įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą, kapitalizacija arba, jeigu to negalima įvertinti, bendrovės kapitalas ir rezervai, įskaitant pelną ar nuostolius, per paskutinius finansinius metus turi būti ne mažesni kaip keturi milijonai eurų. VVPB turi teisę daryti išimtį dėl šio reikalavimo, jeigu yra pakankamas investuotojų interesas prekiauti emitento akcijomis reguliuojamoje rinkoje.

Šio papunkčio pirmoje pastraipoje nustatyta sąlyga netaikoma į Oficialųjį prekybos sąrašą įtraukiant kitą tos pačios klasės akcijų, jau įtrauktų į Oficialųjį prekybos sąrašą, emisiją.

5.4. Dar iki įtraukimo į Oficialųjį prekybos sąrašą pakankamas akcijų skaičius turi būti viešai išplatintas Lietuvos Respublikoje ir (ar) vienoje ar daugiau Europos Sąjungos valstybių narių. Laikoma, kad yra išplatintas pakankamas akcijų skaičius, jeigu:

5.4.1. akcijos, dėl kurių paduota paraiška įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą, jau yra išplatintos viešai tiek, kad tai sudaro ne mažiau kaip 25% įstatinio kapitalo dalies, kurią sudaro tos klasės akcijos; arba

5.4.2. atsižvelgiant į didelį tos pačios klasės akcijų skaičių ir jų viešo išplatavimo mastą, rinka gali tinkamai funkcionuoti ir esant mažesniai jų procentui; arba

5.4.3. yra pagrindas manyti, kad artimiausiu metu per VVPB bus išplatintas pirmiau nurodytas pakankamas akcijų skaičius.

Jeigu asmeniui, veikiančiam savarankiškai ar kartu su kitais asmenimis, priklauso daugiau kaip 5% įstatinio kapitalo, šios akcijos nėra laikomos išplatintomis viešai ir apskaičiuojant akcijų viešo išplatavimo mastą į šias akcijas neatsižvelgiama, nebent VVPB nusprendžia kitaip.

Jeigu į Oficialųjį prekybos sąrašą siekiama įtraukti kitą tos pačios klasės akcijų emisiją, VVPB gali įvertinti, ar buvo viešai išplatintas pakankamas akcijų skaičius nuo visų išleistų akcijų, o ne tik nuo tos kitos akcijų emisijos.

Kai akcijos yra įtrauktos į biržos oficialųjį prekybos sąrašą vienoje ar daugiau valstybių ne Europos Sąjungos narių, VVPB gali nesilaikyti šio papunkčio pirmos pastraipos nuostatų ir įtraukti šias akcijas į Oficialųjį prekybos sąrašą, jeigu toje valstybėje(-ėse) buvo išplatintas pakankamas akcijų skaičius.

5.5. Paraiška įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą turi būti paduota dėl visų jau išleistų tos pačios klasės akcijų.

VVPB gali netaikyti reikalavimo įtraukti visas tos pačios klasės akcijas į paraišką dėl įtraukimo į Oficialųjį prekybos sąrašą, jeigu akcijos, kurios neįtraukiamos, įeina į paketus, kuriais išlaikoma emitento kontrolė arba kurių nuosavybės teisių tam tikrą laiką negalima perleisti pagal sutartis, tačiau tik su sąlyga, kad visuomenė informuojama apie tokias situacijas ir kad nėra pavojaus, jog tokios situacijos pakenks akcijų, kurias siekiama įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą, savininkų interesams.

5.6. Akcijos, kurias išleido bendrovė, esanti valstybės ne Europos Sąjungos narės nacionalinis subjektas, negali būti įtrauktos į Oficialųjį prekybos sąrašą, jeigu jos nėra įtrauktos nei į valstybės, kurios nacionalinis subjektas yra akcijas išleidusi bendrovė, nei į valstybės, kurioje laikoma didžioji akcijų dalis, biržos oficialųjį prekybos sąrašą.

6. Specialūs reikalavimai akcijų emitentams ir jų išleistoms akcijoms, kurias siekiama įtraukti į Einamąjį prekybos sąrašą

6.1. Emitentas turi būti aktyviai vykdamas savo pagrindinę veiklą mažiausiai dvejus paskutinius metus. Atsižvelgdama į emitento finansinę padėtį, jo pozicijas rinkoje, veiklos sritį, reputaciją, ateities planus ir kitus faktorius, reikšmingus įvertinant emitentą ir jo veiklą, VVPB turi teisę daryti jam išimtį dėl šio reikalavimo.

6.2. Emitentas turi būti paskelbęs arba pateikęs savo paskutinių dvejų finansinių metų audituotas metines finansines atskaitomybes. Paskutinių finansinių metų finansinė atskaitomybė turi būti parengta pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus. Kai emitentas veikia trumpesnį nei dvejų metų laikotarpį, VVPB turi teisę daryti jam išimtį dėl šio reikalavimo, jeigu mano, kad investuotojai turi galimybę susipažinti su visa informacija, reikalinga motyvuotam sprendimui dėl investicijų į emitento akcijas, kurias siekiama įtraukti į Einamąjį prekybos sąrašą, priimti.

6.3. Numatoma akcijų, dėl kurių paduota paraiška įtraukti į Einamąjį prekybos sąrašą, kapitalizacija arba, jeigu to negalima įvertinti, bendrovės kapitalas ir rezervai, įskaitant pelną ar nuostolius, per paskutinius finansinius metus turi būti ne mažesni kaip vienas milijonas eurų. VVPB turi teisę daryti išimtį dėl šio reikalavimo, jeigu yra pakankamas investuotojų interesas prekiauti emitento akcijomis reguliuojamoje rinkoje.

Šio papunkčio pirmoje pastraipoje nustatyta sąlyga netaikoma į Einamąjį prekybos sąrašą įtraukiant kitą tos pačios klasės akcijų, jau įtrauktų į Einamąjį prekybos sąrašą, emisiją.

6.4. Dar iki įtraukimo į Einamąjį prekybos sąrašą pakankamas akcijų skaičius turi būti viešai išplatintas Lietuvos Respublikoje ir (ar) vienoje ar daugiau Europos Sąjungos valstybių narių. Laikoma, kad yra išplatintas pakankamas akcijų skaičius, jeigu:

6.4.1. akcijos, dėl kurių paduota paraiška įtraukti į Einamąjį prekybos sąrašą, jau yra išplatintos viešai tiek, kad tai sudaro ne mažiau kaip 25% įstatinio kapitalo dalies, kurią sudaro tos klasės akcijos; arba

6.4.2. atsižvelgiant į didelį tos pačios klasės akcijų skaičių ir jų viešo išplatavimo mastą, rinka gali tinkamai funkcionuoti ir esant mažesniui jų procentui; arba

6.4.3. yra pagrindas manyti, kad artimiausiu metu per VVPB bus išplatintas pirmiau nurodytas pakankamas akcijų skaičius.

Jeigu asmeniui, veikiančiam savarankiškai ar kartu su kitais asmenimis, priklauso daugiau kaip 5% įstatinio kapitalo, šios akcijos nėra laikomos išplatintomis viešai ir apskaičiuojant akcijų viešo išplatavimo mastą į šias akcijas neatsižvelgiama, nebent VVPB nusprendžia kitaip.

Jeigu į Einamąjį prekybos sąrašą siekiama įtraukti kitą tos pačios klasės akcijų emisiją, VVPB gali įvertinti, ar buvo viešai išplatintas pakankamas akcijų skaičius nuo visų išleistų akcijų, o ne tik nuo tos kitos akcijų emisijos.

Kai akcijos yra įtrauktos į biržos oficialųjį prekybos sąrašą vienoje ar daugiau valstybių ne Europos Sąjungos narių, VVPB gali nesilaikyti šio papunkčio pirmos pastraipos nuostatų ir įtraukti šias akcijas į Einamąjį prekybos sąrašą, jeigu toje valstybėje(-ėse) buvo išplatintas pakankamas akcijų skaičius.

6.5. Paraiška įtraukti į Einamąjį prekybos sąrašą turi būti paduota dėl visų jau išleistų tos pačios klasės akcijų.

VVPB gali netaikyti reikalavimo įtraukti visas tos pačios klasės akcijas į paraišką dėl įtraukimo į Einamąjį prekybos sąrašą, jeigu akcijos, kurios neįtraukiamos, įeina į paketus, kuriais išlaikoma emitento kontrolė arba kurių nuosavybės teisių tam tikrą laiką negalima perleisti pagal sutartis, tačiau tik su sąlyga, kad visuomenė informuojama apie tokias situacijas ir kad nėra pavojaus, jog tokios situacijos pakenks akcijų, kurias siekiama įtraukti į Einamąjį prekybos sąrašą, savininkų interesams.

7. Specialūs reikalavimai skolos vertybinių popierių emitentams ir jų išleistiems skolos vertybiniams popieriams, kuriuos siekiama įtraukti į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą

7.1. Emitentas turi būti aktyviai vykdamas savo pagrindinę veiklą mažiausiai dvejus paskutinius metus. Atsižvelgdama į emitento finansinę padėtį, jo pozicijas rinkoje, veiklos sritį, reputaciją, ateities planus ir kitus faktorius, reikšmingus įvertinant emitentą ir jo veiklą, VVPB turi teisę daryti jam išimtį dėl šio reikalavimo.

7.2. Emitentas turi būti paskelbęs arba pateikęs savo paskutinių dvejų finansinių metų audituotas metines finansines atskaitomybes. Paskutinių finansinių metų finansinė atskaitomybė turi būti parengta pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus. Kai emitentas veikia trumpesnę nei dvejų metų laikotarpį, VVPB turi teisę daryti jam išimtį dėl šio reikalavimo, jeigu mano, kad investuotojai turi galimybę susipažinti su visa informacija, reikalinga motyvuotam sprendimui dėl investicijų į emitento skolos vertybinius popierius, kuriuos siekiama įtraukti į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą, priimti.

7.3. Bendra skolos vertybinių popierių emisijos nominali vertė turi būti ne mažesnė kaip du šimtai tūkstančių eurų. Ši nuostata netaikoma nuolatinėms emisijoms, išleidžiamoms pagal investuotojų paklausą, kai skolos vertybinių popierių emisijos nominalios vertės dydis nėra nustatytas.

7.4. Skolos vertybiniai popieriai turi būti denominuoti litais arba eurai. Skolos vertybinio popieriaus nominali vertė turi būti sveikas skaičius.

7.5. Konvertuojamos ar keičiamos obligacijos ir obligacijos su varantais gali būti įtrauktos į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą tik tada, kai su jomis susietos akcijos jau yra įtrauktos į VVPB Oficialųjį arba Einamąjį prekybos sąrašą arba į kitos reguliuojamos nuolat veikiančios pripažintos atviros rinkos sąrašus arba yra įtraukiamos į juos tuo pačiu metu.

VVPB turi teisę daryti išimtį dėl šio reikalavimo, jeigu mano, kad skolos vertybinių popierių savininkai disponuoja visa informacija, reikalinga susidaryti nuomonei apie akcijų, su kuriomis tie skolos vertybiniai popieriai yra susieti, vertę.

7.6. Paraiška įtraukti į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą turi būti paduota dėl visų tos pačios emisijos skolos vertybinių popierių.

7.7. Įtraukiant į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą valstybės, jos regiono ar vietos valdžios institucijos arba tarptautinės organizacijos išleistus skolos vertybinius popierius, 7.1–7.3 ir 7.5 papunkčių reikalavimai netaikomi.

8. Paraiškos pateikimo tvarka

8.1. Emitentas, siekiantis, kad jo išleisti vertybiniai popieriai būtų įtraukti į sąrašą, privalo pateikti VVPB paraišką. Paraiška pateikiama standartine VVPB valdybos patvirtinta paraiškos forma.

8.2. Išskyrus atvejus, kai yra pateikiama paraiška įtraukti investicinių fondų investicinius vienetų ar investicinių kintamojo kapitalo bendrovių akcijas į Investicinių vienetų sąrašą, kartu su paraiška turi būti pateikti šie dokumentai arba jų kopijos (dokumentų kopijos turi būti patvirtintos emitento antspaudu ir įgalioto asmens parašu):

8.2.1. pagal 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/71/EB dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai yra viešai siūlomi arba įtraukiami į prekybą reguliuojamoje rinkoje, ir iš dalies pakeičiančios direktyvą 2001/34/EB nustatytą tvarką patvirtintas bei paskelbtas vertybinių popierių, kuriuos siekiama įtraukti į prekybos sąrašą, prospektas, išskyrus atvejus, kai pareiga paskelbti prospektą netaikoma;

8.2.2. dokumentas, įrodantis, kad 8.2.1 papunktyje nurodytas prospektas yra nustatyta tvarka patvirtintas kompetentingos institucijos;

8.2.3. paskutinis metų prospektas-ataskaita;

- 8.2.4. visi paskutinių keturių ketvirčių balansai ir pelno (nuostolio) ataskaitos;
- 8.2.5. vertybinių popierių išplatavimo ataskaita;
- 8.2.6. emitento įstatai ir registracijos dokumentai;
- 8.2.7. informacija apie emitento akcininkus, kurie paraiškos pateikimo metu turi nuosavybės teise ar veikdami kartu su kitais asmenimis arba savarankiškai valdo daugiau kaip 5% visų emitento balsų (nurodyti šių akcininkų vardus ir pavardes (juridinių asmenų pavadinimus ir kodus), kiekvieno iš jų turimų akcijų skaičių bei balsų dalį procentais);
- 8.2.8. informacija apie bendrą vertybinių popierių, dėl kurių paduota paraiška, savininkų skaičių ir informacija apie vertybinių popierių savininkus, kurie paraiškos pateikimo metu turi nuosavybės teise ar veikdami kartu su kitais asmenimis arba savarankiškai valdo daugiau kaip 5% paraiškoje nurodytų vertybinių popierių (nurodyti šių savininkų vardus ir pavardes (juridinių asmenų pavadinimus ir kodus), kiekvieno iš jų turimų vertybinių popierių skaičių ir jų dalį procentais);
- 8.2.9. informacija apie esminius pasikeitimus, kurie įvyko nuo to laiko, kai buvo paskelbtas paskutinis emitento prospektas arba paskutinis metų prospektas-ataskaita;
- 8.2.10. emitento kompetentingo organo sprendimas dėl paraiškos įtraukti emitento išleistus vertybinius popierius į VVPB prekybos sąrašą pateikimo;
- 8.2.11. paduodant paraišką įtraukti skolos vertybinius popierius, informacija apie obligacijų savininkų atstovą ir atstovavimo sutartis, jeigu tokie yra;
- 8.2.12. prašymas priimti sprendimą dėl sąlyginio vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą, taip pat įrodymai bei paaiškinimai, koku būdu ir per koki terminą emitentas ketina įvykdyti sąlygas, keliamas, kad emitentas ir jo išleisti vertybiniai popieriai atitiktų visus šių taisyklių nustatytus reikalavimus. Šiame papunktyje nurodyti dokumentai pateikiami tik tuo atveju, jei emitentas pageidauja sąlyginio jo išleistų vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą.
- 8.3. Jeigu yra pateikiama paraiška įtraukti investicinių fondų investicinius vienetų ar investicinių kintamojo kapitalo bendrovių akcijas į Investicinių vienetų sąrašą, kartu su paraiška turi būti pateikti šie dokumentai arba jų kopijos (dokumentų kopijos turi būti patvirtintos emitento antspaudu ir įgalioto asmens parašu):
- 8.3.1. valdymo įmonės veiklos licencija, suteikianti teisę verstis investicinių fondų ar investicinių kintamojo kapitalo bendrovių valdymu, arba investicinės kintamojo kapitalo bendrovės veiklos licencija, arba emitento patvirtinimas, kad užsienio valstybėje licencijuota valdymo įmonė ar investicinė kintamojo kapitalo bendrovė turi teisę platinti užsienio investicinius vienetų ar akcijas Lietuvos Respublikoje;
- 8.3.2. valdymo įmonės arba investicinės kintamojo kapitalo bendrovės registracijos dokumentai;
- 8.3.3. investicinio fondo taisyklės ar investicinės kintamojo kapitalo bendrovės įstatai, arba jiems analogiški dokumentai;
- 8.3.4. pagal 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyvos 85/611/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIAVPS), derinimo (su paskutiniais pakeitimais, nustatytais 2002 m. sausio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvomis 2001/107/EB ir 2001/108/EB) nustatytą tvarką parengtas bei paskelbtas vertybinių popierių, kuriuos siekiama įtraukti į Investicinių vienetų sąrašą, visas bei sutrumpintas prospektas;
- 8.3.5. naujausia metų ir pusmečio ataskaita, jei tokia parengta po metų ataskaitos;
- 8.3.6. informacija apie valdymo įmonės arba investicinės kintamojo kapitalo bendrovės akcininkus, kurie paraiškos pateikimo metu turi nuosavybės teise ar veikdami kartu su kitais asmenimis arba savarankiškai valdo daugiau kaip 5% visų emitento balsų (nurodyti šių akcininkų

vardus ir pavardes (juridinių asmenų pavadinimus ir kodus), kiekvieno iš jų turimų akcijų skaičių bei balsų dalį procentais);

8.3.7. valdymo įmonės arba investicinės kintamojo kapitalo bendrovės kompetentingo organo sprendimas dėl paraiškos įtraukti vertybinius popierius į VVPB Investicinių vienetų sąrašą pateikimo.

8.4. VVPB kiekvienu konkrečiu atveju turi teisę nuspręsti, kad kai kurie 8.2 ar 8.3 punkte išvardyti dokumentai neprivalo būti pateikti kartu su paraiška.

8.5. Valstybės, jos regiono ar vietos valdžios institucijos arba tarptautinės organizacijos išleistų skolos vertybinių popierių emitentas neprivalo kartu su paraiška pateikti 8.2 punkte išvardytų dokumentų.

8.6. VVPB turi teisę pareikalauti iš emitento, kuris pateikė paraišką įtraukti jo išleistus vertybinius popierius į sąrašą, pateikti papildomus dokumentus arba informaciją, jeigu mano, kad tai yra būtina investuotojų apsaugai užtikrinti.

9. Paraiškos svarstymas

9.1. Paraišką svarsto ir sprendimą dėl vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą priima VVPB valdyba, išskyrus šių taisyklių 9.2 papunktyje numatytą atvejį.

9.2. Lietuvos Respublikos išleisti skolos vertybiniai popieriai į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą įtraukiami automatiškai po to, kai VVPB gauna jų emitento paraišką. VVPB valdyba sprendimo įtraukti šiuos vertybinius popierius į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą tokiais atvejais nepriima. Informacija apie šių vertybinių popierių įtraukimą į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą skelbiama per VVPB informacijos atskleidimo sistemą.

9.3. Paraiškos ir kartu su ja pateiktų dokumentų analizei VVPB gali samdyti ekspertus, kurie pateiktų savo rekomendacijas VVPB valdybai.

9.4. Visos išimtys dėl vertybinių popierių įtraukimo į VVPB sąrašus sąlygų, kurios gali būti daromos pagal šių taisyklių II skyriaus I skirsnį, turi būti vienodai taikomos visiems emitentams, kai jas pateisinančios aplinkybės yra panašios.

9.5. Jeigu dėl tų pačių vertybinių popierių tuo pačiu metu arba netrukus po to paduodamos paraiškos įtraukti juos į VVPB Oficialųjį prekybos sąrašą bei į oficialųjį prekybos sąrašą kitoje(-ose) biržoje, kuri yra arba veikia kitoje ar kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, arba jeigu yra paduota paraiška įtraukti į VVPB Oficialųjį prekybos sąrašą vertybinius popierius, kurie jau yra įtraukti į oficialųjį prekybos sąrašą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, VVPB valdyba apie tai informuoja kitos Europos Sąjungos valstybės narės atsakingas institucijas ir imasi priemonių, kad procesas būtų pagreitintas ir kiek įmanoma supaprastinti formalumai ir visos papildomos sąlygos, reikalingos siekiant įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą atitinkamus vertybinius popierius.

9.6. VVPB valdyba sprendimą dėl vertybinių popierių įtraukimo į Oficialųjį prekybos sąrašą turi priimti ir pareiškėjui pateikti per 6 mėnesius nuo paraiškos gavimo dienos (jei trūkstami ar papildomi dokumentai pateikiami vėliau, – per 6 mėnesius nuo šių dokumentų gavimo dienos). VVPB valdyba sprendimą dėl vertybinių popierių įtraukimo į Einamąjį, Skolos vertybinių popierių ar Investicinių vienetų sąrašą turi priimti ir pareiškėjui pateikti per 3 mėnesius nuo paraiškos gavimo dienos (jei trūkstami ar papildomi dokumentai pateikiami vėliau, – per 3 mėnesius nuo šių dokumentų gavimo dienos).

9.7. VVPB valdyba gali priimti vieną iš trijų sprendimų:

9.7.1. sprendimą įtraukti vertybinius popierius į sąrašą;

9.7.2. sprendimą neįtraukti vertybinių popierių į sąrašą;

9.7.3. sprendimą dėl sąlyginio vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą.

9.8. Jeigu per 9.6 punkte nurodytą terminą VVPB valdyba nepriima ir nepateikia pareiškėjui sprendimo, laikoma, kad paraiška įtraukti vertybinius popierius į sąrašą yra atmesta. Tokį atmetimą pareiškėjas gali apskusti teismui įstatymų nustatyta tvarka.

10. Sprendimo įtraukti vertybinius popierius į sąrašą priėmimas

10.1. VVPB valdyba priima sprendimą įtraukti vertybinius popierius į sąrašą, jeigu vertybiniai popieriai ir jų emitentas atitinka jiems šiose taisyklėse nustatytus reikalavimus.

10.2. VVPB valdyba negali kelti sąlygos, kad bendrovės ar kito juridinio asmens, kuris yra kitos Europos Sąjungos valstybės narės nacionalinis subjektas, išleisti vertybiniai popieriai, kuriuos siekiama įtraukti į VVPB sąrašą, jau būtų įtraukti į sąrašą biržoje, kuri yra ar veikia vienoje iš valstybių narių.

10.3. Sprendime įtraukti vertybinius popierius į sąrašą VVPB valdyba nustato vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą dieną, kuri taip pat yra pirmoji šių vertybinių popierių kotiravimo sąrašo diena. Jeigu VVPB valdyba nenusprendžia kitaip, ši diena yra šešta darbo diena po VVPB valdybos sprendimo įtraukti vertybinius popierius į sąrašą paskelbimo per VVPB informacijos atskleidimo sistemą dienos.

10.4. VVPB valdybai priėmus sprendimą įtraukti vertybinius popierius į sąrašą, pareiškėjas apie tai informuojamas tą pačią dieną, išsiunčiant jam valdybos sprendimą. Sprendimas taip pat paskelbiamas per VVPB informacijos atskleidimo sistemą.

10.5. Iki vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą dienos, nustatytos VVPB valdybos sprendime, emitentas privalo pasirašyti su VVPB sutartį dėl emitento vertybinių popierių listingavimo. Sutartis nustato emitento pareigą laikytis šių taisyklių. VVPB nepradeda kotiruoti vertybinių popierių, kol nėra pasirašyta sutartis.

11. Sprendimo neįtraukti vertybinių popierių į sąrašą priėmimas

11.1. VVPB valdyba priima sprendimą neįtraukti vertybinių popierių į sąrašą, jeigu vertybiniai popieriai arba jų emitentas neatitinka jiems šiose taisyklėse nustatytų reikalavimų arba šių vertybinių popierių emitentas atsisako pateikti VVPB jos prašomą papildomą informaciją ar dokumentus, taip pat jeigu emitentas atsisako vykdyti kitus pagrįstus VVPB valdybos reikalavimus.

11.2. VVPB valdyba priima sprendimą neįtraukti vertybinių popierių į prekybos sąrašą, jeigu prekybos sistemos techninės galimybės neleidžia užtikrinti prekybos tokiais vertybiniais popieriais.

11.3. VVPB valdyba gali priimti sprendimą neįtraukti vertybinių popierių į sąrašą, jeigu per paskutinius dvejus metus iki paraiškos pateikimo emitentui buvo iškelta bankroto byla arba jis per šį laikotarpį susidurdavo su mokumo problemomis, taip pat jeigu emitento būklė, ekonominė ar teisinė padėtis yra tokia, kad įtraukimas pakenktų investuotojų interesams.

11.4. VVPB valdyba gali priimti sprendimą neįtraukti į sąrašą vertybinių popierių, jau įtrauktų į sąrašą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, jeigu emitentas nevykdo su vertybinių popierių įtraukimu į sąrašą susijusių pareigų, nustatytų toje Europos Sąjungos valstybėje narėje.

11.5. Sprendimas neįtraukti vertybinių popierių į sąrašą turi būti motyvuotas. Pareiškėjas gali apskusti sprendimą teismui įstatymų nustatyta tvarka per 30 dienų nuo sprendimo priėmimo. VVPB valdybai priėmus sprendimą neįtraukti vertybinių popierių į sąrašą, pareiškėjas apie priimtą sprendimą informuojamas tą pačią dieną, išsiunčiant jam valdybos sprendimą. Emitentas gali bendra tvarka pakartotinai kreiptis į VVPB dėl vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą praėjus ne mažiau kaip 1 mėnesiui nuo VVPB valdybos sprendimo neįtraukti vertybinių popierių į sąrašą priėmimo dienos. Emitentui pateikus motyvuotą prašymą, VVPB valdyba turi teisę sutrumpinti šį terminą.

12. Sprendimo dėl sąlyginio vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą priėmimas

12.1. VVPB valdyba turi teisę priimti sprendimą dėl sąlyginio vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą, jeigu paraiškos pateikimo metu emitentas arba jo išleisti vertybiniai popieriai neatitinka jiems šiose taisyklėse nustatytų reikalavimų, tačiau vadovaudamasi emitento pateiktais įrodymais ir paaiškinimais VVPB valdyba mano, kad emitentas ir jo išleisti vertybiniai popieriai atitiks šių taisyklių nustatytus reikalavimus po to, kai bus įvykdytas vertybinių popierių viešas siūlymas ar kiti veiksmai.

12.2. Sprendime dėl sąlyginio vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą VVPB valdyba nustato sąlygas, kurias emitentas privalo įvykdyti, kad jis ir jo išleisti vertybiniai popieriai atitiktų visus šių taisyklių nustatytus reikalavimus. Sprendime taip pat nurodomas terminas, per kurį nustatytos sąlygos turi būti įvykdytos.

12.3. VVPB valdybai priėmus sprendimą dėl sąlyginio vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą, pareiškėjas apie priimtą sprendimą informuojamas tą pačią dieną, išsiunčiant jam valdybos sprendimą. Sprendimas taip pat paskelbiamas per VVPB informacijos atskleidimo sistemą.

12.4. VVPB valdybai priėmus sprendimą dėl sąlyginio vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą, vertybiniai popieriai yra laikomi įtrauktais į sąrašą ne anksčiau negu emitentas įvykdo VVPB valdybos sprendime nustatytas sąlygas ir VVPB valdyba nusprendžia, kad emitentas ir jo išleisti vertybiniai popieriai atitinka visus šiose taisyklėse nustatytus reikalavimus. Jeigu VVPB valdyba nenusprendžia kitaip, vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą diena, kuri taip pat yra pirmoji šių vertybinių popierių kotiravimo diena, yra šešta darbo diena po VVPB valdybos sprendimo pripažinti, kad emitentas ir jo išleisti vertybiniai popieriai atitinka visus šiose taisyklėse nustatytus reikalavimus, paskelbimo per VVPB informacijos atskleidimo sistemą dienos.

12.5. Emitentas, įvykęs VVPB valdybos sprendime nustatytas sąlygas, privalo pateikti VVPB valdybai ataskaitą apie šių sąlygų įvykdymą bei kitus šių taisyklių 8.2 punkte išvardytus dokumentus (jeigu tai nebuvo padaryta anksčiau).

12.6. Jeigu emitentas neįvykdo visų VVPB valdybos sprendime nustatytų sąlygų per sprendime nurodytą terminą, VVPB valdyba pratęsia minėtą terminą arba panaikina sprendimą dėl sąlyginio vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą.

13. Vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą padariniai

13.1. Prekyba vertybiniais popieriais pradedama, kai emitentas sumoka VVPB vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą įmoką ir pasirašo su VVPB sutartį dėl vertybinių popierių listingavimo. Sutartis nėra pasirašoma su Lietuvos Respublikos išleistų skolos vertybinių popierių emitentu.

13.2. Į sąrašą įtrauktiems vertybiniais popieriams iki pirmo jų kotiravimo netaikomos kurso kitimo ribos. Ši nuostata netaikoma, jeigu vertybiniai popieriai prieš tai buvo kotiruojami kitame VVPB sąraše.

13.3. Emitento, kurio vertybiniai popieriai įtraukti į sąrašą, VVPB valdybai pateikti dokumentai ir kita informacija apie jį ir jo vertybinius popierius gali būti skelbiama per VVPB informacijos atskleidimo sistemą.

II SKIRSNIS

PREKYBOS VERTYBINIAIS POPIERIAIS, ĮTRAUKTAIS Į VVPB PREKYBOS SĄRAŠUS, SUSTABDYMAS IR ATNAUJINIMAS

14. Sprendimo sustabdyti ir (ar) atnaujinti prekybą priėmimas ir paskelbimas

14.1. VVPB vardu sprendimą sustabdyti ir (ar) atnaujinti prekybą vertybiniais popieriais, įtrauktais į VVPB prekybos sąrašus, priima VVPB valdyba. VVPB valdybos sprendimu, atnaujinus prekybą, šiems vertybiniais popieriams prekybos sesijos atidarymo momentu kurso kitimo ribos gali būti netaikomos.

14.2. Jeigu iš emitento ar kito pirminio informacijos šaltinio gauta esminė informacija, dėl kurios, siekiant apsaugoti investuotojų interesus, būtina skubiai sustabdyti prekybą VVPB prekybos sąraše esančiais vertybiniais popieriais arba jeigu to reikalauja Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisija (toliau – VPK), sprendimą dėl prekybos sustabdymo gali priimti VVPB Listingo departamento direktorius. Listingo departamento direktorius apie savo sprendimus artimiausiame posėdyje informuoja VVPB valdybą.

14.3. Jeigu būtina skubiai atnaujinti prekybą VVPB prekybos sąraše esančiais vertybiniais popieriais, sprendimą dėl to gali priimti Listingo departamento direktorius. Jis taip pat turi teisę priimti sprendimą, kad, atnaujinus prekybą, šiems vertybiniais popieriams prekybos sesijos atidarymo momentu kurso kitimo ribos netaikomos. Listingo departamento direktorius apie savo sprendimus artimiausiame posėdyje informuoja VVPB valdybą.

14.4. VVPB valdybos ir Listingo departamento direktoriaus sprendimai dėl prekybos vertybiniais popieriais, įtrauktais į VVPB prekybos sąrašus, sustabdymo ir (ar) atnaujinimo nedelsiant išsiunčiami (elektroniniu būdu arba faksu) šių vertybinių popierių emitentui ir VPK bei skelbiami per VVPB informacijos atskleidimo sistemą. VVPB apie sprendimus sustabdyti ir (ar) atnaujinti prekybą vertybiniais popieriais praneša kitoms vertybinių popierių biržoms, kuriose, VVPB žiniomis, yra prekiaujama šiais vertybiniais popieriais.

15. Prekybos sustabdymo ir atnaujinimo atvejai

15.1. VVPB turi teisę sustabdyti prekybą vertybiniais popieriais, jeigu:

15.1.1. vertybinių popierių emitentas ar patys vertybiniai popieriai nebeatitinka VVPB prekybos sąrašo, į kurį įtraukti vertybiniai popieriai, reikalavimų;

15.1.2. prekybos sustabdymas yra būtinas norint apsaugoti investuotojų interesus;

15.1.3. to reikalauja VPK;

15.1.4. emitentas nesilaiko šių taisyklių reikalavimų ar nevykdo jam nustatytų pareigų;

15.1.5. kitais šių taisyklių nustatytais atvejais.

15.2. VVPB turi teisę sustabdyti prekybą vertybiniais popieriais, jeigu to prašo šių vertybinių popierių emitentas. Emitentas, norintis, kad būtų sustabdyta prekyba jo vertybiniais popieriais, privalo pateikti VVPB rašytinį prašymą. Prašyme emitentas turi išsamiai pagrįsti priežastis, dėl kurių reikia sustabdyti prekybą, taip pat nurodyti laikotarpį, per kurį prekyba turėtų būti sustabdyta.

15.3. VVPB turi teisę sustabdyti prekybą vertybiniais popieriais, jeigu skolos vertybinių popierių emitentas nesumoka skolos vertybinių popierių savininkams atkarpos išmokos, taip pat jeigu vertybinių popierių emitentas priėmė ar ketina priimti sprendimą likviduoti bendrovę, teismas iškėlė bankroto bylą ar yra paduotas pareiškimas dėl bankroto bylos iškėlimo, arba kreditorių susirinkimas priėmė nutarimą dėl bankroto procedūros neteisminio nagrinėjimo.

15.4. VVPB turi teisę sustabdyti prekybą vertybiniais popieriais arba sustabdyti pavedimų vykdymą, jeigu emitento per VVPB informacijos atskleidimo sistemą paskleista informacija, galinti daryti didelę įtaką jo išleistų vertybinių popierių kainai, yra akivaizdžiai klaidinga ar reikalauja išsamesnių paaiškinimų, ar turi būti patikrinta dėl kitų priežasčių.

15.5. Siekdama apsaugoti investuotojų interesus, VVPB turi teisę sustabdyti prekybą vertybiniais popieriais visuotinio akcininkų susirinkimo, kuriame numatoma svarstyti emitento įstatinio kapitalo didinimo, mažinimo, akcijų nominalios vertės keitimo ar vertybinių popierių

konvertavimo klausimus arba tvirtinti metinę finansinę atskaitomybę, dieną iki esminio įvykio – visuotinio akcininkų susirinkimo priimtų sprendimų – paskelbimo per VVPB informacijos atskleidimo sistemą dienos imtinai.

Visuotiniam akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą didinti įstatinį kapitalą papildomais įnašais, konvertuoti vertybinius popierius arba didinti įstatinį kapitalą iš įmonės lėšų išleidžiant naujas akcijas, ir VVPB atnaujinus prekybą šiais vertybiniais popieriais, prekybos sesijos atidarymo momentu kurso kitimo ribos gali būti netaikomos.

15.6. VVPB, gavusi emitento pranešimą, nurodytą šių taisyklių 23.9 papunktyje, siekdama apsaugoti investuotojų interesus, gali sustabdyti prekybą atitinkamo emitento vertybiniais popieriais nuo trečios darbo dienos prieš dokumentų, skirtų emitento įstatinio kapitalo didinimo, mažinimo ar akcijų nominalios vertės keitimo įregistravimui juridinių asmenų registre, pateikimą juridinių asmenų registro tvarkytojui iki bendrosios vertybinių popierių sąskaitos Lietuvos centriname vertybinių popierių depozitoriume (toliau – Centrinis depozitoriumas) koregavimo dienos, jeigu šių vertybinių popierių emitentas visuotiniame akcininkų susirinkime priėmė sprendimą:

15.6.1. didinti įstatinį kapitalą iš bendrovės lėšų padidinant anksčiau išleistų akcijų nominalias vertes;

15.6.2. mažinti įstatinį kapitalą proporcingai mažinant visų akcininkų turimų akcijų skaičių;

15.6.3. mažinti įstatinį kapitalą sumažinant akcijų nominalias vertes;

15.6.4. nekeičiant įstatinio kapitalo dydžio, padidinti akcijų nominalias vertes proporcingai sumažinant akcijų skaičių;

15.6.5. nekeičiant įstatinio kapitalo dydžio, sumažinti akcijų nominalias vertes proporcingai padidinant akcijų skaičių.

Atnaujinus prekybą, šiems vertybiniais popieriams prekybos sesijos atidarymo momentu kurso kitimo ribos gali būti netaikomos.

15.7. VVPB prekybos sąraše esančių vertybinių popierių emitentui pranešus apie šaukiamą visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame numatoma svarstyti emitento kaip bendrovės reorganizavimą (arba jau vykstant bendrovės reorganizavimo procesui), VVPB, siekdama apsaugoti investuotojų interesus, gali priimti sprendimą stabdyti prekybą reorganizuojamų bendrovių vertybiniais popieriais.

15.8. Išimtiniais atvejais VVPB, siekdama apsaugoti investuotojų interesus, gali sustabdyti prekybą vertybiniais popieriais arba sustabdyti pavedimų vykdymą, jeigu sužino, kad informacija, kuri pagal šias taisykles turi būti pateikta VVPB ar paskelbta per VVPB informacijos atskleidimo sistemą, tapo prieinama neįgaliotiems asmenims arba yra viešai skleidžiama kitų asmenų dar prieš šios informacijos paskelbimą per VVPB informacijos atskleidimo sistemą. Prekyba atnaujinama po to, kai emitentas paskelbia tą informaciją pagal šių taisyklių reikalavimus. Atnaujinus prekybą, šiems vertybiniais popieriams prekybos sesijos atidarymo momentu kurso kitimo ribos gali būti netaikomos.

15.9. VVPB gali vienai prekybos sesijai sustabdyti prekybą vertybiniais popieriais trečią darbo dieną prieš šių vertybinių popierių emitento visuotinį akcininkų susirinkimą.

15.10. Prekyba skolos vertybiniais popieriais yra sustabdoma likus dviem darbo dienoms iki atkarpos išmokos mokėjimo dienos ir atkarpos išmokos mokėjimo dieną imtinai. Prekyba atnaujinama kitą dieną po atkarpos išmokos mokėjimo dienos.

15.11. Jeigu šiose taisyklėse ar sprendime sustabdyti prekybą vertybiniais popieriais nėra aiškiai nustatytas prekybos atnaujinimo momentas, sprendimas atnaujinti prekybą priimamas tik tada, kai nebelieka pagrindo ir priežasčių, dėl kurių prekyba buvo sustabdyta.

16. Emitento pareigos prekybos sustabdymo metu

16.1. Emitentui šių taisyklių nustatytos pareigos yra taikomos ir tuo metu, kai prekyba emitento išleistais vertybiniais popieriais yra sustabdyta.

16.2. Emitentas, kurio išleistais vertybiniais popieriais prekyba yra sustabdyta, privalo visą prekybos sustabdymo laikotarpį nuolat informuoti VVPB apie aplinkybių, dėl kurių yra sustabdyta prekyba, vystymąsi, kitimą, pasibaigimą.

III SKIRSNIS

VERTYBINIŲ POPIERIŲ IŠBRAUKIMAS IŠ VVPB SĄRAŠŲ

17. Sprendimo išbraukti vertybinius popierius iš sąrašo priėmimas ir paskelbimas

17.1. VVPB vardu sprendimą išbraukti vertybinius popierius iš sąrašo priima VVPB valdyba.

17.2. Prieš priimdama sprendimą išbraukti vertybinius popierius iš sąrašo, VVPB informuoja emitentą apie tai, kad VVPB valdyba ketina svarstyti jo vertybinių popierių išbraukimo iš sąrašo klausimą, aptaria su emitentu galimybę pašalinti aplinkybes bei priežastis, dėl kurių ketinama svarstyti vertybinių popierių išbraukimo iš sąrašo klausimą, ir suteikia emitentui galimybę pateikti rašytinius paaiškinimus. VVPB gali nustatyti emitentui terminą aplinkybėms bei priežastims, dėl kurių ketinama svarstyti vertybinių popierių išbraukimo iš sąrašo klausimą, pašalinti.

17.3. VVPB valdyba, priimdama sprendimą išbraukti vertybinius popierius iš sąrašo, turi nustatyti šio sprendimo įsigaliojimo datą. Laikotarpis nuo VVPB valdybos sprendimo išbraukti vertybinius popierius iš sąrašo priėmimo iki jo įsigaliojimo gali būti nustatomas kiekvienam konkrečiam atvejui atskirai, atsižvelgiant į vertybinių popierių pasiskirstymą tarp investuotojų ir galimą išbraukimo iš sąrašo poveikį investuotojų interesams, tačiau negali būti ilgesnis kaip 6 mėnesiai nuo VVPB valdybos sprendimo priėmimo dienos.

17.4. VVPB valdybos sprendimas išbraukti vertybinius popierius iš sąrašo yra tą pačią dieną išsiunčiamas šių vertybinių popierių emitentui ir VPK bei skelbiamas per VVPB informacijos atskleidimo sistemą. VVPB apie sprendimą išbraukti vertybinius popierius iš sąrašo praneša kitoms vertybinių popierių biržoms, kuriose, VVPB žiniomis, yra prekiaujama šiais vertybiniais popieriais.

17.5. Emitentas turi teisę VVPB valdybos sprendimą išbraukti vertybinius popierius iš sąrašo apskusti teismui įstatymų nustatyta tvarka per 30 dienų nuo sprendimo priėmimo.

17.6. VVPB valdybai priimant sprendimą išbraukti vertybinius popierius iš Oficialiojo prekybos sąrašo, tame pačiame posėdyje yra priimamas sprendimas įtraukti šiuos vertybinius popierius į Einamąjį prekybos sąrašą, jeigu šių vertybinių popierių emitentas yra iš anksto davęs tam raštišką sutikimą ir jeigu vertybiniai popieriai bei jų emitentas atitinka šiose taisyklėse nustatytus Einamojo prekybos sąrašo reikalavimus.

17.7. Išbraukus vertybinius popierius iš sąrašo, šių vertybinių popierių emitentas gali bendra tvarka kreiptis į VVPB dėl pakartotinio atitinkamų vertybinių popierių įtraukimo į sąrašą tik po 6 mėnesių nuo VVPB valdybos sprendimo išbraukti vertybinius popierius iš sąrašo įsigaliojimo dienos. Emitentui pateiktus motyvuotą prašymą, VVPB valdyba turi teisę sutrumpinti šį terminą.

18. Vertybinių popierių išbraukimo iš sąrašų atvejai

18.1. VVPB turi teisę išbraukti vertybinius popierius iš sąrašo, jeigu:

18.1.1. emitentas arba jo vertybiniai popieriai nebeatitinka VVPB sąrašo, į kurį įtraukti vertybiniai popieriai, reikalavimų;

18.1.2. emitentas nesilaiko šių taisyklių reikalavimų ar nevykdo jam nustatytų pareigų;

18.1.3. per 3 mėnesius nuo prekybos sustabdymo nepašalinamos šį sustabdymą sąlygojusios priežastys;

18.1.4. vertybinių popierių emitentas priėmė sprendimą likviduoti bendrovę, teismas iškėlė bankroto bylą arba kreditorių susirinkimas priėmė nutarimą dėl bankroto procedūros neteisminio nagrinėjimo;

18.1.5. vertybinių popierių savininkų skaičius tapo toks mažas, kad rinka negalės tinkamai funkcionuoti;

18.1.6. emitento ekonominė bei teisinė padėtis kelia grėsmę investuotojų interesams;

18.1.7. to prašo šių vertybinių popierių emitento įgaliotas organas, išsamiai pagrįsdamas priežastis. VVPB tokį prašymą turi išnagrinėti ir sprendimą priimti per 3 mėnesius nuo prašymo ar papildomų dokumentų gavimo dienos.

18.2. VVPB turi teisę išbraukti konvertuojamas ar keičiamas obligacijas ir obligacijas su varantais iš Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašo, jeigu iš Oficialiojo arba Einamojo prekybos sąrašo arba kitos reguliuojamos nuolat veikiančios pripažintos atviros rinkos sąrašų yra išbraukiamos su obligacijomis susietos akcijos.

18.3. Prekyba skolos vertybiniais popieriais yra nutraukiama ir skolos vertybiniai popieriai be VVPB valdybos sprendimo išbraukiami iš Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašo likus dviem darbo dienoms iki jų išpirkimo dienos.

18.4. Prekyba pasirašymo teisėmis yra nutraukiama ir pasirašymo teisės be VVPB valdybos sprendimo išbraukiamos iš prekybos sąrašo likus keturioms darbo dienoms iki jų galiojimo laikotarpio pabaigos.

18.5. VVPB turi teisę atsisakyti tenkinti vertybinių popierių emitento įgalioto organo prašymą, nurodytą šių taisyklių 18.1.7 papunktyje, jeigu dėl vertybinių popierių išbraukimo iš sąrašų gali būti pažeistos daugelio investuotojų teisės ir (ar) teisėti interesai.

IV SKIRSNIS

EMITENTŲ, KURIŲ VERTYBINIAI POPIERIAI ĮTRAUKTI Į VVPB SĄRAŠUS, PAREIGOS

19. Bendrosios emitentų, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į VVPB sąrašus, pareigos

19.1. Emitentas privalo užtikrinti, kad šiame skyriuje nurodyta informacija būtų paskelbta viešai arba pateikta VVPB tokia tvarka ir terminais, kaip nustato šios taisyklės.

19.2. Emitentas taip pat privalo nedelsdamas atskleisti informaciją apie visus reikšmingus pasikeitimus jo veikloje ar kitas su emitentu susijusias aplinkybes net ir tuo atveju, kai tokia pareiga šiose taisyklėse nėra tiesiogiai nustatyta, jeigu tokia informacija nėra atkleista viešai ir tokie pasikeitimai ar aplinkybės dėl savo pobūdžio ir poveikio emitento turtui, atsakomybei, verslui ar reputacijai gali turėti įtakos jo išleistų vertybinių popierių kainai.

19.3. Emitento atskleidžiama informacija turi būti tikra, tiksli ir nedviprasmiška, joje neturi būti praleista faktų, iškreipiančių pateikiamos informacijos esmę ar prasmę, informacija neturi klaidinti.

19.4. VVPB turi teisę pareikalauti iš emitento visos ją dominančios informacijos, reikalingos investuotojų interesams apsaugoti ar sklandžiam rinkos darbui užtikrinti. VVPB taip pat turi teisę reikalauti, kad emitentas pateiktų paaiškinimus ar papildomą informaciją, susijusią su emitento jau atskleista ar pateikta informacija. VVPB gali reikalauti, kad emitentas paskelbtų informaciją tokia forma ir per tokį laikotarpį, kurie, VVPB manymu, yra tinkami. Jeigu emitentas nesilaiko šio reikalavimo, VVPB gali pati paskelbti tokią informaciją.

19.5. Jeigu šiose taisyklėse nėra nurodyta kitaip, emitentas informaciją privalo atskleisti (pranešimus pateikti) elektroninio ryšio priemonėmis per VVPB naudojamą informacijos atskleidimo sistemą. Siekdamas užtikrinti atskleidžiamos informacijos paskelbimą, emitentas, išsiuntęs informaciją VVPB, privalo nedelsdamas apie tai telefonu pranešti VVPB Listingo departamentui. VVPB supažindina emitentą su informacijos atskleidimo sistema ir apmoko, kaip ją naudoti. Jeigu dėl techninių sutrikimų ar kitų priežasčių nėra galimybės pateikti informacijos per informacijos atskleidimo sistemą, emitentas privalo pateikti ją kitais būdais, nurodytais VPK Informacijos apie emitentų esminius įvykius atskleidimo taisyklėse. VVPB iš emitento gautą informaciją paskelbia VVPB interneto tinklalapyje ir prekybos sistemoje, jeigu pateiktoje informacijoje nėra akivaizdžių esminių klaidų ar netikslumų. Tuo atveju, kai akivaizdžių esminių klaidų ar netikslumų yra, VVPB turi teisę tos informacijos neskelbti ir kreiptis į emitentą, kad šis ją ištaisytų ar patikslintų.

19.6. Emitentas informacijos, galinčios turėti įtakos jo išleistų vertybinių popierių kainai, neturi teisės atskleisti komentaruose, interviu ar kitais būdais tol, kol tokia informacija bus viešai paskelbta per VVPB informacijos atskleidimo sistemą.

19.7. Jeigu emitentas sužino, kad informacija, kuri pagal šias taisykles turi būti paskelbta per VVPB informacijos atskleidimo sistemą ar pateikta VVPB kitais būdais, tapo prieinama neįgaliotiems asmenims dar prieš šios informacijos paskelbimą, jis privalo nedelsdamas paskelbti tą informaciją pagal šių taisyklių reikalavimus.

19.8. Jeigu emitentui tampa žinoma, kad kiti asmenys viešai skleidžia apie jį informaciją, kuri gali turėti įtakos jo išleistų vertybinių popierių kainai, tai, nepaisant to, ar informacija atitinka tikrovę, ar ne, emitentas privalo nedelsdamas pakomentuoti tokią informaciją per VVPB informacijos atskleidimo sistemą paskelbtame pranešime.

19.9. Emitentas, kurio vertybiniai popieriai yra įtraukti į sąrašą kitoje(-ose) biržoje, privalo užtikrinti, kad rinkos dalyviai kiekvienoje biržoje gautų lygiavertę informaciją. Emitentas privalo atskleisti informaciją per VVPB ne vėliau nei ši informacija yra atskleidžiama per kitą biržą.

19.10. Skelbdamas informacinius pranešimus apie esminius įvykius per VVPB informacijos atskleidimo sistemą, emitentas privalo užtikrinti, kad pranešimų finansiniai duomenys būtų išreikšti bent litais ir eurai.

19.11. Visi pranešimai, kuriuos emitentas skelbia per VVPB informacijos atskleidimo sistemą, turi būti pateikti lietuvių ir anglų kalbomis. Jeigu įmanoma, emitentas informaciją turi paskelbti abiem kalbom vienu metu.

19.12. Emitentas privalo paskirti darbuotoją, atsakingą už ryšius su VVPB ir informacijos jai pateikimą. Emitentas privalo nedelsdamas pranešti VVPB apie tokio darbuotojo pasikeitimą.

19.13. Emitentas privalo savo tarpininke paskirti finansinę instituciją, per kurią emitento išleistų vertybinių popierių savininkai galėtų realizuoti savo finansines teises, išskyrus atvejus, kai pats emitentas užtikrina galimybę jo išleistų vertybinių popierių savininkams realizuoti savo finansines teises. Bent vienos tokios finansinės institucijos buveinė turėtų būti Lietuvos Respublikoje. Emitentas privalo nedelsdamas atskleisti informaciją apie paskirto tarpininko pasikeitimą.

19.14. Emitentas, kurio išleisti vertybiniai popieriai yra įtraukti į VVPB sąrašą, privalo mokėti VVPB metinę įmoką už vertybinių popierių kotiravimą sąraše.

19.15. Jeigu emitentas nevykdo šiame skyriuje nustatytų pareigų, VVPB valdyba šį faktą gali paskelbti viešai ir, esant reikalui, apie tai pranešti VPK.

20. Emitento finansinė atskaitomybė ir periodinis informacijos atskleidimas

20.1. Emitentai, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į Oficialųjį, Einamąjį arba Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą, buhalterinę apskaitą privalo tvarkyti ir finansinę atskaitomybę sudaryti pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus.

20.2. Emitentas privalo rašytine ir elektronine forma pateikti VVPB emitento audituotą metinę finansinę atskaitomybę ir auditoriaus išvadą ne vėliau kaip tą dieną, kai sudaroma galimybė su šiais dokumentais susipažinti emitento akcininkams. Metinė finansinė atskaitomybė ir auditoriaus išvada turi būti pateikta taip pat ir anglų kalba. VVPB gali skelbti emitento metinę finansinę atskaitomybę ir auditoriaus išvadą viešai.

20.3. Jeigu emitento patronuojančios ar dukterinės bendrovės išleisti vertybiniai popieriai yra įtraukti į sąrašą kitoje(-ose) biržoje, emitentas privalo užtikrinti, kad informacija apie emitento ir šių bendrovių finansines atskaitomybes būtų visose biržose atskleista vienu laiku.

20.4. Emitentas privalo rašytine ir elektronine forma pateikti VVPB pagal įstatymų reikalavimus parengtą savo veiklos ataskaitą ne vėliau kaip tą dieną, kai sudaroma galimybė su šia ataskaita susipažinti emitento akcininkams. VVPB gali skelbti emitento veiklos ataskaitą viešai.

20.5. Emitentas savo periodines ataskaitas, parengtas pagal VPK nustatytas taisykles, privalo pateikti VVPB tais pačiais terminais kaip ir VPK. Periodinės ataskaitos turi būti pateiktos rašytine ir elektronine forma. VVPB gali skelbti emitento periodines ataskaitas viešai.

20.6. Emitentas, kuriam pagal VPK nustatytas taisykles reikia parengti tik pusmetinę ataskaitą, VVPB privalo pateikti I ketvirčio ir 9 mėnesių balansus bei pelno (nuostolio) ataskaitas ne vėliau kaip per 1 mėnesį po ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Jeigu dėl tam tikrų priežasčių šie dokumentai negali būti pateikti per 1 mėnesį po ataskaitinio laikotarpio pabaigos, emitentas privalo pateikti pranešimą, kuriame būtų nurodytos dokumentų nepateikimo priežastys ir konkreti data, kada dokumentai bus pateikti VVPB (ši data negali būti vėlesnė kaip 2 mėnesiai po ataskaitinio laikotarpio pabaigos). I ketvirčio ir 9 mėnesių balansai bei pelno (nuostolio) ataskaitos turi būti pateiktos rašytine ir elektronine forma. VVPB šiuos dokumentus gali skelbti viešai.

21. Emitento pareiga atskleisti kitą informaciją

21.1. Emitentas privalo nedelsdamas pranešti apie savo pavadinimo ar buveinės adreso pasikeitimą.

21.2. Emitentas privalo nedelsdamas pranešti apie emitento įgalioto organo priimtą ir (arba) siūlomą priimti sprendimą reorganizuoti, pertvarkyti arba likviduoti emitentą, taip pat sprendimą kreiptis į teismą dėl bankroto bylos emitentui iškėlimo. Emitentas privalo nedelsdamas pranešti, jeigu yra priimtas teismo sprendimas iškelti emitentui bankroto bylą arba kreditorių susirinkimo nutarimas dėl emitento bankroto procedūros neteisminio nagrinėjimo, taip pat jeigu įgaliota institucija priėmė sprendimą pripažinti emitentą nemokiu.

21.3. Emitentas privalo nedelsdamas pranešti apie sprendimą keisti (išrinkti ar atšaukti) emitento organų narius (stebėtojų tarybos, valdybos narius) ar vadovą. Emitentas taip pat privalo pranešti, jeigu emitento organų nariai ar vadovas įteikė atsistatydinimo prašymą ar dėl kitų priežasčių negali toliau eiti savo pareigų. Pranešdamas apie sprendimą išrinkti emitento organų narius ar vadovą emitentas privalo nurodyti naujų narių ar vadovo vardą, pavardę, einamas pareigas.

21.4. Emitentas privalo pateikti pranešimą apie preliminarų bendrovės finansinių metų rezultatą (pelną ar nuostolį) ne vėliau kaip per 2 mėnesius po finansinių metų pabaigos. Jeigu dėl tam tikrų priežasčių to negalima padaryti per 2 mėnesius po finansinių metų pabaigos, emitentas turi pateikti pranešimą, kuriame būtų nurodytos priežastys, kodėl reikalaujami duomenys laiku nepateikti, ir konkreti data, kada jie bus pateikti (ši data negali būti vėlesnė kaip 3 mėnesiai po finansinių metų pabaigos). Jeigu audituotoje emitento metinėje finansinėje atskaitomybėje nurodytas finansinių metų

rezultatas skiriasi nuo paskelbto preliminarus rezultato daugiau kaip 10%, emitentas privalo nedelsdamas pateikti pranešimą, paaiškinantį tokio nukrypimo priežastis.

21.5. Jeigu emitentas pateikia pranešimą apie planuojamus (prognozuojamus) ateinančio ataskaitinio laikotarpio (metų, ketvirčio, mėnesio) veiklos rezultatus (pelną ar nuostolį, pardavimus), jis privalo paaiškinti prognozes ir nurodyti aplinkybes bei prielaidas, kuriomis tos prognozės yra grindžiamos. Jeigu po to, kai pateikia planuojamus veiklos rezultatus, emitento prognozė pasikeičia – jis mano, kad faktinis ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatas skirsis nuo paskelbtų prognozių daugiau kaip 10%, tai emitentas privalo nedelsdamas pateikti pranešimą ir patikslinti prognozę, taip pat paaiškinti tokio nukrypimo priežastis. Jeigu prielaidos, kuriomis buvo grindžiamos paskelbtos prognozės, negali būti įgyvendintos, emitentas privalo tai atskleisti pateikdamas atitinkamą pranešimą.

22. Esminių įvykių atskleidimas

22.1. Emitentai, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į Oficialųjį, Einamąjį arba Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą, privalo paskelbti informacinius pranešimus apie esminius įvykius per VVPB informacijos atskleidimo sistemą.

22.2. Jeigu emitento vertybiniai popieriai yra įtraukti į Oficialųjį arba Einamąjį prekybos sąrašą, esminiais įvykiais, kurie privalo būti paskelbti per VVPB informacijos atskleidimo sistemą, laikomi visi Informacijos apie emitentų esminius įvykius atskleidimo taisyklėse nurodyti įvykiai, taip pat šie su emitento veikla susiję įvykiai:

22.2.1. emitento vedamos verslo derybos, galinčios turėti įtakos emitento vertybinių popierių rinkos kainai, tuo atveju, kai derybos priartėja prie sutarties pasirašymo artimiausiu metu. Emitentas gali neinformuoti VVPB apie vedamas derybas, jeigu ši informacija yra konfidenciali ir negali būti atskleidžiama viešai, tačiau turi būti užtikrinama, kad derybų atstovai (vadovai, patarėjai, konsultantai, auditoriai ir kt.), žinantys konfidencialią informaciją, neatskleis šios informacijos viešai bei neprekiuos tais vertybiniais popieriais, kol informacija bus atskleista viešai;

22.2.2. emitento įgalioto organo priimtas ir (arba) siūlomas priimti sprendimas pateikti vertybinių popierių biržai prašymą išbraukti emitento išleistus vertybinius popierius iš šios biržos prekybos sąrašo;

22.2.3. emitento įgalioto organo priimtas ir (arba) siūlomas priimti sprendimas keisti emitento organų (stebėtojų tarybos, valdybos) struktūrą ar sudarymo tvarką;

22.2.4. sutarties su audito įmone nutraukimas ir jo priežastys;

22.2.5. konvertuojamų skolos vertybinių popierių konvertavimas į akcijas;

22.2.6. emitento verslo trukdymai, galintys turėti reikšmingą poveikį emitento finansinei būklei;

22.2.7. emitento investicijos, darančios ar galinčios daryti esminę įtaką emitento veiklai ir finansinei būklei;

22.2.8. naujų rinkų radimas (įėjimas į naujas rinkas) ar esamų praradimas, naujų produktų (paslaugų) įtraukimas į rinką;

22.2.9. emitento įgyti patentai, licencijos, sertifikatai, sudarytos pramoninės, komercinės ar finansinės sutartys, pradėti nauji gamybiniai procesai, galintys daryti esminę įtaką emitento veiklai bei finansinei būklei;

22.2.10. pasiūlymas pasinaudoti pirmumo teise įsigyti emitento akcijų ar konvertuojamų obligacijų ir terminas, per kurį šia teise gali būti pasinaudota.

22.3. Jeigu emitento vertybiniai popieriai yra įtraukti į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą, esminiais įvykiais gali būti laikomi įvykiai, nurodyti Informacijos apie emitentų esminius įvykius atskleidimo taisyklėse ir šių taisyklių 22.2 punkte.

23. Emitento, kurio išleisti vertybiniai popieriai yra įtraukti į Oficialųjį arba Einamąjį prekybos sąrašą, pareigos

23.1. Emitentui, kurio išleisti vertybiniai popieriai yra įtraukti į Oficialųjį arba Einamąjį prekybos sąrašą, yra taikomos visos šių taisyklių 19–22 punktų nuostatos bei šio punkto nuostatos. Jeigu į Oficialųjį arba Einamąjį prekybos sąrašą yra įtraukti depozitoriumo pakvitavimai dėl akcijų, pareigos kyla ne depozitoriumo pakvitavimų, bet akcijų emitentui.

23.2. Išleisdamas viešam siūlymui naują tos pačios klasės akcijų, kaip ir tos, kurios jau yra įtrauktos į VVPB Oficialųjį arba Einamąjį prekybos sąrašą, emisiją, emitentas privalo, jei naujosios akcijos nėra įtraukiamos automatiškai, paduoti paraišką įtraukti akcijas atitinkamai į VVPB Oficialųjį arba Einamąjį prekybos sąrašą ne vėliau kaip po vienerių metų nuo jų emisijos arba kai jos tampa laisvai cirkuliuojančiomis.

23.3. Emitentas privalo užtikrinti, kad visi akcininkai, kurių padėtis yra vienoda, būtų traktuojami vienodai. Emitentas privalo užtikrinti, kad akcininkams būtų prieinamos visos reikalingos priemonės ir informacija, suteikianti jiems galimybę naudotis savo teisėmis. Emitentas privalo nedelsdamas atskleisti informaciją apie visus įvairių klasių akcijų suteikiamų teisių pasikeitimus.

23.4. Emitentas per VVPB informacijos atskleidimo sistemą privalo paskelbti pranešimą apie sprendimą sušaukti emitento visuotinį akcininkų susirinkimą. Tokiame pranešime emitentas privalo nurodyti bendrovės pavadinimą, buveinę, kodą, susirinkimo datą, laiką, vietą (adresą), susirinkimo apskaitos dieną, susirinkimo darbotvarkę, susirinkimo šaukimo iniciatorių, bendrovės organą, asmenį ar instituciją, priėmusius sprendimą sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą. Tokia pačia tvarka turi būti atskleidžiama informacija apie pakartotinį akcininkų susirinkimą bei apie šaukiamo akcininkų susirinkimo darbotvarkės pakeitimus ir (ar) papildymus. Emitentas privalo per VVPB informacijos atskleidimo sistemą paskelbti šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektus ne vėliau kaip tą dieną, kai emitento akcininkams sudaroma galimybė susipažinti su šiais projektais.

23.5. Kai į akcininkų susirinkimo darbotvarkę įtrauktas klausimas dėl įstatinio kapitalo mažinimo arba didinimo, emitentas savo pranešime privalo nurodyti įstatinio kapitalo mažinimo arba didinimo tikslą ir numatomą būdą. Emitento visuotiniam akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą padidinti arba sumažinti įstatinį kapitalą, keisti akcijų nominalią vertę ar konvertuoti vertybinius popierius, emitentas privalo paskelbti pranešimą, kuriame būtų detalai atskleista šių sprendimų įgyvendinimo tvarka ir terminai.

23.6. Emitentas privalo per VVPB informacijos atskleidimo sistemą paskelbti pranešimą apie emitento įgalioto organo priimtą ir (arba) siūlomą priimti sprendimą mokėti (arba nemokėti) dividendus. Tokiame pranešime emitentas privalo nurodyti dividendų dydį vienai akcijai, dividendų išmokėjimo tvarką bei terminus.

23.7. Emitentas privalo per VVPB informacijos atskleidimo sistemą paskelbti pranešimą apie emitento įgalioto organo priimtą ir (arba) siūlomą priimti sprendimą reorganizuoti emitentą. Tokiame pranešime emitentas privalo nurodyti, kur galima susipažinti su emitento reorganizavimo sąlygomis, arba privalo kartu su pranešimu pateikti reorganizavimo sąlygas VVPB.

23.8. Jeigu emitentui tampa žinoma apie akcininkų, kuriems priklausančios akcijos kartu suteikia daugiau kaip 5 procentus visų balsų, tarpusavio susitarimus arba su kitais akcininkais ar trečiaisiais asmenimis sudarytus susitarimus, ribojančius teisę perleisti akcijas arba galinčius turėti didelę įtaką emitento išleistų akcijų kainai, jis privalo paskelbti pranešimą apie tokius susitarimus.

23.9. Emitentas privalo pateikti VVPB raštišką pranešimą ir jame nurodyti konkrečią datą, kada juridinių asmenų registro tvarkytojui bus pateikti dokumentai, skirti emitento įstatinio kapitalo didinimo, mažinimo ar akcijų nominalios vertės keitimo įregistravimui juridinių asmenų registre, kai tokiu įregistravimu yra įgyvendinamas emitento visuotiniame akcininkų susirinkime priimtas sprendimas, nurodytas šių taisyklių 15.6 punkte. Šis pranešimas turi būti pateiktas VVPB ne vėliau kaip likus 5 darbo dienoms iki minėtų dokumentų pateikimo juridinių asmenų registro tvarkytojui datos.

23.10. Emitentas privalo raštu pateikti VVPB emitento steigimo dokumentų ar įstatų pakeitimų projektą ne vėliau kaip tą dieną, kai emitento akcininkams sudaroma galimybė susipažinti su šiuo projektu. Įstatymų nustatyta tvarka įregistravus steigimo dokumentų ar įstatų pakeitimus, tie pakeitimai turi būti nedelsiant raštu pateikti VVPB.

24. Emitento, kurio išleisti skolos vertybiniai popieriai yra įtraukti į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą, pareigos

24.1. Bendrovei, kurios išleisti skolos vertybiniai popieriai yra įtraukti į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą, yra taikomos visos šių taisyklių 19–22 punktų nuostatos bei šio punkto nuostatos. Jeigu į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą yra įtraukti valstybės, jos regiono ar vietos valdžios institucijos arba tarptautinės organizacijos išleisti skolos vertybiniai popieriai, tai tokių skolos vertybinių popierių emitentui yra taikomos tik šių taisyklių 19 punkto (išskyrus 19.6–19.8 ir 19.12 papunkčius) bei šio punkto nuostatos.

24.2. Emitentas privalo užtikrinti, kad visi lygiaverčių skolos vertybinių popierių savininkai būtų vienodai traktuojami visų teisių, kurias suteikia šie skolos vertybiniai popieriai, atžvilgiu. Ši sąlyga nedraudžia emitentui siūlyti skolos vertybinių popierių savininkams išpirkti kai kuriuos skolos vertybinius popierius anksčiau nei numatyta emisijos sąlygose (pirmiausia atsižvelgiant į socialinius prioritetus), jeigu tai neprieštarauja nacionaliniams įstatymams.

24.3. Emitentas privalo užtikrinti, kad skolos vertybinių popierių savininkams būtų prieinamos visos reikalingos priemonės ir informacija, suteikianti jiems galimybę naudotis savo teisėmis. Emitentas privalo nedelsdamas atskleisti informaciją apie visus skolos vertybinių popierių savininkų teisių pasikeitimus, atsiradusius dėl skolos vertybinių popierių emisijos sąlygų arba palūkanų normos pasikeitimo.

24.4. Emitentas privalo per VVPB informacijos atskleidimo sistemą paskelbti pranešimą apie šaukiamą skolos vertybinių popierių savininkų susirinkimą, taip pat pranešimą dėl šių vertybinių popierių konvertavimo, keitimo, pasirašymo ar atsisakymo teisių įgyvendinimo.

24.5. Emitentas privalo per VVPB informacijos atskleidimo sistemą paskelbti pranešimą apie emitento įgalioto organo priimtą ir (arba) siūlomą priimti sprendimą nemokėti skolos vertybinių popierių savininkams palūkanų arba mokėti tik jų dalį.

24.6. Emitentas privalo per VVPB informacijos atskleidimo sistemą paskelbti pranešimą apie emitento įgalioto organo priimtą ir (arba) siūlomą priimti sprendimą išpirkti skolos vertybinius popierius nepasibaigus jų terminui. Tokiame pranešime emitentas privalo nurodyti priešlaikinio išpirkimo datą bei tvarką, pinigų sumą, tenkančią vienam skolos vertybiniam popieriui.

24.7. Emitentas privalo nedelsdamas atskleisti informaciją apie naujas skolos vertybinių popierių emisijas, visų pirma apie jų garantijas ir užtikrinimą, taip pat apie pagrindines naujų skolos vertybinių popierių charakteristikas.

24.8. Emitentas privalo nedelsdamas atskleisti informaciją apie ketinimą mažinti įstatinį kapitalą. Emitento visuotiniam akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą sumažinti įstatinį kapitalą, emitentas privalo paskelbti pranešimą, kuriame būtų detalai atskleista šio sprendimo įgyvendinimo

tvarka ir terminai. Emitentas taip pat privalo nedelsdamas atskleisti informaciją apie aplinkybes, galinčias turėti įtakos emitento galimybėms vykdyti pareigas skolos vertybinių popierių savininkams.

24.9. Jeigu į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą yra įtrauktos konvertuojamos arba keičiamos obligacijos ar obligacijos su varantais, emitentas privalo nedelsdamas atskleisti informaciją apie visus įvairių klasių akcijų, su kuriomis obligacijos susietos, suteikiamų teisių pasikeitimus.

24.10. Jeigu bendrovės steigimo dokumentų ar įstatų pakeitimų projekte numatomi pakeitimai gali paveikti skolos vertybinių popierių savininkų teises, bendrovė privalo tą projektą raštu pateikti VVPB ne vėliau kaip tą dieną, kai bendrovės akcininkams sudaroma galimybė susipažinti su šiuo projektu. Įstatymų nustatyta tvarka įregistravus steigimo dokumentų ar įstatų pakeitimus, tie pakeitimai turi būti nedelsiant raštu pateikti VVPB.

25. Emitento, pagal kurio paraišką vertybiniai popieriai yra įtraukti į Investicinių vienetų sąrašą, pareigos

25.1. Emitentui, pagal kurio paraišką vertybiniai popieriai yra įtraukti į Investicinių vienetų sąrašą, yra taikomos tik šių taisyklių 19 punkto (išskyrus 19.6–19.8 ir 19.12 papunkčius) bei šio punkto nuostatos.

25.2. Emitento veikla turi atitikti ir būti vykdoma pagal jai taikomų teisės aktų reikalavimus, prospekto, investicinio fondo taisyklių ar investicinės kintamojo kapitalo bendrovės įstatų nuostatas. Emitentas privalo nedelsdamas atskleisti informaciją apie visus paminėtų reikalavimų ar nuostatų pažeidimus, nurodyti tų pažeidimų pobūdį bei priemones, kurių reikia imtis jiems pašalinti.

25.3. Emitentas privalo nedelsdamas raštu pateikti VVPB visus informacijoje ar dokumentuose, pateiktuose kartu su paraiška įtraukti vertybinius popierius į Investicinių vienetų sąrašą, atsiradusius pasikeitimus.

25.4. Emitentas savo periodines ataskaitas, parengtas pagal Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymą, privalo pateikti VVPB tais pačiais terminais kaip ir VPK. Periodinės ataskaitos turi būti pateiktos rašytine ir elektronine forma. VVPB emitento periodines ataskaitas gali skelbti savo interneto tinklalapyje.

25.5. Emitentas privalo kiekvieną prekybos dieną pateikti VVPB investicinių vienetų ar akcijų kainas (platinimo, išpirkimo kainas ir investicinio vieneto ar akcijos vertę).

25.6. Emitentas privalo nedelsdamas pateikti pranešimą, jeigu yra priimtas sprendimas sustabdyti investicinio fondo ar investicinės kintamojo kapitalo bendrovės veiklą, panaikinti valdymo įmonės ar investicinės kintamojo kapitalo bendrovės licencijos galiojimą, reorganizuoti ar likviduoti valdymo įmonę ar investicinę kintamojo kapitalo bendrovę, padalyti investicinį fondą.

25.7. Emitentas privalo nedelsdamas pateikti pranešimą, jeigu yra pradėta valdymo įmonės ar investicinės kintamojo kapitalo bendrovės bankroto procedūra.

25.8. Emitentas privalo nedelsdamas pateikti pranešimą, jeigu valdymo įmonė ar investicinė kintamojo kapitalo bendrovė dalį savo funkcijų perdavė kitai įmonei.

25.9. Emitentas privalo nedelsdamas pateikti pranešimą, jeigu pasikeitė valdymo įmonės arba investicinės kintamojo kapitalo bendrovės organų (stebėtojų tarybos, valdybos) nariai ar vadovas.

III SKYRIUS NARYSTĖS IR PREKYBOS TVARKA

V SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

26. Pagrindinės šių taisyklių III skyriaus nuostatos

26.1. Taisyklių III skyrius „Narystės ir prekybos tvarka“ nustato reikalavimus Biržos nariams ir reglamentuoja VVPB bei Biržos narių tarpusavio santykius vykdant prekybą vertybiniais popieriais VVPB.

26.2. Taisyklės yra privalomos kiekvienam Biržos nariui nuo tos dienos, kai jis pasirašo narystės sutartį ir tampa VVPB nariu, nebent pasirašyta narystės sutartis nustato kitą terminą.

26.3. VVPB gali priimti šių taisyklių pakeitimus ir papildymus, kurie įsigalioja, kai yra patvirtinami VPK ir paskelbiami įstatymų nustatyta tvarka. Tokie taisyklių pakeitimai ir papildymai Biržos nariams yra privalomi be išankstinio Biržos narių patvirtinimo ir (ar) sutikimo.

Prieš priimdama šių taisyklių III skyriaus pakeitimus ir papildymus, VVPB apie tai informuoja Biržos narius. Šie gali reikalauti išankstinių konsultacijų su VVPB dėl rengiamų taisyklių pakeitimų ir papildymų, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo tokio pranešimo gavimo dienos.

Jeigu pagal įstatymus, kitus teisės aktus, valdžios įstaigų sprendimus tokius papildymus ir (arba) pakeitimus priimti privaloma, taip pat jeigu tai būtina dėl rinkos sąlygų arba jeigu išankstinės konsultacijos akivaizdžiai nebūtinos, VVPB gali priimti tokius pakeitimus ir (arba) papildymus iš karto, be išankstinių konsultacijų. Biržos nariai apie pakeitimus ir (ar) papildymus informuojami po jų priėmimo.

26.4. Laikydamosi įstatymuose įtvirtintų reikalavimų, VVPB turi teisę be Biržos narių sutikimo visas savo teises ir įsipareigojimus Biržos narių atžvilgiu, atsiradusius vykdant šias taisykles, perleisti bet kuriai kitai įmonei, įsipareigojančiai organizuoti prekybos sistemos darbą, arba – susijungimo atveju – jungtinei įmonei. Toks teisių ir įsipareigojimų perleidimas gali įsigalioti ne anksčiau kaip po keturių savaičių nuo tos dienos, kai VVPB išsiunčia pranešimus Biržos nariams apie perleidimą. Biržos nariai taip pat turi teisę perleisti savo teises ir įsipareigojimus, atsiradusius vykdant šias taisykles, įskaitant ir tuos atvejus, kai perleidimas vykdomas dėl Biržos nario susijungimo arba skaidymosi, tačiau tik gavę VVPB sutikimą.

27. Su prekybos sistema susijusios techninės nuostatos

27.1. VVPB pateikia Biržos nariams prekybos sistemos savininko parengtą techninę dokumentaciją, taip pat smulkia informaciją apie tai, kaip naudotis prekybos sistema.

27.2. Biržos narys prijungiamas prie prekybos sistemos per duomenų perdavimo tinklus, kuriuos patvirtina arba nurodo VVPB ir kurie atitinka VVPB nustatytus reikalavimus. VVPB turi teisę parinkti konkrečius duomenų perdavimo tinklo paslaugų teikėjus. Biržos narys turi teisę prisijungti prie prekybos sistemos per tarptinklinį ryšį tarp jo pasirinkto ir VVPB parinkto duomenų perdavimo tinklo paslaugų teikėjo. Parinkti konkrečių duomenų perdavimo tinklo paslaugų teikėjai gali būti keičiami tik po konsultacijų, kaip nurodyta 26.3 punkte. Biržos narys pats padengia visas išlaidas, susijusias su duomenų perdavimo tinklo įdiegimu ir eksploatavimu.

27.3. Ryšys su prekybos sistema gali būti palaikomas tik per prekybos sistemos savininko sertifikuotas kompiuterines taikomas programas. VVPB pateikia Biržos nariams sertifikuotų kompiuterinių taikomųjų programų sąrašą.

27.4. Biržos narys pats atsako už tinkamos techninės įrangos, užtikrinančios prisijungimą prie prekybos sistemos ir duomenų perdavimą į (iš) prekybos sistemą, įdiegimą. Biržos nario techninė įranga turi atitikti VVPB nustatytus reikalavimus, kuriuos ji turi teisę keisti. Biržos narys privalo užtikrinti, kad jo kompiuterinės taikomosios programos ir procedūros, skirtos ryšiui su prekybos sistema, atitiktų VVPB pateiktus kompiuterinio ryšio su prekybos sistema protokolus (sandorių,

sesijos ir prieigos protokolai). Biržos narys atsako už nuolatinį minėtų programų ir procedūrų suderinimą pagal naujausius VVPB pateiktus protokolų pakeitimus. Biržos narys privalo užtikrinti, kad jo naudojama techninė įranga visada atitiktų šiose taisyklėse įtvirtintus ar VVPB papildomai nustatytus reikalavimus.

27.5. Biržos narių techninė įranga visą laiką turi gerai veikti, kad visada būtų galima ją sujungti su prekybos sistema ir perduoti duomenis.

27.6. Visas už techninės įrangos įsigijimo ir jos įdiegimo Biržos nario patalpose išlaidas, įskaitant išlaidas, susijusias su ryšio su prekybos sistema užtikrinimu, padengia Biržos narys.

27.7. Elektroniniam prisijungimui prie prekybos sistemos naudojama techninė įranga prieš sujungiant ją su prekybos sistemos verslo aplinka turi būti iš anksto testuojama prekybos sistemos testavimo aplinkoje. Testavimas atliekamas VVPB nustatytu būdu ir pagal VVPB parengtas instrukcijas. VVPB turi teisę iš anksto patikrinti Biržos nario techninės įrangos ir elektroninio prisijungimo prie prekybos sistemos funkcionalumą. VVPB turi teisę reikalauti, kad Biržos narys dalyvautų tokiuose testuose.

27.8. VVPB turi teisę testuoti Biržos nario techninės įrangos ir elektroninio prisijungimo prie prekybos sistemos funkcionalumą jų eksploatavimo metu. VVPB gali reikalauti, kad Biržos narys dalyvautų tokiuose testuose. Be to, VVPB gali reikalauti, kad Biržos narys atliktų tokius testus. Testavimas atliekamas VVPB nustatytu būdu ir pagal VVPB parengtas instrukcijas.

27.9. Biržos narys gali bet kuriuo metu prašyti, kad VVPB atliktų jo techninės įrangos patikrinimą prekybos sistemos testavimo aplinkoje. VVPB už tokį testavimą gali imti įmokas. VVPB teikia Biržos nariui reikalingą pagalbą, susijusią su Biržos nario testavimu.

27.10. VVPB turi teisę prekybos valandomis ir ne prekybos valandomis testuoti prekybos sistemos funkcionalumą. VVPB gali reikalauti, kad Biržos narys dalyvautų tokiuose testuose. Testavimas atliekamas VVPB nustatytu būdu ir pagal VVPB parengtas instrukcijas. Jeigu prekybos sistemos testavimas gali turėti įtakos Biržos nario kasdieninei veiklai, VVPB apie numatomą testavimą turi jam pranešti prieš protingą terminą.

27.11. VVPB ir testavime dalyvavę Biržos nariai privalo mažiausiai tris mėnesius nuo testavimo pabaigos saugoti testavimo duomenis.

27.12. Biržos narys pats padengia išlaidas, kurias jis patiria vykdant testavimą.

27.13. Kol VVPB nepatvirtina Biržos nario techninės įrangos ir prisijungimo sistemų tinkamumo, Biržos nariui pradėti prekybą VVPB draudžiama.

27.14. Jeigu VVPB, remdamasi atliktų testų rezultatais ar dėl kitų priežasčių, laikosi nuomonės, kad Biržos nario techninė įranga ar jos elektroninis prisijungimas prie prekybos sistemos veikia nepatenkinamai, arba jeigu, VVPB nuomone, Biržos nario techninė įranga įrengta taip, kad neužtikrina ar negali užtikrinti atitikties šių taisyklių nuostatoms, Biržos narys turi ištaisyti gedimą ar sutrikimą. VVPB turi teisę nurodyti, kad techninė įranga ar jos dalis negali būti naudojama, kol gedimas ar sutrikimas neištaisytas.

27.15. Biržos narys privalo užtikrinti, kad jo techninė įranga būtų įrengta tokioje vietoje ir taip, kad atitiktų aukštus prieigos kontrolės ir fizinio saugumo standartus. Techninė įranga, be kita ko, turi būti įrengta taip, kad būtų užkirstas kelias neįgaliojai prieigai prie prekybos sistemos ir kad būtų įmanoma atgaliniu būdu nustatyti atskirus prisijungimus prie prekybos sistemos. Techninė įranga turi būti įrengta patalpose, į kurias negali patekti neįgalioji asmenys. VVPB turi teisę nustatyti ir daugiau saugumo reikalavimų, susijusių su Biržos narių technine įranga.

27.16. Biržos narys privalo nedelsdamas informuoti VVPB, jeigu įvyko žymus saugumo priemonių pažeidimas arba jeigu yra tikimybė, kad gali įvykti žymus saugumo priemonių

pažeidimas, galintis paveikti Biržos nario prisijungimą prie prekybos sistemos, bet kurio kito Biržos nario prisijungimą prie prekybos sistemos arba pačią prekybos sistemą.

27.17. VVPB pasilieka sau teisę daryti prekybos sistemos pakeitimus. Be kita ko, VVPB turi teisę keisti kompiuterinę įrangą ir jos vietą, taip pat programinę įrangą ir prekybos sistemos duomenų perdavimo protokolą.

27.18. VVPB, prieš darydama prekybos sistemos pakeitimus, apie tai prieš protingą terminą raštu informuoja Biržos narius. Jeigu keitimai labai dideli ir gali prireikti atlikti pakeitimus Biržos narių techninėje įrangoje, pranešime taip pat pateikiamas tų pakeitimų aprašymas, numatomas testavimo laikas ir data, nuo kada pakeitimai įsigalioja. Prekybos sistemos pakeitimus, pataisas ir modifikacijas įgyvendina VVPB ir Biržos nariai pagal VVPB nustatytą grafiką ir tvarką.

Jeigu Biržos nariai reikalauja, VVPB organizuoja darbo grupę, sudarytą iš VVPB atstovų ir Biržos narių bendrai deleguotų atstovų. Per šią darbo grupę VVPB teikia informaciją apie numatomus pakeitimus, pateikia jos aptarimui procedūras, grafikus ir kitus atitinkamus reikalavimus, tuo siekdama užtikrinti, kad pakeitimų, pataisų ar modifikacijų įdiegimas būtų vykdomas sutinkamai su Biržos narių, VVPB ir kitų rinkos dalyvių interesais.

27.19. Biržos narys privalo laikytis VVPB nustatyto prekybos sistemos keitimų grafiko bei tvarkos ir atitinkamai keisti savo techninę įrangą. Jeigu VVPB nenustato kitaip, Biržos nario techninės įrangos pakeitimai testuojami 27.7 ir 27.8 punktuose nustatyta tvarka.

27.20. Biržos narys gali keisti savo techninę įrangą, sujungtą su prekybos sistema. Apie pakeitimus, veikiančius ar galinčius paveikti prekybos sistemą, turi būti nedelsiant raštu pranešama VVPB. VVPB turi teisę reikalauti, kad pakeista įranga būtų testuojama 27.7 ir 27.8 punktuose nustatyta tvarka. Biržos narys turi teisę reikalauti testuoti pakeistą įrangą 27.9 punkte nustatyta tvarka.

27.21. Biržos narys pats padengia išlaidas, kurias jis patiria dėl techninės įrangos pakeitimų – tiek reikalingų dėl VVPB atliktų prekybos sistemos pakeitimų, tiek atliktų paties Biržos nario iniciatyva.

27.22. VVPB pasilieka sau teisę prireikus uždaryti prekybos sistemą remontui ar apriboti prekybos sistemos funkcijas remonto metu. Jeigu įmanoma, VVPB tokius darbus atlieka ne prekybos valandomis ir apie juos iš anksto praneša Biržos nariams.

27.23. Biržos narys privalo užtikrinti, kad joks neįgaliotas asmuo nei tiesiogiai, nei netiesiogiai negalėtų turėti prieigos prie prekybos sistemos. Biržos narys privalo užtikrinti, kad jo darbuotojai laikytųsi prieigos prie prekybos sistemos slaptumo procedūrų, naudodamiesi slaptažodžiais, ir kad tie darbuotojai jokiais aplinkybėmis neatskleistų savo slaptažodžių neįgaliotiems asmenims. Jeigu Biržos narys įtaria, kad prieigos prie prekybos sistemos tvarka tapo žinoma neįgaliotam asmeniui, apie tai turi būti nedelsiant informuojama VVPB.

27.24. Biržos narys privalo paskirti vieną ar kelis darbuotojus ryšiams su VVPB, kurie būtų atsakingi už Biržos nario techninę įrangą bei Biržos nario prisijungimą prie prekybos sistemos ir kuriems būtų pavesta tvarkyti VVPB paklausimus dėl Biržos nario techninės įrangos ir prisijungimo. Biržos narys turi raštu pranešti VVPB tokių asmenų pavardes, o jeigu jie pakeičiami, – raštu informuoti apie paskirtus naujus asmenis.

27.25. Biržos narys atsako už visus veiksmus, įvykdytus per šio Biržos nario elektroninį prisijungimą prie prekybos sistemos, nepriklausomai nuo to, ar tokius veiksmus atliko Biržos nario įgaliotas, ar neįgaliotas asmuo.

28. Informacija iš prekybos sistemos

28.1. Biržos nario veiklos priežiūros tikslais VVPB turi teisę naudoti Biržos nario pavedimuose, įvestuose į prekybos sistemą, nurodytą informaciją. VVPB turi išimtinę teisę į sukaupytą informaciją, gaunamą iš prekybos sistemos, įskaitant išimtinę teisę visais būdais (taip pat ir viešai) ją skelbti, spausdinti, platinti ir kopijuoti, išskyrus atvejus, kai informacija yra nevieša ar konfidenciali. Nevieša informacija laikoma Biržos nario pavedime nurodyta investuotojo kategorija, informacija apie Biržos nario klientą ir atsiskaitymams reikalinga informacija.

28.2. Biržos narys turi teisę naudoti informaciją iš prekybos sistemos, kuri buvo gauta šio Biržos nario elektroninio prisijungimo prie prekybos sistemos būdu, tik išimtinai prekybos VVPB vykdymo tikslais. Be to, tokią informaciją gali gauti ir naudoti tik Biržos nario vidaus vartotojai.

Vidaus vartotojai – tai Biržos nario biržos makleriai, darbuotojai, vykdančys Biržos nario vidinius atsiskaitymus ir ataskaitų rengimo procedūras, taip pat darbuotojai, prižiūrintys tiesiogiai su prekybos sistema sujungtą Biržos nario techninę įrangą, bei kiti darbuotojai, kuriuos galima laikyti tiesiogiai susijusiais su prekyba vertybiniais popieriais, įskaitant darbuotojus, atliekančius rizikos stebėseną ar Biržos nario prekybos analizę. Kiti Biržos nario ar bendrovių, esančių toje pačioje įmonių grupėje, kaip ir Biržos narys, darbuotojai vidaus vartotojais nelaikomi. Biržos narys turi nuolat atnaujinti vidaus vartotojų sąrašą ir, VVPB ar VVPB įgaliotam juridiniam arba fiziniam asmeniui paprašius, pateikti tą sąrašą prašančiajam.

28.3. Biržos narys turi teisę sistemingai platinti viešą informaciją iš prekybos sistemos – apdorota ar neapdorota forma, visą ar dalimis – tik pasirašęs atskirą sutartį dėl informacijos platinimo su VVPB ar VVPB įgaliotu juridiniu ar fiziniu asmeniu.

Sistemingas informacijos platinimas – tai nuolatinis ar dažnas informacijos kopijavimas ir nuolatinis ar dažnas informacijos iš prekybos sistemos skelbimas ir (arba) platinimas, įskaitant informacijos realiu laiku ištrauką ir nuolatinį ar dažną tokios informacijos atnaujinimą.

28.4. VVPB ar VVPB įgaliotas juridinis ar fizinis asmuo gali nustatyti, iš kurios Biržos nario prisijungimo prie prekybos sistemos vietos Biržos narys gali platinti informaciją, taip pat tokį platinimą reglamentuojančią tvarką.

28.5. Biržos narys atsako už tai, kad būtų užtikrinta, jog tretieji asmenys, turintys ar ateityje turėsiantys prieigą prie Biržos nario techninės įrangos, įskaitant informaciją iš prekybos sistemos, būtų supažindinti su 28 punkte nustatytais nuostatomis ir jų laikytusi.

29. Intelektinės nuosavybės teisės

29.1. VVPB įsipareigoja visą laiką turėti ir išlaikyti autorines teises, licencijas ir kitas intelektinės nuosavybės teises, reikalingas teisėtai naudotis programine įranga, naudojama prekybos sistemoje. Biržos narys, kol jis toks yra, turi neperleidžiamą neišimtinę teisę naudotis prekybos sistema, atsižvelgiant į visus Biržos nariams taikomus apribojimus, kuriuos nustato VVPB, ryšium su savo operacijomis rinkoje.

29.2. Biržos narys turi turėti visas reikalingas licencijas ir teisę naudotis technine įranga, kuri Biržos nariui būtina prisijungiant prie prekybos sistemos ir perduodant į ją duomenis.

30. Ypatingosios priemonės

30.1. Susidarius tam tikroms aplinkybėms ar atsiradus įvykiams, kurie, VVPB nuomone, turi reikšmingos įtakos VVPB galimybei sėkmingai vykdyti operacijas prekybos sistemoje (pavyzdžiui, rinkos sutrikimai, sutrikęs ryšys ar techniniai gedimai), VVPB turi teisę taikyti bet kurias iš toliau išvardytų priemonių:

30.1.1. sustabdyti prekybos operacijas;

30.1.2. apriboti prekybos operacijas;

- 30.1.3. atidėti prekybos operacijų pradžią ir (arba) pabaigą;
- 30.1.4. apiboti elektroninio prisijungimo skaičių kiekvienam Biržos nariui;
- 30.1.5. bendrai apiboti sandorių ar pavedimų, įvedamų per elektroninį prisijungimą, skaičių arba apimtį;
- 30.1.6. apiboti sandorių ar pavedimų, įvedamų per vieną ar kelis konkrečius elektroninius prisijungimus, skaičių arba apimtį;
- 30.1.7. uždaryti vieną ar kelis elektroninius prisijungimus.

Nurodytų priemonių gali būti imamasi visos prekybos atžvilgiu, konkrečios rinkos arba subrinkos, konkretaus vertybinio popieriaus atžvilgiu, jos gali būti taikomos automatiniam pavedimų perdavimui, pavedimų įvedimui, keitimui ir anuliavimui automatizuotu būdu, taip pat konkrečiam Biržos nariui. Konkretaus Biržos nario atžvilgiu šių priemonių gali būti imamasi dėl neteisėtų jo veiksmų vykdant operacijas prekybos sistemoje ir dėl veiksmų, trukdančių normaliai funkcionuoti prekybos sistemai ar kitų Biržos narių vykdomoms operacijoms šioje sistemoje.

Taisyklių 30 punkto nuostatos neužkerta kelio VVPB imtis prekybą ribojančių priemonių remiantis kitais teisės aktais ar kitais šių taisyklių skyriais ar punktais.

30.2. Taisyklių 30.3–30.11 punktų nuostatos taikomos, kai prekyba stabdoma dėl techninių sutrikimų.

30.3. Jeigu prie prekybos sistemos negali prisijungti Biržos nariai, kurių prekybos apyvarta sudaro 75% ar daugiau prekybos apyvartos nuosavybės vertybinių popierių rinkoje arba skolos vertybinių popierių rinkoje, laikoma, kad prekyba negali tinkamai vykti, ir VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktorius privalo sustabdyti prekybą arba atidėti jos pradžią toje rinkoje.

30.4. Jeigu prie prekybos sistemos negali prisijungti Biržos nariai, kurių prekybos apyvarta sudaro ne daugiau kaip 25% prekybos apyvartos nuosavybės vertybinių popierių rinkoje arba skolos vertybinių popierių rinkoje, laikoma, kad prekyba gali tinkamai vykti, ir VVPB nestabdo prekybos ir neatideda jos pradžios toje rinkoje.

30.5. Jeigu prie prekybos sistemos negali prisijungti Biržos nariai, kurių prekybos apyvarta sudaro daugiau negu 25%, bet mažiau negu 75% prekybos apyvartos nuosavybės vertybinių popierių rinkoje arba skolos vertybinių popierių rinkoje, VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktorius sprendžia, ar prekyba gali vykti, ir priima sprendimą dėl prekybos sustabdymo ar jos pradžios atidėjimo toje rinkoje.

30.6. Laikoma, kad Biržos narys negali prisijungti prie prekybos sistemos, kai neveikia visi Biržos nario elektroniniai prisijungimai prie prekybos sistemos.

30.7. Nustatydama, kokia prekybos apyvartos dalis sutrikdyta, VVPB naudojami statistiniais duomenimis, rodančiais Biržos nario praėjusio kalendorinio mėnesio apyvartą sudarant automatinio įvykdymo sandorius ir tiesioginius sandorius (nurodant sandorio tipą – „kontraktinis sandoris“ arba „kontraktinis sandoris (AM1)“).

30.8. Prekyba atnaujinama, kai Biržos nariai, kurių prekybos apyvarta sudaro 75% prekybos apyvartos nuosavybės vertybinių popierių rinkoje arba skolos vertybinių popierių rinkoje, turi bent vieną elektroninį prisijungimą prie prekybos sistemos, ir VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktorius nusprendžia, kad prekyba gali sėkmingai vykti.

Prieš atnaujinant prekybą, Biržos nariams suteikiama galimybė atšaukti pateiktus pavedimus. Prekyba prasideda nuo tos pačios situacijos, kurioje buvo sustabdyta. VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktorius gali nuspręsti atnaujinti prekybą be į pavedimų knygą įvestų pavedimų, skelbiant ar neskelbiant aukciono, kuris vykdomas pagal atviro aukciono taisykles.

30.9. Jeigu VVPB sustabdo prekybą (nesvarbu, kokiam laikui) ar ilgiau nei vienai valandai atideda prekybos pradžią, VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktorius gali nuspręsti pratęsti prekybos valandas. Toks pratęsimas negali būti ilgesnis negu prekybos sustabdymo ar atidėjimo laikas, tačiau ir ne trumpesnis kaip 15 minučių. Visi pratęsimai ir jų trukmė skelbiama prekybos sistemoje.

30.10. Biržos narys apie ypatingąsias priemones informuojamas per prekybos sistemą likus pakankamai laiko iki tokių priemonių įgyvendinimo, išskyrus atvejus, jei dėl delsimo įgyvendinti priemones kiltų grėsmė patirti didelių nuostolių. Tokiais atvejais VVPB informuoja Biržos narį apie ypatingąsias priemones, kurių buvo imtasi, kai tik praktiškai įmanoma. Biržos narys, jeigu įmanoma, informuoja savo klientus.

30.11. VVPB per prekybos sistemą nedelsdama informuoja Biržos narį apie ypatingųjų priemonių atšaukimą ir apie tai, kad prekybos sistema tinkamai veikia. Jeigu prekybos operacijos buvo sustabdytos, prekyba atnaujinama ne anksčiau kaip po 10 minučių nuo sprendimo ją atnaujinti paskelbimo, išskyrus atvejus, kai visi Biržos nariai buvo informuoti apie prekybos atnaujinimą anksčiau.

31. Konfidencialumas ir pareiga teikti informaciją

31.1. Biržos narys privalo užtikrinti, kad jo darbuotojai ir paslaugoms teikti samdomi asmenys būtų saistomi konfidencialumo įsipareigojimo ir (išskyrus įstatymuose nurodytus atvejus) neatskleistų ar nenaudotų informacijos (išskyrus viešą), kurią jie sužino Biržos nariui vykdant veiklą VVPB. Konfidencialumo įsipareigojimas taikomas nepriklausomai nuo to, ar darbo santykiai jau nutraukti, o paslaugos suteiktos, ar ne.

31.2. Jeigu Biržos nariui per klaidą suteikiama informacija, skirta kitam Biržos nariui, Biržos narys turi nedelsdamas apie tai informuoti VVPB. Biržos narys privalo laikytis visų VVPB nurodymų dėl tokios informacijos. Tokia informacija yra konfidenciali ir Biržos narys neturi teisės ją pasinaudoti.

31.3. VVPB paprašius, Biržos narys privalo suteikti jai visą informaciją (įskaitant informaciją apie Biržos nario kliento tapatybę), reikalingą tam, kad VVPB galėtų užtikrinti šių taisyklių vykdymą, kontroliuoti, kaip jų laikomasi, taip pat kad galėtų tinkamai vykdyti savo pareigas, nustatytas vertybinių popierių rinką reglamentuojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose. Informacija pateikiama VVPB nurodytu būdu.

31.4. Biržos narys privalo nedelsdamas informuoti VVPB apie visus reikšmingus nukrypimus nuo jam taikomų šių taisyklių nuostatų laikymosi ar vykdymo.

31.5. Biržos narys privalo nedelsdamas informuoti VVPB, jeigu jo finansinė padėtis pablogėja tiek, kad atsiranda rizika, jog jis nebegalės įvykdyti pagal šias taisykles prisiimtų įsipareigojimų, arba jeigu yra kitų aplinkybių, dėl kurių gali taip atsitikti.

31.6. Biržos narys privalo pateikti VVPB savo metų ataskaitą, taip pat informuoti ją apie visus pasikeitimus, atsiradusius informacijoje, kurią jis pateikė paraiškoje tapti Biržos nariu, ir dokumentuose, kurie buvo pateikti VVPB kartu su paraiška.

31.7. VVPB gali atskleisti konfidencialaus pobūdžio informaciją trečiosioms šalims, jei jos yra VVPB prižiūrinčios valdžios institucijos arba jei joms privaloma teikti informaciją pagal įstatymus.

32. Atsakomybės apribojimas

32.1. Biržos narys ir VVPB neatsako už nuostolius, patirtus dėl kitų, nei 32 punkte nurodyta, aplinkybių, jeigu buvo laikomasi įprastų atsargumo priemonių.

32.2. Biržos narys ir VVPB neatsako už nuostolius, patirtus dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar kitų ypatingų įvykių.

Laikoma, kad *force majeure* ar koks nors kitas ypatingas įvykis yra tada, kai šalis (VVPB, Biržos narys ar jų pasamdyti asmenys) negali vykdyti – visiškai ar iš dalies – savo įsipareigojimų pagal šias taisykles arba jeigu toks įsipareigojimo vykdymas gali būti laikomas nepagrįstai sunkiu dėl nacionalinių ar užsienio įstatymų, nacionalinių ar užsienio valdžios institucijų veiksmų, Europos ekonominės erdvės organų nuostatų ar kitų priemonių, elektros tiekimo nutrūkimo, gaisro, vandens padarytos žalos, telekomunikacijų sutrikimo, streikų, blokadų, lokautų, boikotų, gamtos nelaimių, karo ar kitų panašių aplinkybių, kurių tokia šalis negali kontroliuoti. Ši išlyga taikoma streikų, blokadų, lokautų ir boikotų atveju nepaisant to, kad Biržos narys arba VVPB yra tokių priemonių objektas, ar jas vykdo.

32.3. Jeigu Biržos narys ar VVPB negali visiškai ar iš dalies vykdyti šiose taisyklėse nustatytų pareigų ar veiksmų dėl 32 punkte išdėstytų aplinkybių, jų vykdymas gali būti atidėtas iki to laiko, kai kliūtys bus pašalintos. Jeigu Biržos narys ar VVPB dėl tokių aplinkybių negali sumokėti ar gauti atlygio, šalys neprivalo mokėti delspinigių.

32.4. Biržos narys ir VVPB jokiais aplinkybėmis neatsako už prarastus duomenis, negautas pajamas ar kapitalo prieaugį, taip pat kitokius netiesioginius ar ryšium su tuo atsirandančius nuostolius.

32.5. Be kitų 32 punkte nurodytų atvejų, VVPB jokiais aplinkybėmis neatsako už žalą, patiriamą dėl viešos ar neviešos rinkos informacijos platinimo, arba ryšium su tokiu platinimu, įskaitant atvejus, kai platinama informacija yra neišsami ar klaidinga. VVPB neprivalo informuoti apie viešos ar neviešos rinkos informacijos klaidas ar jas taisyti, išskyrus atvejus, kai, VVPB nuomone, toks informavimas ar ištaisymas yra tikslingas ir gali būti reikšmingas Biržos nariui.

32.6. Be kitų 32 punkte nurodytų atvejų, VVPB jokiais aplinkybėmis neatsako už žalą, patiriamą dėl VVPB pagal 30 punktą įgyvendinamų ypatingųjų priemonių ar ryšium su jomis. Ši nuostata taip pat taikoma, kai VVPB imasi prekybą ribojančių priemonių remdamasi kitais teisės aktais ar kitais šių taisyklių skyriais ar punktais.

32.7. Pretenzijos dėl žalos atlyginimo gali būti sumažintos ar panaikintos, jeigu nukentėjusioji šalis savo pačios veiksmis, tiesiogiai arba netiesiogiai, sukėlė nuostolius, prisidėjo prie jų atsiradimo ar nesugebėjo sumažinti savo nuostolių.

33. Taikytina teisė ir ginčų sprendimas

33.1. Visi tarp VVPB ir Biržos nario kylantys ginčai, susiję su šių taisyklių taikymu ar šiose taisyklėse numatytų teisių įgyvendinimu bei pareigų vykdymu, yra sprendžiami šalių geranorišku susitarimu ir derybomis, vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais. Nepavykus ginčo išspręsti minėtais būdais, jis sprendžiamas Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka VVPB buveinės vietos teisme.

33.2. Su prekyba VVPB susiję ginčai tarp Biržos narių yra sprendžiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais.

VI SKIRSNIS

BIRŽOS NARIAI IR PREKYBOS TVARKOS BENDROSIOS TAISYKLĖS

34. Bendrosios nuostatos

34.1. Prekyba VVPB yra suskirstyta į nuosavybės vertybinių popierių rinką ir skolos vertybinių popierių rinką. Kiekviena rinka gali būti suskirstyta į smulkesnius segmentus – subrinkas.

34.2. Šiame skirsnyje išdėstytos taisyklės taikomos nuosavybės vertybinių popierių rinkai, skolos vertybinių popierių rinkai ir jas sudarančioms subrinkoms, išskyrus atvejus, kai nurodyta kitaip.

34.3. Vykdydami prekybą, Biržos nariai, be šių taisyklių, privalo laikytis jų pagrindu priimtų VVPB valdybos sprendimų, kurie detalizuoja ir įgyvendina šių taisyklių nuostatas.

VVPB valdybos sprendimai, taip pat jų pakeitimai bei papildymai įsigalioja VVPB valdybos nustatyta dieną po to, kai yra paskelbti VVPB interneto tinklalapyje. Biržos nariams apie VVPB valdybos sprendimus arba jų pakeitimus bei papildymus pranešama raštu mažiausiai prieš 10 kalendorinių dienų iki jų įsigaliojimo, išskyrus atvejus, kai būtinas ypač skubus atitinkamų pakeitimų bei papildymų įsigaliojimas siekiant užtikrinti teisėtą ir sklandų rinkos funkcionavimą, įstatymų ar kitų teisės aktų laikymąsi, apsaugoti investuotojų interesus arba dėl kitų svarbių priežasčių.

35. Narystė VVPB

35.1. Tik Biržos nariai gali dalyvauti VVPB prekyboje. Vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkas, norintis tapti Biržos nariu, turi pateikti VVPB užpildytą standartinės formos paraišką ir kitus dokumentus, įvardytus paraiškos formoje. Į NOREX aljansą įeinančios vertybinių popierių biržos narys, padavęs paraišką, gali tapti VVPB nariu be papildomo įvertinimo, jeigu įvykdyti privalomi įstatymų ar priežiūros institucijų nustatyti reikalavimai. Biržos nario statusas suteikiamas, kai sudaroma Biržos nario sutartis su VVPB.

35.2. Biržos nariui gali būti suteikta teisė dalyvauti prekyboje nuosavybės vertybinių popierių rinkoje ir (ar) skolos vertybinių popierių rinkoje, taip pat vienoje ar keliuose jų subrinkose.

35.3. Biržos narys turi turėti verslui tinkamą struktūrą, privalomas rizikos valdymo procedūras, saugias technines sistemas ir visais kitais atžvilgiais būti laikomas tinkamu dalyvauti prekyboje.

35.4. Biržos nariu gali tapti vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkas, turintis teisę teikti šias investicines paslaugas: vykdyti pavedimus įsigyti arba perleisti vertybinius popierius savo ir (ar) klientų sąskaita. Biržos narys turi turėti privalomą licenciją veikti kaip finansų maklerio įmonė arba kredito įstaiga, suteikiančią teisę teikti investicines paslaugas nuosavybės vertybinių popierių rinkoje ir (ar) skolos vertybinių popierių rinkoje bei jų subrinkose, nurodytose Biržos nario sutartyje.

35.5. Sprendimą suteikti VVPB narystę priima VVPB valdyba ne vėliau kaip per mėnesį nuo paraiškos ir visų standartinėje paraiškos formoje įvardytų dokumentų pateikimo dienos.

35.6. Biržos narys įgyja teisę dalyvauti prekyboje nuosavybės vertybinių popierių rinkoje ir (ar) skolos vertybinių popierių rinkoje bei jų subrinkose, nurodytose Biržos nario sutartyje, kai tik įvykdomi šie reikalavimai:

35.6.1. Biržos narys tampa kliringo ir atsiskaitymų sistemų, kurias pripažįsta VVPB ir kurių dalyviu būti privaloma norint prekiauti VVPB, dalyviu arba sudaro sutartis su vertybinių popierių ir lėšų saugotojais, kurie yra tokių sistemų dalyviai, taip pat pateikia VVPB duomenis apie standartines atsiskaitymų sąlygas;

35.6.2. Biržos narys turi ne mažiau kaip du įgaliotus Biržos maklerius;

35.6.3. VVPB patvirtino, kad Biržos nario techninė įranga atitinka reikalavimus, ta techninė įranga buvo prijungta prie atitinkamos prekybos sistemos verslo aplinkos ir buvo sudaryta techninio prisijungimo sutartis su VVPB;

35.6.4. Biržos narys perveda pradinę įmoką į Garantinio fondo sąskaitą šių taisyklių nustatyta tvarka;

35.6.5. Biržos narys sumoka įmoką už dalyvavimą VVPB prekyboje.

35.7. Biržos nariui suteikiamas Biržos nario atpažinimo kodas, kuris naudojamas Biržos nario prekybos operacijoms prekybos sistemoje identifikuoti. Esant specialioms aplinkybėms, VVPB gali suteikti Biržos nariui teisę naudotis dviem ar daugiau Biržos nario atpažinimo kodų, kuriais galima naudotis tik norint identifikuoti konkrečias Biržos nario prekybos operacijų dalis, pvz., vykdant prekybą konkrečioje subrinkoje, automatinio pavedimų perdavimo atveju ir pan. VVPB gali nuspręsti, kad vienas Biržos nario atpažinimo kodas gali būti naudojamas tik prekiaujant klientų sąskaita. VVPB gali nustatyti praktinio pobūdžio reikalavimus dėl leidimo naudoti du ar kelis atpažinimo kodus suteikimo.

35.8. Biržos narys yra atsakingas už vertybinių popierių pateikimą ir atsiskaitymą už juos pagal sandoryje nurodytas sąlygas bei laikantis Atsiskaitymų už Vilniaus vertybinių popierių biržoje sudarytus sandorius taisyklių reikalavimų. Ši atsakomybė yra sutartinė Biržos narių prievolė, taikoma nepriklausomai nuo to, ar sandoris vykdomas Biržos nario, ar klientų sąskaita.

35.9. Biržos narys gali nutraukti savo narystę apie tai prieš 30 dienų raštu informavęs VVPB. Tokiu atveju narystė panaikinama paskutinę įspėjimo apie narystės nutraukimą dieną. Visi įsipareigojimai, kylantys iš sandorių, kurių šalimi yra Biržos narys, turi būti įvykdyti, t.y. vertybiniai popieriai turi būti pateikti ir už juos atsiskaityta, o visi Biržos nario pavedimai turi būti anuliuoti narystės nutraukimo dieną. Biržos nario teisė dalyvauti VVPB prekyboje gali būti sustabdyta Biržos nario prašymu, bet ne ilgiau kaip 6 mėnesiams iš eilės. Ši teisė Biržos nario prašymu negali būti sustabdyta ilgiau kaip 6 mėnesius per vienerius kalendorinius metus.

35.10. Jeigu VVPB nustato, kad Biržos narys nebeatitinka šiame punkte narystei nustatytų sąlygų, VVPB valdyba turi teisę iš karto panaikinti arba sustabdyti tokio Biržos nario narystę. Jeigu yra ypatingų priežasčių (pvz., nutrūksta Biržos nario ir įgalioto Biržos maklerio darbo santykiai), VVPB valdyba gali taikyti išimtį dėl šiame punkte nustatyto reikalavimo Biržos nariui turėti ne mažiau kaip du įgaliotus Biržos maklerius. Jeigu yra konkreti priežastis, VVPB valdyba, norėdama apsaugoti sandoryje dalyvaujančias šalis nuo nuostolių, gali nuspręsti prieš narystės panaikinimą leisti Biržos nariui įvykdyti jau įvestus į pavedimų knygą pavedimus pirkti ir parduoti.

36. Prekybos valandos

VVPB prekybos valandos ir prieigos prie prekybos sistemos laikas nustatomas šių taisyklių 1 priede „Prekybos dienos struktūra ir prekybos operacijų atlikimo laikas“. Nuo nurodyto laiko gali būti nukrypstama VVPB valdybai, o skubiais atvejais – Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktoriui dėl konkrečių aplinkybių priėmus atitinkamą sprendimą. Apie tokį sprendimą VVPB nedelsdama informuoja Biržos narius.

37. Biržos makleriai

37.1. Biržos narys VVPB prekyboje dalyvauja per biržos maklerius. Biržos makleriai turi būti Biržos nario darbuotojai.

37.2. Biržos narys yra atsakingas už visus veiksmus, kuriuos biržos makleriai ar kitos šalys atlieka per Biržos nario ryšį su prekybos sistema, nepriklausomai nuo to, ar veiksmai buvo įgalioti, ar ne. Biržos nario biržos makleriai turi užtikrinti, kad visi į prekybos sistemą įvesti duomenys neprieštarautų šioms taisyklėms. Biržos narys užtikrina, kad kiekvieno į prekybos sistemą įvedamo pavedimo atveju būtų nurodomas biržos maklerio asmeninis vartotojo atpažinimo kodas.

37.3. Biržos narys turi užtikrinti, kad biržos makleris turėtų atitinkamą priežiūros institucijos išduotą licenciją, būtų tinkamas atlikti savo pareigas ir turėtų toliau nurodytą kvalifikaciją bei pasirengimą:

37.3.1. ne mažesnę kaip 6 mėnesių patirtį vertybinių popierių rinkoje;

37.3.2. dokumentą, patvirtinantį, kad yra susipažinęs su šiomis taisyklėmis ir kitais prekybą reglamentuojančiais teisės aktais;

37.3.3. dokumentą, patvirtinantį ekonomikos, finansų rinkų ir finansinės analizės žinias;

37.3.4. būtų išlaikęs prekybos VVPB naudojamoje prekybos sistemoje egzaminą.

37.4. Gavusi Biržos nario paraišką, VVPB užregistruoja Biržos nario darbuotoją prekiauti nuosavybės vertybinių popierių rinkoje ir (ar) skolos vertybinių popierių rinkoje arba konkrečiose jų subrinkose, jeigu šis darbuotojas atitinka anksčiau nurodytus reikalavimus ir laikomas tinkamu būti biržos makleriu. Paraiška įregistravimui užpildoma standartine VVPB patvirtinta forma ir pateikiama VVPB. Asmuo, kuris yra biržos makleris vienoje iš vertybinių popierių biržų, įeinančių į NOREX aljansą, turi teisę be papildomo įvertinimo tarpininkauti Biržos nariui kaip biržos makleris VVPB. Biržos makleriui priskiriamas asmeninis vartotojo atpažinimo kodas ir slaptažodis, suteikiantis jam galimybę prisijungti prie prekybos sistemos ir teisę naudotis atitinkama jos dalimi. Biržos makleris neturi teisės leisti jokiai kitai šaliai pasinaudoti biržos maklerio asmeniniu vartotojo atpažinimo kodu, išskyrus šiose taisyklėse nurodytus atvejus. Biržos makleriui 3 mėnesius nuo jo prekybos pradžios gali būti taikoma speciali VVPB priežiūra.

37.5. Biržos narys turi nedelsdamas informuoti VVPB, jeigu nutraukiama biržos maklerio darbo sutartis ar atsiranda kitos aplinkybės, dėl kurių biržos makleris negali dalyvauti prekyboje.

37.6. Biržos makleris, vienerius metus nedalyvavęs VVPB prekyboje ir kitų vertybinių popierių biržų, įeinančių į NOREX aljansą, prekyboje, turi iš naujo gauti teisę naudotis prekybos sistema. VVPB apie tai informuoja biržos maklerį ir Biržos narį.

37.7. Jeigu yra ypatingų priežasčių, VVPB gali taikyti biržos makleriams išimtis dėl šiose taisyklėse nustatytų reikalavimų.

38. Pavedimų įvedimas

Biržos nariai, įskaitant tuos, kurie turi du ar daugiau Biržos nario atpažinimo kodų, turi įvesti pavedimus ir formuluoti nurodymus prekybai taip, kad pavedimai pirkti ir parduoti, kuriuos Biržos narys vykdo savo sąskaita, netaptų sandoriais prekybos sistemoje.

39. Pavedimų ir sandorių kainai taikomi reikalavimai

39.1. Į pavedimų knygą įvedami pavedimai, automatinio įvykdymo sandoriai ir tiesioginiai sandoriai turi atspindėti atitinkamo vertybinio popieriaus dabartinę rinkos vertę ir būti tikri, neapsimestiniai.

Dabartinė rinkos vertė – tai kaina, kuri, atlikus visapusišką įvertinimą, atspindi atitinkamo vertybinio popieriaus dabartinį įvertinimą. Įvertinant dabartinę rinkos vertę, greta kitų dalykų, turi būti atsižvelgiama į vertybinio popieriaus kainos pokyčius per atitinkamą prekybos dieną, į vertybinio popieriaus kainos pokyčius ankstesnėmis prekybos dienomis, taip pat į vertybinio popieriaus kainos kintamumą ir palyginamųjų vertybinių popierių bendruosius kainos pokyčius ir, jeigu reikia, į kitas konkrečias su tuo sandoriu ar pavedimu susijusias sąlygas. Įvertinant pavedimo kainą, reikia atsižvelgti į pavedimo galiojimą.

39.2. Biržos narys turi vengti įvesti tokius pavedimus ar sudaryti tokius sandorius, kuriais – atskirai ar kartu – yra ketinama netinkamai paveikti kainų struktūrą prekybos sistemoje, kurie neturi komercinio tikslo ar kuriais ketinama uždelsti ar sukliudyti prieigą prie prekybos sistemos kitiems Biržos nariams. Tie veiksmai gali pasireikšti įvairiomis formomis, nustatytomis Vertybinių popierių rinkos įstatymo 10 straipsnyje. Biržos narys taip pat turi vengti atlikti veiksmus, turinčius VPK nustatytų manipuliavimo rinką požymių, bei kitų panašių veiksmų, kurių nebaigtinis sąrašas pateiktas toliau:

39.2.1. slapta sudaryti sandorį dėl vertybinių popierių pažadant po to juos įsigyti už nurodytą mažiausią kainą arba tokiomis sąlygomis, kurios apriboja teisę toliau perleisti vertybinius popierius ar kuriomis siekiama išimti juos iš viešosios apyvartos;

39.2.2. sudaryti sandorį, turint ketinimą, kad vertybinių popierių pirkėjas ir pardavėjas būtų tas pats fizinis ar juridinis asmuo;

39.2.3. įvesti pavedimą ar sudaryti sandorį turint ketinimą taip paveikti vertybinių popierių kainą, kad konkrečiu metu, pavyzdžiui, prieš metų ar mėnesio pabaigą, pasikeistų Biržos nario ar kurio nors kito asmens turimo vertybinių popierių paketo vertė;

39.2.4. patarti bet kuriam kitam asmeniui įvesti pavedimą ar sudaryti sandorį siekiant paveikti vertybinių popierių kainą taip, kad tretysis asmuo galėtų nusipirkti ar parduoti vertybinius popierius palankesne kaina negu būtų buvę galima;

39.2.5. uždelsti galinčio turėti įtakos vertybinių popierių kainai pavedimo įvedimą turint ketinimą prieš įvedant tokį pavedimą sudaryti sandorį dėl šių vertybinių popierių paties Biržos nario sąskaita ar kliento sąskaita.

40. Pavedimų vykdymo sustabdymas

40.1. Konkrečiais atvejais VVPB valdyba (skubiais atvejais – Listingo departamento arba Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktorius) gali nuspręsti sustabdyti pavedimų vykdymą vienu ar keliais vertybiniais popieriais. Pavedimų vykdymas gali būti stabdomas, jeigu reikia padaryti pranešimą dėl to vertybinio popieriaus, neįprasto kainų judėjimo atveju, taip pat atvejais, kai galima įtarti, kad rinkoje nėra vienodos informacijos, bei kitais šiose taisyklėse nustatytais atvejais.

Pavedimų vykdymas stabdomas kuo trumpesniai laikui.

40.2. Prekybos sistemoje paskelbiama, kad pavedimų vykdymas sustabdomas. Informacija apie pavedimų vykdymo sustabdymo priežastis gali būti nurodyta tuo pačiu metu. Taip pat paskelbiama ir apie pavedimų vykdymo sustabdymo atšaukimą.

Vertybinių popierių, kuriais pavedimų vykdymas sustabdomas, atžvilgiu taikomi šie apribojimai ir reikalavimai:

40.2.1. nutraukiamas automatinis pavedimų įvykdymas;

40.2.2. Biržos nariams nekyla išipareigojimų iš jų įvestų pavedimų;

40.2.3. neleidžiama įvesti naujų pavedimų ar keisti jau įvestų, tačiau pavedimą galima anuliuoti pavedimų knygoje;

40.2.4. Biržos nariai turi teisę sudaryti tiesioginius sandorius pagal šių taisyklių 49 ir 62 punktus.

Kai pavedimų vykdymo sustabdymas atšaukiamas, prekyba atnaujinama, apribojimai pavedimų įvedimui ir pakeitimams atšaukiami, o Biržos narys vėl yra saistomas pavedimų, įvestų į pavedimų knygą. VVPB turi teisę nuspręsti, kad prekyba po pavedimų vykdymo sustabdymo pradeda skelbiant atvirą aukcioną.

41. Prekybos sustabdymas

41.1. VVPB valdyba (skubiais atvejais – Listingo departamento arba Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktorius) turi teisę sustabdyti prekybą vertybiniais popieriais, jeigu visuomenė neturi galimybės gauti informacijos apie šį vertybinį popierių vienodais terminais ir sąlygomis, arba negali gauti pakankamai informacijos apie šio vertybinio popieriaus emitentą, arba yra kitas šiose taisyklėse ar kituose teisės aktuose nustatytas pagrindas ar kokia nors kita ypatinga priežastis.

41.2. Prekybos sustabdymas nutraukiamas, kai pašalinamos prekybos sustabdymo priežastys.

41.3. VVPB paskelbia, kad prekyba sustabdyta, ir nurodo prekybos sustabdymo priežastis. VVPB taip pat paskelbia ir tai, kad prekybos sustabdymas atšaukiamas.

41.4. VVPB gali nuspręsti, kad po prekybos sustabdymo automatinis pavedimų įvykdymas pradedamas skelbiant aukcioną, kuris vykdomas pagal atviro aukciono taisykles.

41.5. Vertybinio popieriaus, kuriuo prekyba yra sustabdyta, atžvilgiu taikomi šie apribojimai ir reikalavimai:

41.5.1. pavedimai, įvesti į pavedimų knygą prieš prekybos sustabdymą, anuliuojami;

41.5.2. teikti naujus pavedimus ir sudaryti sandorius draudžiama tol, kol prekyba atitinkamu vertybiniu popieriumi sustabdyta.

42. Automatinis pavedimų perdavimas

42.1. Teisė naudotis automatinio pavedimų perdavimu Biržos nariui gali būti suteikiama VVPB leidimu, pagal Biržos nario pateiktą paraišką. VVPB valdyba priima sprendimą dėl Biržos nario teisės naudotis automatinio pavedimų perdavimu ne vėliau kaip per mėnesį nuo paraiškos pateikimo dienos. Biržos narys paraišką VVPB pateikia standartinėje VVPB patvirtintoje paraiškos formoje. Naudotis automatinio pavedimų perdavimu galima tik tada, kai yra gautas VVPB patvirtinimas raštu.

Paraiškoje naudoti automatinį pavedimų perdavimą raštu išdėstomos automatinio pavedimų perdavimo procedūros. Tose procedūrose turi būti:

42.1.1. saugumo priemonių, kurias turi Biržos narys ir klientas, aprašymas, įskaitant kliento atpažinimo procedūras;

42.1.2. patikrinimo tvarkos, taikomos pavedimui iš kliento prieš įvedant jį į prekybos sistemą, aprašymas;

42.1.3. automatinio pavedimų perdavimo vidinės kontrolės procedūrų aprašymas;

42.1.4. kliento naudojimosi automatinio pavedimų perdavimu tvarkos aprašymas;

42.1.5. informacija apie tai, kokią informaciją iš prekybos sistemos Biržos narys ketina platinti savo klientams ryšium su automatinio pavedimų perdavimu, ir informacija apie sudarytas sutartis dėl informacijos platinimo.

42.2. Biržos nariui už pavedimus, kuriuos jis perduoda automatinio pavedimų perdavimo būdu, tenka tokia pat atsakomybė kaip ir už pavedimus, kuriuos Biržos narys įveda bet kuriuo kitu būdu.

42.3. Biržos narys turi nustatyti tinkamas technines ir administracines sąlygas tam, kad užtikrintų, jog automatinio pavedimų perdavimo būdu perduodami pavedimai nepažeistų šių taisyklių nuostatų.

42.4. Tam, kad užtikrintų, jog automatinis pavedimų perdavimas būtų vykdomas pagal šių taisyklių 42 punktą, Biržos narys privalo paskirti prekybos vadovą ar kitą atsakingą asmenį ryšiams su VVPB palaikyti. Šis asmuo yra atsakingas už automatinio pavedimų perdavimo būdu vykdomų pavedimų priežiūrą ir visus su automatinio pavedimų perdavimu susijusius dalykus. Be to, Biržos narys turi paskirti ir to asmens pavaduotoją.

Biržos narys turi užtikrinti, kad VVPB būtų nedelsiant nurodoma asmens ryšiams palaikyti ir jo pavaduotojo pavardė, taip pat, kad tas asmuo ar pavaduotojas visada būtų pasiekiamas prekybos valandomis.

42.5. Biržos narys turi užtikrinti, kad klientas, turintis techninį ryšį su Biržos nariu, neturėtų prieigos prie neviešos rinkos informacijos.

42.6. Biržos narys turi nedelsdamas informuoti VVPB apie visus reikšmingus pokyčius ar pataisas, susijusias su automatinio pavedimų perdavimu.

42.7. VVPB turi teisę bet kada pareikalauti naujausios informacijos apie Biržos nario automatinį pavedimų perdavimą.

42.8. Biržos narys savo teisinius santykius su klientu, pageidaujančiu naudoti automatinį pavedimų perdavimą, privalo reglamentuoti taip, kad būtų užtikrintas šių taisyklių laikymasis, o klientas būtų informuotas apie šių taisyklių nuostatas bei galimas savo veiksmų pasekmes.

42.9. VVPB valdyba turi teisę priimti sprendimą, kad automatinio pavedimų perdavimo būdu perduotą pavedimą, kuriame nurodyta kaina nuo paskutinės mokėtos kainos skiriasi daugiau negu VVPB valdybos nustatytas kainos kitimo žingsnių skaičius, prekybos sistema atmestų automatiškai.

42.10. Biržos nario automatinio pavedimų perdavimo sistema turi atitikti bent jau šiuos reikalavimus:

42.10.1. pavedime turi būti nurodyta kliento pavedimo įvedimo data ir laikas;

42.10.2. Biržos nario automatinio pavedimų perdavimo sistema turi automatiškai atmesti ir neleisti patekti į pavedimų knygą kliento pavedimams, kurie, jeigu būtų įvykdyti, daugiau negu leistina padidintų kliento atsiskaitymų ir (ar) vertybinių popierių pateikimo riziką, be to, Biržos nario automatinio pavedimų perdavimo sistema turi tuo pačiu metu (sinchronizuotai) perduoti Biržos nariui informaciją apie tokius pavedimus;

42.10.3. Biržos narys privalo visą laiką turėti galimybę patikrinti bendrą vertybinių popierių nepateikimo ir atsiskaitymų riziką, kylančią ryšium su kliento pavedimais, įvestais per automatinio pavedimų perdavimo sistemą;

42.10.4. Biržos narys privalo turėti pakankamai duomenų apsaugos priemonių (ugniasienių) kliento techninės įrangos atžvilgiu arba – pagal sutartį su klientu – turėti teisę stebėti kliento techninę įrangą ir techninius prisijungimus;

42.10.5. pavedimas, atmestas pagal šių taisyklių 42.9 punktą, automatiškai perduodamas biržos makleriui rankiniam apdorojimui.

42.11. Biržos narys techninę įrangą, naudojamą automatiniam pavedimų perdavimui, turi testuoti ir patvirtinti prieš ją paleidžiant. VVPB turi teisę reikalauti tolesnio tokios techninės įrangos testavimo. VVPB turi patvirtinti techninės įrangos prijungimą prie prekybos sistemos prieš ją įdiegiant.

42.12. Techninė įranga, naudojama automatiniam pavedimų perdavimui, prie prekybos sistemos prijungiama nurodant vieną ar daugiau vartotojo atpažinimo kodų, skirtų išimtinai automatiniam pavedimų perdavimui.

42.13. Automatinis pavedimų perdavimas gali būti naudojamas tik tiems vertybiniais popieriams, kuriems taikomas automatinis pavedimų vykdymas.

43. Pavedimų įvedimas, keitimas ir anuliavimas automatizuotu būdu

43.1. Biržos narys, gavęs išankstinį raštišką VVPB patvirtinimą, turi teisę dalyvauti prekyboje, įvesdamas, keisdamas ar anuluodamas pavedimus pavedimų knygoje automatizuotu būdu, t.y. naudodamasis programine įranga, kuri, atsakydama į konkrečius iš anksto užprogramuotus veiksmus, automatiškai sukuria pavedimus.

43.2. Biržos narys turi užtikrinti, kad pavedimų įvedimas, keitimas ir anuliavimas automatizuotu būdu nesukurtų per daug didelės rizikos pažeisti apribojimus, taikomus Biržos nario veiklai, vertybinių popierių pateikimui bei atsiskaitymams.

43.3. Biržos nario techninei įrangai, kuri naudojama pavedimų įvedimui, keitimui ir anuliavimui automatizuotu būdu, taikomi šių taisyklių 27 punkte nustatyti reikalavimai.

43.4. Pavedimų įvedimas, keitimas ir anuliavimas automatizuotu būdu turi būti užregistruojamas prekybos sistemoje naudojant vieną ar kelis konkrečius vartotojo atpažinimo kodus, skirtus tik pavedimų įvedimo, keitimo ir anuliavimo automatizuotu būdu tikslais.

43.5. Tam, kad užtikrintų, jog pavedimų įvedimas, keitimas ir anuliavimas automatizuotu būdu būtų vykdomas pagal šių taisyklių 43 punktą, Biržos narys privalo paskirti prekybos vadovą ar kitą atsakingą asmenį ryšiams su VVPB palaikyti. Šis asmuo yra atsakingas už automatizuotu būdu įvestų pavedimų priežiūrą ir už visus su pavedimų įvedimu, keitimu ir anuliavimu automatizuotu būdu susijusius dalykus. Be to, Biržos narys turi paskirti ir to asmens pavaduotoją.

Biržos narys turi užtikrinti, kad VVPB būtų nedelsiant nurodoma asmens ryšiams palaikyti ir jo pavaduotojo pavardė, taip pat, kad tas asmuo ar pavaduotojas visada būtų pasiekiamas prekybos valandomis.

VII SKIRSNIS

NUOSAVYBĖS VERTYBINIŲ POPIERIŲ RINKA

44. Bendrosios nuostatos

Jeigu taisyklėse nenurodyta kitaip, šių taisyklių 44–51 punktuose išdėstytos bendrosios prekybos taisyklės yra taikomos prekybai nuosavybės vertybiniais popieriais šiose nuosavybės vertybinių popierių rinkos subrinkose:

- 44.1. akcijų subrinkoje;
- 44.2. pasirašymo teisių subrinkoje;
- 44.3. pirminio viešo akcijų platinimo subrinkoje;
- 44.4. viešo akcijų pardavimo subrinkoje;
- 44.5. oficialaus pasiūlymo subrinkoje.

Šių taisyklių 52–56 punktuose išdėstytos specialios prekybos taisyklės, taikomos atitinkamoms subrinkoms.

45. Prekybos metodai

Gali būti sudaromi tiesioginiai arba automatinio įvykdymo sandoriai.

46. Prekybos sesijos

46.1. VVPB prekybos valandos apima tokias sesijas:

- 46.1.1. priešprekybinę sesiją;
- 46.1.2. prekybos sesiją;
- 46.1.3. poprekybinę sesiją.

46.2. Priešprekybinės sesijos metu Biržos nariai gali įvesti, keisti, sustabdyti, atnaujinti ir anuluoti pavedimus, skirtus dalyvauti atvirame atidarymo aukcione.

46.3. Prekybos sesijos metu:

47.3.1. Biržos nariai gali įvesti pavedimus į pavedimų knygą, taip pat juos keisti, sustabdyti, atnaujinti ir anuluoti;

46.3.2. į pavedimų knygą įvesti pavedimai pirkti ir parduoti, kuriuose nurodyta vertybinių popierių kaina, skaičius ir kitos sąlygos sutampa, įvykdomi automatinio pavedimų įvykdymo būdu ir taip sudaromi automatinio įvykdymo sandoriai;

46.3.3. Biržos nariai turi teisę sudaryti tiesioginius sandorius pagal šių taisyklių 49 punktą;

46.3.4. Biržos nariai turi teisę prašyti VVPB anuluoti sandorius pagal šių taisyklių 50 punktą.

46.4. Poprekybinės sesijos metu:

46.4.1. Biržos nariai gali anuluoti pavedimus, įvestus į pavedimų knygą;

46.4.2. Biržos nariai turi teisę sudaryti tiesioginius sandorius pagal šių taisyklių 49 punktą;

46.4.3. Biržos nariai turi teisę prašyti VVPB anuluoti sandorius pagal šių taisyklių 50 punktą;

46.4.4. pavedimai, kurių galiojimas yra pasibaigęs, sustabdyti pavedimai ir pavedimai sudaryti tiesioginius sandorius, kurių nepatvirtino tai padaryti turėjęs Biržos narys, automatiškai anuliuojami.

47. Pavedimų knygos ir pavedimai

47.1. Kiekvienu vertybiniu popieriumi galima prekiauti vienoje ar keliose pavedimų knygos.

Pavedimų knygos yra tokie pavedimai:

47.1.1. pilno loto pavedimai – tai pavedimai, kuriuose nurodytas vertybinių popierių skaičius yra lygus pilnam lotui arba jį viršija (pilno loto dydis nustatytas šių taisyklių 3 priede „Kainos kitimo žingsnis, pilnas lotas, kainos kitimo ribos“) ir pagal kuriuos nustatoma nauja paskutinė mokėta kaina, jeigu tokie pavedimai įvykdomi ir sudaromas sandoris;

47.1.2. nepilno loto pavedimai – tai pavedimai, kuriuose nurodytas vertybinių popierių skaičius yra mažesnis už pilną lotą.

47.2. Pavedimas yra į pavedimų knygą įvestas, teisiškai saistantis Biržos nario pasiūlymas pavedime nurodytomis sąlygomis savo ar kliento sąskaita pirkti arba parduoti nurodytą vertybinių popierių skaičių.

47.3. Biržos narys gali įvesti, pakeisti, sustabdyti arba anuliuoti pavedimus. Laikas, kada šie veiksmai gali būti atliekami, nustatytas šių taisyklių 1 priede „Prekybos dienos struktūra ir prekybos operacijų atlikimo laikas“.

47.4. Pavedime nurodomai vertybinio popieriaus kainai taikomas kainos kitimo žingsnis, nustatytas šių taisyklių 3 priede „Kainos kitimo žingsnis, pilnas lotas, kainos kitimo ribos“.

47.5. Pavedime turi būti nurodyta:

47.5.1. pavedimų knygos kodas;

47.5.2. vertybinio popieriaus kaina litais;

47.5.3. vertybinių popierių skaičius;

47.5.4. pavedimo rūšis: pavedimas pirkti arba pavedimas parduoti;

47.5.5. investuotojo kategorija: nuoroda, kieno sąskaita pavedimas įvestas – kliento, emitento (kai emitentas yra pateikęs pavedimą dėl savo išleistų vertybinių popierių) ar paties Biržos nario sąskaita;

47.5.6. Biržos nario suteiktas kliento identifikavimo kodas;

47.5.7. atsiskaitymams reikalinga informacija, nustatyta VVPB valdybos sprendime.

Pavedimo sąlygos, kurios gali būti nurodytos pavedime, ir jų vykdymo taisyklės nustatytos šių taisyklių 2 priede „Pavedimų tipai, sąlygos ir vykdymo principai“.

47.6. Pavedimo keitimas reiškia, kad keičiami anksčiau įvesto pavedimo parametrai, pavyzdžiui, kaina ir (arba) kiekis. Pavedimo keitimas gali turėti įtakos pavedimo vykdymo pirmumui (prioritetui), jeigu tai numatyta šiose taisyklėse.

47.7. Pavedimo sustabdymas reiškia, kad pavedimas negali būti vykdomas automatinio pavedimų įvykdymo būdu. Pavedimas gali būti sustabdytas konkrečiam laikui arba kol Biržos narys aktyvuos pavedimą, tačiau jis negali būti sustabdytas ilgiau negu iki poprekybinės sesijos pabaigos, išskyrus atvejus, kai pavedime nurodyta „sustabdyti ir saugoti per naktį“. Pavedimas gali būti įvestas į pavedimų knygą nurodant jo statusą: aktyvuotas arba sustabdytas.

47.8. Pavedimo anuliavimas reiškia, kad pavedimas ištrinamas iš pavedimų knygos.

47.9. Pavedime nurodyta vertybinio popieriaus kaina negali nukrypti nuo paskutinės praėjusią prekybos dieną mokėtos kainos daugiau negu dydžiu, nustatytu šių taisyklių 3 priede „Kainos kitimo žingsnis, pilnas lotas, kainos kitimo ribos“.

48. Automatinio įvykdymo sandoriai

Jeigu pavedimų sąlygose nenurodyta kitaip, pavedimai, įvesti į pavedimų knygą, dalyvauja atvirame atidarymo aukcione prekybos sesijos pradžioje, automatinio pavedimų įvykdymo sistemoje prekybos sesijos metu ir aukcione, kuris vykdomas pagal atviro aukciono taisykles, prekybos sesijos pabaigoje. Prekybos metodai, naudojami prekybos valandomis ir automatinio pavedimų įvykdymo metu, aprašyti šių taisyklių 2 priede „Pavedimų tipai, sąlygos ir vykdymo principai“ ir 4 priede „Atviras aukcionas ir aukciono kursas“.

49. Tiesioginiai sandoriai

49.1. Biržos nariai, norintys sudaryti tiesioginį sandorį, turi pateikti prekybos sistemoje pavedimus sudaryti tiesioginį sandorį. Jeigu sudarant tiesioginį sandorį dalyvauja tik vienas Biržos narys, tai pavedime jis turi nurodyti, kad tiesioginis sandoris yra vidaus sandoris.

49.2. Tiesioginių sandorių kainos kitimo žingsnis nustatytas šių taisyklių 3 priede „Kainos kitimo žingsnis, pilnas lotas, kainos kitimo ribos“.

49.3. Pavedime sudaryti tiesioginį sandorį turi būti nurodyta:

49.3.1. pavedimų knygos kodas;

49.3.2. nuoroda, ar Biržos narys tiesioginiame sandoryje dalyvauja kaip pirkėjas, ar kaip pardavėjas (vidaus sandorio atveju nenurodoma);

49.3.3. vertybinio popieriaus kaina litais;

49.3.4. vertybinių popierių skaičius;

49.3.5. sandoryje dalyvaujančio kito Biržos nario atpažinimo kodas;

49.3.6. sandorio data ir laikas;

49.3.7. sandorio tipas, kuris nurodomas pagal klasifikaciją, nustatytą šių taisyklių 5 priede „Tiesioginių sandorių tipai“;

49.3.8. investuotojo kategorija: nuoroda, kieno sąskaita pavedimas įvestas – kliento, emitento (kai emitentas yra pateikęs pavedimą dėl savo išleistų vertybinių popierių) ar paties Biržos nario sąskaita;

49.3.9. atsiskaitymų pagal tiesioginį sandorį data;

49.3.10. Biržos nario suteiktas kliento identifikavimo kodas;

49.3.11. atsiskaitymams reikalinga informacija, nustatyta VVPB valdybos sprendime.

49.4. Jeigu Biržos narių pavedimai sudaryti tiesioginį sandorį sutampa, tiesioginis sandoris laikomas sudarytu. Jeigu nėra atitikimo tarp dviejų Biržos narių pavedimų, Biržos nariai turi nedelsiant ištirti klaidos priežastis ir klaidingą pavedimą pakeisti nauju. Biržos narys, pateikiantis naują pavedimą sudaryti tiesioginį sandorį, turi užtikrinti, kad anksčiau pateiktas klaidingas pavedimas būtų anuliuotas. Visi nesutampantys pavedimai sudaryti tiesioginį sandorį anuliuojami praėjus 5 minutėms po jų įvedimo ir laikoma, kad tiesioginiai sandoriai nebuvo sudaryti.

49.5. Vidaus sandoris yra laikomas sudarytu, kai prekybos sistemoje gaunamas pavedimas sudaryti tiesioginį sandorį.

49.6. Visi tiesioginiai sandoriai yra skirstomi į atitinkamus sandorių tipus, kurie yra aprašyti šių taisyklių 5 priede „Tiesioginių sandorių tipai“. Šiame priede taip pat yra nustatytas laikas, kada šie sandorių tipai gali būti naudojami. Biržos nariai savo pavedimuose sudaryti tiesioginį sandorį turi nurodyti sandorio tipą pagal šių taisyklių 5 priede „Tiesioginių sandorių tipai“ nustatytą klasifikaciją.

50. Sandorių anuliavimas

50.1. VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktorius turi teisę anuliuoti sandorį, jeigu to prašo atitinkamą sandorį sudarę Biržos nariai. Biržos nariai turi pateikti VVPB

rašytinį prašymą anuliuoti sandorį. Prašymas turi būti pateiktas per dešimt minučių nuo to momento, kai sandoris buvo sudarytas prekybos sistemoje. Poprekybinėje sesijoje sandorius galima anuliuoti tik per pirmąsias dešimt šios sesijos minučių.

50.2. Prašymas anuliuoti sandorį, pateiktas praėjus dešimčiai minučių po sandorio sudarymo prekybos sistemoje, nėra tenkinamas ir VVPB neanuliuoja tokio sandorio, išskyrus atvejus, kai, jos nuomone, yra ypatinga priežastis. Sprendimą pratęsti prašymo pateikimo terminą turi teisę priimti VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktorius.

50.3. VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktorius turi teisę savo iniciatyva anuliuoti sandorį, jeigu tai reikalinga užtikrinti rinkos vientisumui ar kitais ypatingais atvejais, kai sandoris sudarytas:

50.3.1. per neabejotiną klaidą ar apsirikimą, kurį nulėmė techninė ar žmogaus klaida VVPB, pas Biržos narį ar jo klientą; arba

50.3.2. dėl techninių prekybos ir (arba) atsiskaitymų sistemų sutrikimų, kurių Biržos narys negalėjo kontroliuoti.

50.4. Sandoriai taip pat gali būti anuliuoti Atsiskaitymų už Vilniaus vertybinių popierių biržoje sudarytus sandorius taisyklų nustatyta tvarka.

51. Atsiskaitymų taisyklės

51.1. Kiekvienas VVPB sudarytas sandoris baigiamas atsiskaitymais, t.y. lėšų ir vertybinių popierių pervedimu. Piniginiai atsiskaitymai vykdomi litais. Detali atsiskaitymų tvarka nustatyta Atsiskaitymų už Vilniaus vertybinių popierių biržoje sudarytus sandorius taisyklėse.

51.2. Atsiskaitymų terminai yra tokie:

51.2.1. atsiskaitymai už automatinio įvykdymo sandorius vykdomi trečią darbo dieną po sandorio sudarymo;

51.2.2. atsiskaitymai už tiesioginius sandorius vykdomi pavedimuose nurodytą atsiskaitymų dieną. Ši diena gali būti nuo T+1 iki T+6 (kur T – tiesioginio sandorio sudarymo VVPB diena, o skaičiai reiškia atitinkamą darbo dienų skaičių). Jeigu pavedime sudaryti tiesioginį sandorį atsiskaitymų data nenurodyta, atsiskaitymai vykdomi automatinio įvykdymo sandoriams nustatytais atsiskaitymų terminais;

51.2.3. atsiskaitymai už sandorius, sudarytus viešo akcijų pardavimo, oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo ir pirminio viešo akcijų platinimo metu, vykdomi trečią darbo dieną po sandorių sudarymo.

51.3. Nuosavybės teisė į vertybinius popierius, perleidžiamus pagal VVPB sudarytus sandorius, pereina 51.2 punkte nurodytą atsiskaitymų dieną.

52. Akcijų subrinka

52.1. Terminas „akcijos“ apima akcijas ir depozitoriumo pakvitavimus dėl akcijų.

52.2. VVPB valdyba turi teisę savo sprendime nustatyti minimalų akcijų skaičių tiesioginiams sandoriams kiekvienai akcijai individualiai. Sandoriai, kuriais perleidžiamų akcijų skaičius yra mažesnis už VVPB valdybos sprendime nustatytą minimumą tiesioginiams sandoriams, turi būti sudaromi pavedimų knygoje kaip automatinio įvykdymo sandoriai. Šis reikalavimas netaikomas, jeigu sudarant sandorį tarpininkauja tik vienas Biržos narys.

52.3. Tiesioginio sandorio, sudaromo prekybos sesijos metu dėl akcijų skaičiaus, kuris yra mažesnis už VVPB valdybos sprendime nustatytą minimumą paketų sandoriams, kaina turi būti paklausos ir pasiūlos ribose, galiojančiose sandorio sudarymo metu.

52.4. Kai tiesioginio sandorio sudarymo metu pavedimų knygoje paklausos ir pasiūlos ribų nėra, tiesioginis sandoris prekybos sesijos metu turi būti sudaromas ta kaina, kuri atspindi rinkos situaciją sandorio metu. Detalūs kriterijai, pagal kuriuos nustatoma rinkos situaciją atspindinti kaina, yra nustatyti šių taisyklių 6 priede „Rinkos kainos nustatymo tiesioginiuose sandoriuose taisyklės“.

52.5. Tiesioginio sandorio, sudaromo poprekybinės sesijos metu dėl akcijų skaičiaus, kuris yra mažesnis už VVPB valdybos sprendime nustatytą minimumą paketų sandoriams, kaina turi būti paklausos ir pasiūlos ribose, galiojusiose prekybos sesijos uždarymo metu.

52.6. Prekybos sesijos uždarymo metu pavedimų knygoje nesant paklausos ir pasiūlos ribų, tiesioginis sandoris poprekybinės sesijos metu turi būti sudaromas ta kaina, kuri atspindi rinkos situaciją sandorio metu. Detalūs kriterijai, pagal kuriuos nustatoma rinkos situaciją atspindinti kaina, yra nustatyti šių taisyklių 6 priede „Rinkos kainos nustatymo tiesioginiuose sandoriuose taisyklės“.

52.7. Šių taisyklių 52 punkte nustatyti apribojimai netaikomi tiems tiesioginiams sandoriams, kurie sudaromi nurodant vieną iš šių sandorio tipų:

52.7.1. paketų sandoris;

52.7.2. atpirkimo sandoris;

52.7.3. nestandartinio atsiskaitymo sandoris;

52.7.4. biržos leidžiamas sandoris.

53. Pasirašymo teisių subrinka

53.1. Terminas „pasirašymo teisės“ apima vertybinius popierius, kurie suteikia teisę įsigyti akcijų pasirašymo arba keitimo būdu.

53.2. Jeigu šiose taisyklėse nenustatyta kitaip, šių taisyklių 52.2–52.7 punktų nuostatos yra taikomos ir pasirašymo teisėms.

54. Pirminio viešo akcijų platinimo subrinka

54.1. Pirminio viešo akcijų platinimo subrinka taikoma platinant naujos emisijos akcijas, išleidžiamas didinant emitento įstatinį (akcinį) kapitalą papildomais įnašais.

54.2. Pirminis viešas akcijų platinimas vyksta per Biržos narius. Biržos narys, tiesiogiai ar netiesiogiai tarpininkaujantis akcijas išleidžiančiam emitentui arba veikiantis savo sąskaita, jeigu jis pats yra emitentas, toliau šiame punkte vadinamas platintoju. Biržos narys, tiesiogiai ar netiesiogiai tarpininkaujantis asmeniui ar asmenims, ketinantiems įsigyti akcijų, arba savo sąskaita ketinantis įsigyti akcijų, toliau šiame skyriuje vadinamas pirkėju.

54.3. Pirminiam viešam akcijų platinimui gali būti pateiktos akcijos, jeigu:

54.3.1. 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/71/EB dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai yra viešai siūlomi arba įtraukiami į prekybą reguliuojamoje rinkoje, ir iš dalies pakeičiančios direktyvą 2001/34/EB nustatyta tvarka yra patvirtintas ir paskelbtas išleidžiamų akcijų prospektas, išskyrus atvejus, kai pareiga paskelbti prospektą netaikoma;

54.3.2. šių akcijų emisijai Centrinis depozitoriumas yra suteikęs ISIN kodą;

54.3.3. nėra kitų įstatymuose numatytų kliūčių pirminiam viešam akcijų platinimui (pvz., akcinės bendrovės nemokumas, akcininkų pirmumo teisė įsigyti bendrovės išleidžiamų akcijų ir pan.).

54.4. Pirminiam viešam akcijų platinimui pateikiamų akcijų prospekte nurodyta akcijų platinimo tvarka, apmokėjimo tvarka ir terminai turi nesudaryti kliūčių vykdyti pirminį viešą akcijų platinimą šio punkto bei atitinkamų atsiskaitymus reglamentuojančių taisyklių nustatyta tvarka. Pirminis viešas akcijų platinimas per VVPB vykdomas vieną dieną.

54.5. Vykdydamas įstatymo įgaliotų institucijų įpareigojimą, VVPB vadovas turi teisę priimti sprendimą nevykdyti pirminio viešo akcijų platinimo.

54.6. Jeigu pasibaigus pirminiam viešam akcijų platinimui emitentas įstatymų nustatyta tvarka neįregistruoja įstatinio kapitalo padidinimo, šių taisyklių 76.5 punkte nustatyta pareiga mokėti įmokas VVPB lieka galioti, o jau sumokėtos įmokos pirkėjui ir platintojui negražinamos. Lėšų, sumokėtų pagal akcijų pasirašymo sandorius, grąžinimo klausimus emitentas, jo akcijas pasirašęs asmenys bei jiems tarpininkavę Biržos nariai sprendžia tarpusavyje įstatymų nustatyta tvarka.

54.7. Platintojas ne vėliau kaip likus 3 darbo dienoms iki pirminio viešo akcijų platinimo datos VVPB pateikia:

54.7.1. 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/71/EB dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai yra viešai siūlomi arba įtraukiami į prekybą reguliuojamoje rinkoje, ir iš dalies pakeičiančios direktyvą 2001/34/EB nustatyta tvarka patvirtintą ir paskelbtą išleidžiamų akcijų prospektą (arba jo kopiją, patvirtintą platintojo antspaudu ir įgalioto asmens parašu), išskyrus atvejus, kai pareiga paskelbti prospektą netaikoma;

54.7.2. prašymą platinti akcijas.

54.8. Platintojo prašymas platinti akcijas turi būti pateiktas rašytine forma, patvirtintas platintojo antspaudu bei įgalioto asmens parašu. Platintojo prašyme turi būti pateikta ši informacija:

54.8.1. akcijų ISIN kodas;

54.8.2. akcijų pavadinimas;

54.8.3. akcijos nominali vertė;

54.8.4. minimalus ir maksimalus platinamų akcijų skaičius;

54.8.5. minimali ir maksimali akcijos kaina litais;

54.8.6. pirminio viešo akcijų platinimo data.

54.9. Gavusi prašymą platinti akcijas, VVPB paskelbia jame nurodytas pagrindines sąlygas VVPB interneto tinklalapyje.

54.10. Pirminio viešo akcijų platinimo dieną, ne vėliau kaip per pusę valandos nuo prekybos sesijos pradžios (10.00 val.), platintojas į prekybos sistemą įveda pagrindines pirminio viešo akcijų platinimo sąlygas: pavedimų knygos kodą, pavedimo rūšį (visuomet – „pavedimas parduoti“), pardavimo būdą (visuomet – „atviras“), sandorių sudarymo laiką (visuomet 13.55 val.).

54.11. Pirkėjai turi teisę įvesti, pakeisti ar anuliuoti pavedimus pasirašyti akcijas šių taisyklių 1 priede „Prekybos dienos struktūra ir prekybos operacijų atlikimo laikas“ nustatytu laiku. Informacija apie pirkėjų pavedimuose nurodytą pasirašomų akcijų kainą bei kiekį nedelsiant atskleidžiama per prekybos sistemą.

54.12. Laikoma, kad pavedime pasirašyti akcijas nurodyta akcijos kaina yra aukščiausia, kurią pirkėjas sutinka mokėti. Pirkėjo pavedime nurodyta akcijos kaina negali būti žemesnė už minimalią ir aukštesnė už maksimalią akcijos kainą, nurodytą platintojo prašyme. Pirkėjų pavedimuose gali būti nurodytas bet koks pasirašomų akcijų skaičius, bet ne didesnis už maksimalų platintojo prašyme nurodytą platinamų akcijų skaičių.

54.13. Pavedimą platinti akcijas į pavedimų knygą įveda platintojas pirminio viešo akcijų platinimo dienos pabaigoje šių taisyklių 1 priede „Prekybos dienos struktūra ir prekybos operacijų atlikimo laikas“ nustatytu laiku, išskyrus atvejį, kai pavedimuose pasirašyti akcijas bendras pasirašomų akcijų skaičius yra mažesnis nei platintojo prašyme nurodytas minimalus platinamų akcijų skaičius.

54.14. Įvesdamas pavedimą platinti akcijas į pavedimų knygą, platintojas privalo nurodyti akcijų kainą, kuri negali būti žemesnė už minimalią ir aukštesnė už maksimalią akcijos kainą, nurodytą platintojo prašyme, taip pat privalo nurodyti platinamų akcijų skaičių, kuris negali būti

mažesnis už minimalų ir didesnis už maksimalų platintojo prašyme nurodytą platinamų akcijų skaičių.

54.15. Įvedus pavedimą platinti akcijas į pavedimų knygą, yra nustatoma viena akcijų pasirašymo kaina, kuria sudaromi visi akcijų pasirašymo sandoriai. Ta kaina – tai aukščiausia kaina, kuria galima išplatinti didžiausią įmanomą akcijų skaičių, bet ne mažesnė, nei nurodyta platintojo pavedime.

54.16. Nustačius kainą, sudaromi akcijų pasirašymo sandoriai. Pavedimai vykdomi ir sandoriai sudaromi tokia tvarka:

54.16.1. visi pavedimai pasirašyti akcijas, kuriuose nurodyta akcijos kaina yra aukštesnė už nustatytą kainą, yra įvykdomi;

54.16.2. visi pavedimai pasirašyti akcijas, kuriuose nurodyta akcijos kaina sutampa su nustatyta kaina, vykdomi proporcingai pavedime pasirašyti akcijas nurodytam pasirašomų akcijų skaičiui. Jeigu pavedimo pasirašyti akcijas vykdoma dalis nėra sveikas skaičius, tai jo trupmeninė dalis atmetama, o likęs neišplatintų akcijų skaičius paskirstomas atsitiktine tvarka;

54.16.3. visi pavedimai pasirašyti akcijas, kuriuose nurodyta akcijos kaina yra žemesnė už nustatytą kainą, yra nevykdomi.

55. Viešo akcijų pardavimo subrinka

55.1. Viešo akcijų pardavimo subrinka skirta valstybei (savivaldybei) nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimui viešo akcijų pardavimo būdu, taip pat joje gali būti parduodami akcijų paketai, jeigu jie atitinka šiame punkte įtvirtintą akcijų paketo sąvoką.

55.2. Akcijų paketu šiame punkte yra laikomas:

55.2.1. toks vienos emisijos akcijų skaičius, kurio bendra nominali vertė sudaro ne mažiau kaip 5% emitento įstatinio kapitalo arba kuris suteikia ne mažiau kaip 5% balsų emitento visuotiniame akcininkų susirinkime;

55.2.2. bet koks akcijų skaičius – kai parduodamos likviduojamai įmonei nuosavybės teise priklausančios akcijos arba akcijos, realizuojamos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta vykdymo proceso tvarka.

55.3. Viešas akcijų pardavimas vyksta per Biržos narius. Biržos narys, tiesiogiai ar netiesiogiai tarpininkaujantis Valstybės turto fondui ar savivaldybių tarybų įsteigtoms privatizavimo institucijoms arba akcijų paketą ketinančiam parduoti asmeniui (asmenims), arba savo sąskaita ketinantis parduoti akcijų paketą, toliau šiame punkte vadinamas pardavėju. Biržos narys, tiesiogiai ar netiesiogiai tarpininkaujantis asmeniui (asmenims), ketinančiam pirkti akcijų, arba savo sąskaita ketinantis pirkti akcijų, toliau šiame punkte vadinamas pirkėju.

55.4. Viešam akcijų pardavimui gali būti pateiktos tos akcijos, kurias pagal Vertybinių popierių rinkos įstatymą galima viešai siūlyti ir kurios yra apskaitomos laikantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų norminių aktų reikalavimų.

55.5. Siekdamas apsaugoti investuotojų interesus ar vykdydamas įstatymo įgaliotų institucijų įpareigojimą, VVPB vadovas turi teisę priimti sprendimą sustabdyti arba nutraukti viešą akcijų pardavimą ir anuliuoti galiojančius pavedimus pirkti akcijas. Sandoriai, sudaryti iki viešo akcijų pardavimo sustabdymo ar nutraukimo, lieka galioti ir atsiskaitymai pagal juos vyksta bendra tvarka. Tuo atveju, kai pagrindas sustabdyti viešą akcijų pardavimą pasibaigia iki pardavėjo prašyme nurodytos viešo akcijų pardavimo pabaigos datos, VVPB vadovas turi teisę atnaujinti viešą akcijų pardavimą nepratęsdamas jo vykdymo laikotarpio. Tuo atveju, kai viešas akcijų pardavimas nutraukiamas arba sustabdomas tęsiasi iki pardavėjo prašyme nurodytos viešo akcijų pardavimo pabaigos datos, viešas akcijų pardavimas laikomas pabaigtu.

55.6. Pardavėjo prašymas parduoti akcijas VVPB turi būti pateiktas rašytine forma ne vėliau kaip likus 3 darbo dienoms iki viešo akcijų pardavimo pradžios datos. Prašymas parduoti akcijas turi būti patvirtintas pardavėjo antspaudu ir įgalioto asmens parašu. Prašyme turi būti pateikta ši informacija:

55.6.1. akcijų ISIN kodas;

55.6.2. akcijų pavadinimas;

55.6.3. akcijų skaičius;

55.6.4. akcijos nominali vertė;

55.6.5. minimalus ir maksimalus parduodamų akcijų skaičius;

55.6.6. pradinė akcijos kaina litais;

55.6.7. parduodama emitento įstatinio kapitalo dalis, %;

55.6.8. parduodamų akcijų suteikiamų balsų dalis, %;

55.6.9. viešo akcijų pardavimo pradžios ir pabaigos datos. (Viešas akcijų pardavimas per VVPB negali vykti ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų, išskyrus atvejus, kai parduodamos valstybei (savivaldybei) nuosavybės teise priklausančios akcijos.)

Informacija, nurodyta 55.6.3 ir 55.6.4 papunkčiuose, gali būti nepateikiama, jeigu akcijos įtrauktos į VVPB prekybos sąrašus.

55.7. Gavusi prašymą parduoti akcijas, VVPB jame nurodytas pagrindines sąlygas paskelbia VVPB interneto tinklalapyje.

55.8. Pardavėjas turi teisę atšaukti viešą akcijų pardavimą arba keisti jo sąlygas, tačiau tuo atveju, kai pavedimas parduoti akcijas yra įvykdytas ar įvykdytas iš dalies, tai anuliuoti arba keisti įvykdyto pavedimo ar jo įvykdytos dalies negalima. Viešas akcijų pardavimas atšaukiamas ir jo sąlygos keičiamos pateikiant VVPB atitinkamą rašytinį prašymą. Viešo akcijų pardavimo vykdymas nutraukiamas arba pakeistos sąlygos įsigalioja kitą dieną po atitinkamo prašymo gavimo dienos.

55.9. Kiekvieną prekybos VVPB dieną, ne vėliau kaip per pusę valandos nuo prekybos sesijos pradžios (10.00 val.), pardavėjas į prekybos sistemą įveda pagrindines viešo akcijų pardavimo sąlygas: pavedimų knygos kodą, pavedimo rūšį (visuomet „pavedimas parduoti“), pardavimo būdą (visuomet „atviras“), sandorių sudarymo laiką (visuomet 13.55 val.).

55.10. Pirkėjai turi teisę įvesti, pakeisti ar anuliuoti pavedimus pirkti akcijas kiekvieną prekybos VVPB dieną šių taisyklių 1 priede „Prekybos dienos struktūra ir prekybos operacijų atlikimo laikas“ nustatytu laiku per visą viešo akcijų pardavimo laikotarpį. Informacija apie pirkėjų pavedimuose nurodytą perkamų akcijų kainą bei kiekį nedelsiant atskleidžiama per prekybos sistemą. Pirkėjų pavedimai galioja tik tą dieną, kada jie buvo įvesti. Pakeitus pavedimą, pavedimo įvedimo laiku yra laikomas pavedimo keitimo laikas.

55.11. Pirkėjo pavedime nurodyta akcijos kaina negali būti žemesnė už pradinę akcijos kainą, nurodytą pardavėjo prašyme. Pirkėjų pavedimuose gali būti nurodytas bet koks perkamų akcijų skaičius, bet ne didesnis už pardavėjo prašyme nurodytą maksimalų parduodamų akcijų skaičių.

55.12. Pavedimą parduoti akcijas į pavedimų knygą įveda pardavėjas kiekvienos prekybos VVPB dienos pabaigoje šių taisyklių 1 priede „Prekybos dienos struktūra ir prekybos operacijų atlikimo laikas“ nustatytu laiku per visą viešo akcijų pardavimo laikotarpį, išskyrus atvejį, kai pavedimuose pirkti akcijas bendras perkamų akcijų skaičius yra mažesnis nei pardavėjo prašyme nurodytas minimalus parduodamų akcijų skaičius.

55.13. Įvesdamas pavedimą parduoti akcijas į pavedimų knygą, pardavėjas privalo nurodyti akcijų kainą, lygią pradinei pardavėjo prašyme nurodytai akcijos kainai, taip pat privalo nurodyti parduodamų akcijų skaičių, lygų pardavėjo prašyme nurodytam maksimaliam platinamų akcijų skaičiui, arba likusiam dar neparduotam akcijų skaičiui, jeigu dalis akcijų jau buvo parduota.

55.14. Įvedus pavedimą parduoti akcijas į pavedimų knygą, kiekvienos prekybos VVPB dienos pabaigoje yra sudaromi akcijų pirkimo–pardavimo sandoriai.

55.15. Pavedimai įvykdomi ir sandoriai sudaromi pavedimuose pirkti akcijas nurodytomis kainomis, laikantis kainos ir laiko prioriteto, t.y. pradžioje įvykdomi pavedimai pirkti akcijas, kuriuose nurodyta kaina yra aukštesnė, o tuo atveju, kai pavedimuose pirkti akcijas kaina yra vienoda, pirmiau vykdomas anksčiau įvestas pavedimas.

56. Oficialaus pasiūlymo subrinka

56.1. Oficialaus pasiūlymo subrinka skirta VPK įregistruotų oficialių pasiūlymų įgyvendinimui.

56.2. Oficialus pasiūlymas įgyvendinamas per Biržos narius. Biržos narys, tiesiogiai ar netiesiogiai tarpininkaujantis siūlytojiui arba veikiantis savo vardu ir sąskaita, jei jis pats yra siūlytojas, toliau šiame punkte vadinamas pirkėju. Biržos narys, tiesiogiai ar netiesiogiai tarpininkaujantis asmeniui (asmenims), atsiliepusiam į oficialų pasiūlymą, arba pats Biržos narys, jei jis veikia savo vardu ir sąskaita, toliau šiame punkte vadinamas pardavėju.

56.3. Privalomo oficialaus pasiūlymo atveju už superkamus vertybinius popierius atsiskaitoma pinigais, o savanoriško oficialaus pasiūlymo atveju – pinigais, vertybiniais popieriais, įtrauktais į VVPB Oficialųjį arba Einamąjį prekybos sąrašą, arba pinigų ir minėtų vertybinių popierių deriniu.

56.4. Pirkėjas ne vėliau kaip likus 3 darbo dienoms iki oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo pradžios datos VVPB pateikia:

56.4.1. VPK įregistruotą oficialaus pasiūlymo cirkuliarą (arba jo kopiją, patvirtintą pirkėjo antspaudu ir įgalioto asmens parašu);

56.4.2. savanoriško oficialaus pasiūlymo atveju – pirkėjo antspaudu ir įgalioto asmens parašu patvirtintą dokumentą įrodantį, kad ne mažiau kaip 10 procentų pinigų sumos, reikalingos atsiskaityti už numatomus supirkti vertybinius popierius, pervesta į pirkėjo klientų sąskaitą;

56.4.3. prašymą įgyvendinti oficialų pasiūlymą.

56.5. Pirkėjo prašymas įgyvendinti oficialų pasiūlymą turi būti pateiktas rašytine forma, patvirtintas pirkėjo antspaudu ir įgalioto asmens parašu. Pirkėjo prašyme turi būti pateikta ši informacija:

56.5.1. vertybinių popierių ISIN kodas;

56.5.2. vertybinių popierių pavadinimas;

56.5.3. vertybinių popierių skaičius;

56.5.4. vertybinio popieriaus nominali vertė;

56.5.5. minimalus ir maksimalus perkamų vertybinių popierių skaičius;

56.5.6. superkamo vertybinio popieriaus kaina litais arba keitimo santykis – nurodomas pinigų ir mainais siūlomų vertybinių popierių skaičius (šis skaičius turi būti sveikas), tenkantis vienam perkamam vertybiniam popieriui, jeigu savanoriško oficialaus pasiūlymo atveju atsiskaitoma vertybiniais popieriais arba pinigų ir vertybinių popierių deriniu;

56.5.7. mainais siūlomų vertybinių popierių pavadinimas ir Centrinio depozitoriumo suteiktas ISIN kodas;

56.5.8. oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo pradžios ir pabaigos datos.

Informacija, nurodyta 56.5.3 ir 56.5.4 papunkčiuose, gali būti nepateikiama, jeigu vertybiniai popieriai įtraukti į VVPB prekybos sąrašus.

56.6. Gavusi prašymą įgyvendinti oficialų pasiūlymą, jame nurodytas pagrindines sąlygas VVPB paskelbia VVPB interneto tinklalapyje.

56.7. VPK įregistravus oficialaus pasiūlymo sąlygų pakeitimus, pirkėjas turi pateikti VVPB VPK įregistruotus cirkuliario pakeitimus (arba jų kopiją, patvirtintą pirkėjo antspaudu ir įgalioto

asmens parašu), taip pat pateikti naują rašytinį prašymą įgyvendinti oficialų pasiūlymą. VVPB, gavusi naują prašymą, paskelbia jame nurodytas pagrindines sąlygas VVPB interneto tinklalapyje ir anuliuoja visus į pavedimų knygą įvestus galiojančius pavedimus parduoti vertybinius popierius.

56.8. VPK panaikinus oficialaus pasiūlymo įregistravimą arba priėmus sprendimą leisti atšaukti savanorišką oficialų pasiūlymą, VVPB nutraukia oficialaus pasiūlymo įgyvendinimą ne vėliau kaip kitą darbo dieną po atitinkamai VPK arba pirkėjo raštiško pranešimo gavimo. VVPB taip pat anuliuoja visus į pavedimų knygą įvestus galiojančius pavedimus.

56.9. VPK priėmus sprendimą sustabdyti oficialaus pasiūlymo įgyvendinimą, VVPB sustabdo oficialaus pasiūlymo įgyvendinimą nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po VPK raštiško pranešimo gavimo. VPK panaikinus oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo sustabdymą, VVPB toliau tęsia oficialaus pasiūlymo įgyvendinimą, kai siūlytojas cirkuliare nurodytoje informavimo priemonėje VPK nustatyta tvarka praneša, kad oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo sustabdymas panaikintas. Apie tai, kad siūlytojas cirkuliare nurodytoje informavimo priemonėje pranešė apie oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo sustabdymo panaikinimą, VVPB privalo raštu informuoti pirkėjas, kartu nurodydamas pasikeitusį oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo laikotarpį. Pratęsus oficialaus pasiūlymo įgyvendinimą, VVPB anuliuoja visus į pavedimų knygą įvestus galiojančius pavedimus parduoti vertybinius popierius, o pardavėjai privalo iš naujo įvesti pavedimus parduoti vertybinius popierius, nurodydami pavedimo galiojimo datą, lygią oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo pabaigos datai.

56.10. Be 56.8 ir 56.9 punktuose numatytų atvejų, VVPB vadovas turi teisę priimti sprendimą sustabdyti arba nutraukti oficialaus pasiūlymo įgyvendinimą ir anuliuoti visus galiojančius pavedimus, jeigu tokį įpareigojimą VVPB duoda įstatymo įgaliota institucija.

56.11. Jeigu oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo laikotarpis yra 30 dienų, pardavėjai turi teisę įvesti, pakeisti ar anuliuoti pavedimus parduoti vertybinius popierius kiekvieną prekybos VVPB dieną šių taisyklių 1 priede „Prekybos dienos struktūra ir prekybos operacijų atlikimo laikas“ nustatytu laiku per visą oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo laikotarpį. Pavedimo parduoti vertybinius popierius galiojimo data turi būti lygi oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo pabaigos datai. Informacija apie pardavėjų pavedimuose nurodytą parduodamų vertybinių popierių kainą bei skaičių nedelsiant atskleidžiama per prekybos sistemą.

56.12. Jeigu oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo laikotarpis yra ilgesnis kaip 30 dienų, pardavėjai turi teisę įvesti pavedimus parduoti vertybinius popierius į pavedimų knygą, juos keisti ar anuliuoti paskutines 30 kalendorinių oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo dienų ta pačia tvarka, kaip nustatyta šių taisyklių 56.11 punkte. Iki tos dienos, kai pardavėjai įgyja teisę įvesti pavedimus į pavedimų knygą, jie privalo kaupti ir saugoti gautus asmenų, atsiliepusių į oficialų pasiūlymą, pavedimus pas save. Pardavėjai privalo įvesti sukauptus pavedimus į pavedimų knygą pirmą dieną, kai tik įgyja tokią teisę.

56.13. Paskutinę oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo dieną, ne vėliau kaip per pusę valandos nuo prekybos sesijos pradžios (10.00 val.), pirkėjas į prekybos sistemą įveda pagrindines oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo sąlygas: pavedimų knygos kodą, pavedimo rūšį (visuomet – „pavedimas pirkti“), pirkimo būdą (visuomet – „atviras“), sandorių sudarymo laiką (visuomet 13.55 val.).

56.14. Pavedimą įgyvendinti oficialų pasiūlymą į pavedimų knygą įveda pirkėjas paskutinės oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo dienos pabaigoje šių taisyklių 1 priede „Prekybos dienos struktūra ir prekybos operacijų atlikimo laikas“ nustatytu laiku, išskyrus savanoriško oficialaus pasiūlymo atvejį, kai pavedimuose parduoti vertybinius popierius bendras parduodamų vertybinių popierių skaičius yra mažesnis nei pirkėjo prašyme nurodytas minimalus perkamų vertybinių popierių skaičius.

56.15. Įvesdamas pavedimą įgyvendinti oficialų pasiūlymą į pavedimų knygą, pirkėjas privalo nurodyti superkamų vertybinių popierių kainą, lygią kainai, nurodytai pirkėjo prašyme, taip pat privalo nurodyti superkamų vertybinių popierių skaičių, lygų maksimaliam pirkėjo prašyme nurodytam perkamų vertybinių popierių skaičiui.

56.16. Įvedus pavedimą įgyvendinti oficialų pasiūlymą į pavedimų knygą, prekybos VVPB dienos pabaigoje yra sudaromi vertybinių popierių pirkimo–pardavimo sandoriai. Visi pavedimai įvykdomi ir sandoriai sudaromi pirkėjo prašyme įgyvendinti oficialų pasiūlymą nurodyta kaina.

56.17. Savanoriško oficialaus pasiūlymo atveju, kai pavedimuose parduoti vertybinius popierius bendras parduodamų vertybinių popierių skaičius yra didesnis nei maksimalus pirkėjo prašyme nurodytas perkamų vertybinių popierių skaičius, pavedimai parduoti vertybinius popierius vykdomi proporcingai juose nurodytam parduodamų vertybinių popierių skaičiui. Jeigu pavedimo parduoti vertybinius popierius vykdoma dalis nėra sveikas skaičius, jo trupmeninė dalis atmetama, o likęs neparduotų vertybinių popierių skaičius paskirstomas atsitiktine tvarka.

VIII SKIRSNIS

SKOLOS VERTYBINIŲ POPIERIŲ RINKA

57. Bendrosios nuostatos

Šių taisyklių 57–64 punktuose išdėstytos prekybos taisyklės yra taikomos prekybai skolos vertybiniais popieriais skolos vertybinių popierių rinkoje. Skolos vertybinių popierių rinką sudaro viena subrinka.

58. Prekybos metodai

Gali būti sudaromi tiesioginiai arba automatinio įvykdymo sandoriai.

59. Prekybos sesijos

59.1. VVPB prekybos valandos apima tokias sesijas:

59.1.1. priešprekybinę sesiją;

59.1.2. prekybos sesiją;

59.1.3. poprekybinę sesiją.

59.2. Priešprekybinės sesijos metu Biržos nariams neleidžiama įvesti, keisti ir anuluoti pavedimų bei sudaryti tiesioginių sandorių.

59.3. Prekybos sesijos metu:

59.3.1. Biržos nariai gali įvesti pavedimus į pavedimų knygą, taip pat juos keisti, sustabdyti, atnaujinti ir anuluoti;

59.3.2. į pavedimų knygą įvesti pavedimai pirkti ir parduoti, kuriuose nurodyta vertybinių popierių kaina, skaičius ir kitos sąlygos sutampa, įvykdomi automatinio pavedimų įvykdymo būdu ir taip sudaromi automatinio įvykdymo sandoriai;

59.3.3. Biržos nariai turi teisę sudaryti tiesioginius sandorius pagal šių taisyklių 62 punktą;

59.3.4. Biržos nariai turi teisę prašyti VVPB anuluoti sandorius pagal šių taisyklių 63 punktą.

59.4. Poprekybinės sesijos metu:

59.4.1. Biržos nariams neleidžiama įvesti, keisti pavedimų ir sudaryti tiesioginių sandorių, tačiau jie gali anuluoti pavedimus, įvestus į pavedimų knygą;

59.4.2. Biržos nariai turi teisę prašyti VVPB anuluoti sandorius pagal šių taisyklių 63 punktą;

59.4.3. pavedimai, kurių galiojimas yra pasibaigęs, sustabdyti pavedimai ir pavedimai sudaryti tiesioginius sandorius, kurių nepatvirtino tai padaryti turėjęs Biržos narys, automatiškai anuliuojami.

60. Pavedimų knygos ir pavedimai

60.1. Pavedimų knygos yra tokie pavedimai:

60.1.1. pilno loto pavedimai – tai pavedimai, kuriuose nurodytas vertybinių popierių skaičius yra lygus pilnam lotui arba jį viršija (pilno loto dydis nustatytas šių taisyklių 3 priede „Kainos kitimo žingsnis, pilnas lotas, kainos kitimo ribos“) ir pagal kuriuos nustatoma nauja paskutinė mokėta kaina, jeigu tokie pavedimai įvykdomi ir sudaromas sandoris;

60.1.2. nepilno loto pavedimai – tai pavedimai, kuriuose nurodytas vertybinių popierių skaičius yra mažesnis už pilną lotą.

60.2. Pavedimas yra į pavedimų knygą įvestas, teisiškai saistantis Biržos nario pasiūlymas pavedime nurodytomis sąlygomis savo ar kliento sąskaita pirkti arba parduoti nurodytą vertybinių popierių skaičių.

60.3. Biržos narys gali įvesti, pakeisti, sustabdyti arba anuliuoti pavedimus. Laikas, kada šie veiksmai gali būti atliekami, nustatytas šių taisyklių 1 priede „Prekybos dienos struktūra ir prekybos operacijų atlikimo laikas“.

60.4. Pavedime skolos vertybinio popieriaus kaina yra nurodoma kaip skolos vertybinio popieriaus pajamingumas procentais. Tam, kad būtų galima atlikti atsiskaitymus pagal sandorius dėl skolos vertybinių popierių, atliekamas skolos vertybinių popierių kainos skaičiavimas, kurio tvarka nustatyta šių taisyklių 7 priede „Skolos vertybinių popierių kainos skaičiavimas“.

60.5. Pavedime nurodomam vertybinio popieriaus pajamingumui taikomas kainos kitimo žingsnis, nustatytas šių taisyklių 3 priede „Kainos kitimo žingsnis, pilnas lotas, kainos kitimo ribos“.

60.6. Pavedime turi būti nurodyta:

60.6.1. pavedimų knygos kodas;

60.6.2. vertybinio popieriaus pajamingumas procentais;

60.6.3. vertybinių popierių skaičius, išreikštas nominalia verte litais, kai vertybiniai popieriai denominuoti litais, arba eurai – kai vertybiniai popieriai denominuoti eurai (vertybinių popierių skaičius dauginamas iš jų nominalios vertės);

60.6.4. pavedimo rūšis: pavedimas pirkti arba pavedimas parduoti;

60.6.5. investuotojo kategorija: nuoroda, kieno sąskaita pavedimas įvestas – kliento, emitento (kai emitentas yra pateikęs pavedimą dėl savo išleistų vertybinių popierių) ar paties Biržos nario sąskaita;

60.6.6. Biržos nario suteiktas kliento identifikavimo kodas;

60.6.7. atsiskaitymams reikalinga informacija, nustatyta VVPB valdybos sprendime.

Pavedimo sąlygos, kurios gali būti nurodytos pavedime, ir jų vykdymo taisyklės nustatytos šių taisyklių 2 priede „Pavedimų tipai, sąlygos ir vykdymo principai“.

60.7. Pavedimo keitimas reiškia, kad keičiami anksčiau įvesto pavedimo parametrai, pavyzdžiui, pajamingumas ir (arba) kiekis. Pavedimo keitimas gali turėti įtakos pavedimo vykdymo pirmumui (prioritetui), jeigu tai numatyta šiose taisyklėse.

60.8. Pavedimo sustabdymas reiškia, kad pavedimas negali būti vykdomas automatinio pavedimų įvykdymo būdu. Pavedimas gali būti sustabdytas konkrečiam laikui arba kol Biržos narys aktyvuos pavedimą, tačiau jis negali būti sustabdytas ilgiau negu iki poprekybinės sesijos pabaigos. Pavedimas gali būti įvestas į pavedimų knygą nurodant jo statusą: aktyvuotas arba sustabdytas.

60.9. Pavedimo anuliavimas reiškia, kad pavedimas ištrinamas iš pavedimų knygos.

60.10. Pavedime nurodytas vertybinio popieriaus pajamingumas negali nukrypti nuo paskutinės praėjusią prekybos dieną mokėtos kainos daugiau negu dydžiu, nustatytu šių taisyklių 3 priede „Kainos kitimo žingsnis, pilnas lotas, kainos kitimo ribos“.

61. Automatinio įvykdymo sandoriai

Pavedimai, įvesti į pavedimų knygą, dalyvauja automatinio pavedimų įvykdymo sistemoje prekybos sesijos metu. Prekybos metodai, naudojami prekybos valandomis ir automatinio pavedimų įvykdymo metu, aprašyti šių taisyklių 2 priede „Pavedimų tipai, sąlygos ir vykdymo principai“.

62. Tiesioginiai sandoriai

62.1. Biržos nariai, norintys sudaryti tiesioginį sandorį, turi pateikti prekybos sistemoje pavedimus sudaryti tiesioginį sandorį. Jeigu sudarant tiesioginį sandorį dalyvauja tik vienas Biržos narys, tai pavedime jis turi nurodyti, kad tiesioginis sandoris yra vidaus sandoris.

62.2. Tiesioginių sandorių kainos kitimo žingsnis nustatytas šių taisyklių 3 priede „Kainos kitimo žingsnis, pilnas lotas, kainos kitimo ribos“.

62.3. Pavedime sudaryti tiesioginį sandorį turi būti nurodyta tokia informacija:

62.3.1. pavedimų knygos kodas;

62.3.2. nuoroda, ar Biržos narys tiesioginiame sandoryje dalyvauja kaip pirkėjas, ar kaip pardavėjas (vidaus sandorio atveju nenurodoma);

62.3.3. vertybinio popieriaus pajamingumas procentais;

62.3.4. vertybinių popierių skaičius, išreikštas nominalia verte litais, kai vertybiniai popieriai denominuoti litais, arba eurai – kai vertybiniai popieriai denominuoti eurai (vertybinių popierių skaičius dauginamas iš jų nominalios vertės);

62.3.5. sandoryje dalyvaujančio kito Biržos nario atpažinimo kodas;

62.3.6. sandorio data ir laikas;

62.3.7. sandorio tipas, kuris nurodomas pagal klasifikaciją, nustatytą šių taisyklių 5 priede „Tiesioginių sandorių tipai“;

62.3.8. investuotojo kategorija: nuoroda, kieno sąskaita pavedimas įvestas – kliento, emitento (kai emitentas yra pateikęs pavedimą dėl savo išleistų vertybinių popierių) ar paties Biržos nario sąskaita;

62.3.9. atsiskaitymų pagal tiesioginį sandorį data;

62.3.10. Biržos nario suteiktas kliento identifikavimo kodas;

62.3.11. atsiskaitymams reikalinga informacija, nustatyta VVPB valdybos sprendime.

62.4. Jeigu Biržos narių pavedimai sudaryti tiesioginį sandorį sutampa, tiesioginis sandoris laikomas sudarytu. Jeigu nėra atitikimo tarp dviejų Biržos narių pavedimų, Biržos nariai turi nedelsiant ištirti klaidos priežastis ir klaidingą pavedimą pakeisti nauju. Biržos narys, pateikiantis naują pavedimą sudaryti tiesioginį sandorį, turi užtikrinti, kad anksčiau pateiktas klaidingas pavedimas būtų anuliuojamas. Visi nesutampantys pavedimai sudaryti tiesioginį sandorį anuliuojami praėjus 5 minutėms po jų įvedimo ir laikoma, kad tiesioginiai sandoriai nebuvo sudaryti.

62.5. Vidaus sandoris yra laikomas sudarytu, kai prekybos sistemoje gaunamas pavedimas sudaryti tiesioginį sandorį.

62.6. Visi tiesioginiai sandoriai yra skirstomi į atitinkamus sandorių tipus, kurie yra aprašyti šių taisyklių 5 priede „Tiesioginių sandorių tipai“. Šiame priede taip pat yra nustatytas laikas, kada šie sandorių tipai gali būti naudojami. Biržos nariai savo pavedimuose sudaryti tiesioginį sandorį turi nurodyti sandorio tipą pagal šių taisyklių 5 priede „Tiesioginių sandorių tipai“ nustatytą klasifikaciją.

63. Sandorių anuliavimas

63.1. VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktorius turi teisę anuliuoti sandorį, jeigu to prašo atitinkamą sandorį sudarę Biržos nariai. Biržos nariai turi pateikti VVPB rašytinį prašymą anuliuoti sandorį. Prašymas turi būti pateiktas per dešimt minučių nuo to momento, kai sandoris buvo sudarytas prekybos sistemoje. Poprekybinėje sesijoje sandorius galima anuliuoti tik per pirmąsias dešimt šios sesijos minučių.

63.2. Prašymas anuliuoti sandorį, pateiktas praėjus dešimčiai minučių po sandorio sudarymo prekybos sistemoje, nėra tenkinamas ir VVPB neanuliuoja tokio sandorio, išskyrus atvejus, kai, VVPB nuomone, yra ypatinga priežastis. Sprendimą pratęsti prašymo pateikimo terminą turi teisę priimti VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktorius.

63.3. VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamento direktorius turi teisę savo iniciatyva anuliuoti sandorį, jeigu tai reikalinga užtikrinti rinkos vientisumui ar kitais ypatingais atvejais, kai sandoris sudarytas:

63.3.1. per neabejotiną klaidą ar apsirikimą, kurį nulėmė techninė ar žmogaus klaida VVPB, pas Biržos narį ar jo klientą; arba

63.3.2. dėl techninių prekybos ir (arba) atsiskaitymų sistemų sutrikimų, kurių Biržos narys negalėjo kontroliuoti.

63.4. Sandoriai taip pat gali būti anuliuoti Atsiskaitymų už Vilniaus vertybinių popierių biržoje sudarytus sandorius taisyklių nustatyta tvarka.

64. Atsiskaitymų taisyklės

64.1. Kiekvienas VVPB sudarytas sandoris baigiamas atsiskaitymais, t.y. lėšų ir vertybinių popierių pervedimu. Piniginiai atsiskaitymai vykdomi litais. Detali atsiskaitymų tvarka nustatyta Atsiskaitymų už Vilniaus vertybinių popierių biržoje sudarytus sandorius taisyklėse.

64.2. Atsiskaitymų terminai yra tokie:

64.2.1. atsiskaitymai už automatinio įvykdymo sandorius vykdomi trečią darbo dieną po sandorio sudarymo (išskyrus sandorius dėl Lietuvos Respublikos išleistų skolos vertybinių popierių);

64.2.2. atsiskaitymai už automatinio įvykdymo sandorius dėl Lietuvos Respublikos išleistų skolos vertybinių popierių vykdomi kitą darbo dieną po sandorio sudarymo;

64.2.3. atsiskaitymai už tiesioginius sandorius vykdomi pavedimuose nurodytą atsiskaitymų dieną. Ši diena gali būti nuo T+1 iki T+6 (kur T – tiesioginio sandorio sudarymo VVPB diena, o skaičiai reiškia atitinkamą darbo dienų skaičių). Jeigu pavedime sudaryti tiesioginį sandorį atsiskaitymų data nenurodyta, atsiskaitymai vykdomi automatinio įvykdymo sandoriams nustatytais atsiskaitymų terminais.

64.3. Nuosavybės teisė į vertybinius popierius, perleidžiamus pagal VVPB sudarytus sandorius, pereina 64.2 punkte nurodytą atsiskaitymų dieną.

IX SKIRSNIS

GARANTINIO FONDO FORMAVIMO IR NAUDOJIMO TVARKA

65. Biržos narių įmokos į Garantinį fondą

65.1. Biržos nariai privalo mokėti įmokas į Garantinį fondą šių taisyklių nustatyta tvarka. Bendroji Biržos nario įmoka į Garantinį fondą susideda iš pradinės, papildomosios, kintamosios ir ypatingosios įmokų, taip pat iš Biržos nariui priskirtos 67.5, 68.1, 68.2 punktuose nurodytos pajamų, palūkanų sumos, atėmus iš jos išlaidas. Bendrąją Biržos nario įmoką į Garantinį fondą galima išreikšti tokia formule:

$$S_{\text{bend},i} = S_{\text{pr},i} + S_{\text{kin},i,T} + S_{\text{pap},i,T} + S_{\text{ypat},i,T} + S_{\text{paj},i,T}$$

kur:

$S_{bend,i}$ – i-ojo Biržos nario bendroji įmoka į Garantinį fondą;

$S_{pr,i}$ – i-ojo Biržos nario pradinė įmoka;

$S_{kin,i,T}$ – i-ojo Biržos nario kintamoji įmoka prekybos dieną T;

$S_{pap,i,T}$ – i-ojo Biržos nario papildomoji įmoka prekybos dieną T;

$S_{ypat,i,T}$ – i-ojo Biržos nario ypatingoji įmoka prekybos dieną T;

$S_{paj,i,T}$ – i-ajam Biržos nariui priskirtos 67.5, 68.1, 68.2 punktuose nurodytos pajamų, palūkanų sumos, atėmus iš jos išlaidas prekybos dieną T.

65.2. Jei Biržos narys šių taisyklių nustatyta tvarka išbraukiamas ar pašalinamas iš narių, jis privalo pabaigti vykdyti visus finansinius įsipareigojimus VVPB ir Garantinio fondo atžvilgiu. Garantiniame fonde esančių Biržos nario lėšų likutis jam gražinamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo visų įsipareigojimų VVPB ir Garantiniam fondui įvykdymo.

65.3. Garantinio fondo lėšos ir už jas nupirkti vertybiniai popieriai saugomi atskirose lėšų ir vertybinių popierių sąskaitose, kurias pasirinktame Lietuvos Respublikoje įregistruotame banke arba užsienio banko skyriuje atidaro ir patikėjimo teise valdo VVPB.

65.4. Garantinio fondo lėšos ir už jas nupirkti vertybiniai popieriai priklauso Biržos nariams bendrosios dalinės nuosavybės teise. Garantinio fondo lėšas ir už jas nupirtus vertybinius popierius, tenkančius kiekvienam Biržos nariui, pagal kiekvieną įmokų rūšį apskaito VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamentas.

65.5. Pradinė įmoka – tai įmoka, kurią į Garantinio fondo sąskaitą privalo būti įmokėjęs kiekvienas Biržos narys. Pradinės įmokos dydis – 18 000 (aštuoniolika tūkstančių) litų. Biržos narys, nepervedęs pradinės įmokos į Garantinio fondo sąskaitą, neturi teisės dalyvauti VVPB prekyboje.

65.6. Kintamosios įmokos dydis priklauso nuo trumpalaikio Biržos nario aktyvumo padidėjimo ar sumažėjimo VVPB prekyboje. Kintamos įmokos prieaugį apskaičiuoja VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamentas po kiekvienos prekybos dienos T pagal tokią formulę:

$$\Delta S_{kin,i,T} = K * \sum_{T=2}^T \sum_{VP} |A_{i,VP,T,B} - A_{i,VP,T,S}| - S_{bend,i,T-1}$$

kur:

$\Delta S_{kin,i,T}$ – apskaičiuotas i-ojo Biržos nario kintamosios įmokos prieaugis po prekybos dienos T;

$A_{i,VP,T,B}$ – i-ojo Biržos nario VVPB pirktų vienos emisijos vertybinių popierių apyvarta litais prekybos dieną T;

$A_{i,VP,T,S}$ – i-ojo Biržos nario VVPB parduotų vienos emisijos vertybinių popierių apyvarta litais prekybos dieną T;

$S_{bend,i,T}$ – i-ojo Biržos nario bendrosios įmokos į Garantinį fondą dydis prekybos dieną T;

VP – vertybinio popieriaus ISIN kodas Centriniam depozitoriume;

K_1 – koeficientas ($K_1 < 1$), nustatantis Biržos nario kintamosios įmokos dydį, priklausantį nuo šio Biržos nario įsipareigojimų vykdant prekybą VVPB.

65.7. Jeigu 65.6 punkte numatyta tvarka apskaičiuotas $\Delta S_{kin,i,T}$ yra teigiamas, Biržos narys į Garantinio fondo sąskaitą 65.17 punkte numatytais terminais privalo pervesti sumą, lygią $|\Delta S_{kin,i,T}|$. Jeigu $\Delta S_{kin,i,T}$ yra neigiamas – VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamentas tais pačiais terminais į Biržos nario nurodytą sąskaitą perveda apskaičiuotą lėšų sumą, tačiau ne daugiau kaip S

kin,i,T .

65.8. Biržos nario kintamosios įmokos į Garantinį fondą dydis po prekybos dienos T apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$S_{kin,i,T} = S_{kin,i,T-2} + \Delta S_{kin,i,T-1},$$

jeigu Biržos narys nepervedė arba VVPB negrąžino apskaičiuoto kintamosios įmokos prieaugio:

$$S_{kin,i,T} = S_{kin,i,T-2}$$

65.9. Papildomosios įmokos dydis priklauso nuo Biržos nario vidutinės prekybos sesijos apyvartos praėjusį mėnesį. Papildomosios įmokos prieaugį apskaičiuoja VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamentas vieną kartą per mėnesį po paskutinės mėnesio prekybos dienos D pagal šią formulę:

$$\Delta S_{pap,i,D} = K * \frac{\sum_{t=1}^p \sum_{VP} |A_{i,VP,t,B} - A_{i,VP,t,S}|}{p} - S_{pr,i} - S_{pap,i,d}$$

kur:

$S_{pap,i,D}$ – i-ojo Biržos nario papildomosios įmokos prieaugis;

$A_{i,VP,t,B}$ – i-ojo Biržos nario t prekybos sesijoje pirktų vienos emisijos vertybinių popierių apyvarta litais;

$A_{i,VP,t,S}$ – i-ojo Biržos nario t prekybos sesijoje parduotų vienos emisijos vertybinių popierių apyvarta litais;

$S_{pr,i}$ – i-ojo Biržos nario pradinės įmokos dydis;

$S_{pap,i,d}$ – i-ojo Biržos nario papildomosios įmokos į Garantinį fondą dydis praėjusį mėnesį;

p – prekybos sesijų skaičius per paskutinį mėnesį;

VP – vertybinio popieriaus ISIN kodas Centriniam depozitoriume;

K_2 – koeficientas ($K_2 < 1$), nustatantis Biržos nario papildomosios įmokos dydį, priklausančią nuo šio Biržos nario išpareigojimų vykdant prekybą VVPB.

65.10. Jeigu 65.9 punkte numatyta tvarka apskaičiuotas $\Delta S_{pap,i,D}$ yra teigiamas, Biržos narys 65.17 punkte numatytais terminais privalo pervesti $\Delta S_{pap,i,D}$ į Garantinio fondo sąskaitą. Jeigu apskaičiuotas $\Delta S_{pap,i,D}$ yra neigiamas – VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamentas tais pačiais terminais apskaičiuotą lėšų sumą perveda į Biržos nario nurodytą sąskaitą, tačiau ne daugiau kaip $S_{pap,i,D}$.

65.11. Visos Biržos nario papildomosios įmokos į Garantinį fondą dydis po prekybos dienos D apskaičiuojamas pagal šią formulę ($\Delta S_{pap,i,D}=0$, jeigu Biržos narys nepervedė arba VVPB negrąžino apskaičiuoto papildomosios įmokos prieaugio):

$$S_{pap,i,T} = S_{pap,i,d} + \Delta S_{pap,i,D}$$

65.12. Po paskutinės mėnesio prekybos sesijos pirmiausia apskaičiuojama papildomoji įmoka, o po to – kintamoji. Apie pareigą įmokėti kintamąją ir (ar) papildomąją įmokas VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamentas Biržos narį informuoja įmokos apskaičiavimo dieną. Prekybos ir

rinkos informacijos departamentas kaip papildomą įmoką arba jos dalį gali įskaityti Biržos nario kintamosios įmokos perviršį, kurį reikėtų grąžinti Biržos nariui 65.7 punkte nustatyta tvarka.

65.13. VVPB valdyba savo sprendimu gali nustatyti minimalius kintamosios ir (ar) papildomosios įmokų dydžius. Jeigu, apskaičiavus kintamąją ar papildomąją įmoką pagal 65.6 arba 65.9 punktuose nurodytas formules, gaunamas mažesnis dydis nei VVPB valdybos nustatytas minimalus įmokos dydis, įmoka nemokama ir negrąžinama. Koeficientus K_1 ir K_2 tvirtina Biržos valdyba VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamento teikimu ne rečiau kaip vieną kartą per pusę metų.

65.14. Tais atvejais, kai visos Garantiniame fonde esančių lėšų sumos nepakanka lėšų trūkumui padengti, yra mokamos ypatingosios įmokos. Ypatingąsias įmokas į Garantinį fondą turi įmokėti visi Biržos nariai. Ypatingųjų įmokų dydžius proporcingai Biržos narių pradinių ir papildomųjų įmokų sumai Garantiniame fonde apskaičiuoja VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamentas lėšų trūkumo dieną.

65.15. Priėmęs sprendimą dėl ypatingųjų įmokų mokėjimo, VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamentas tą pačią dieną (sprendimo priėmimo dieną) informuoja Biržos narius, kad būtina pervesti apskaičiuotą ypatingąją įmoką. Ypatingoji įmoka turi būti pervesta 65.17 punkte nustatytu terminu.

65.16. Sprendimą dėl ypatingųjų įmokų mokėjimo tvirtina VVPB valdyba.

65.17. Nustačius, kad Biržos narys privalo įmokėti papildomąją, kintamąją ar ypatingąją įmoką, jis turi ją pervesti ne vėliau kaip kitą darbo dieną po pranešimo gavimo.

65.18. Jeigu Biržos narys laiku neperveda 65.17 punkte nurodytų įmokų, jo teisė dalyvauti VVPB prekyboje sustabdoma.

66. Garantinio fondo lėšų panaudojimo tvarka

66.1. Garantinio fondo lėšos, reikalingos padengti lėšų trūkumui atsiskaitymų už VVPB sudarytus sandorius metu, yra naudojamos Atsiskaitymų už Vilniaus vertybinių popierių biržoje sudarytus sandorius taisyklių nustatyta tvarka.

66.2. Lėšų trūkumas padengiamas iš Biržos nario, savo atsiskaitymų sąskaitoje nustatytu laiku nesukaupusio atsiskaitymui už sandorius reikiamos sumos, bendrosios įmokos, įmokėtos į Garantinį fondą.

66.3. Tais atvejais, kai Biržos nario bendrosios įmokos, įmokėtos į Garantinį fondą, lėšų trūkumui padengti nepakanka, likusi trūkstamų lėšų dalis yra dengiama iš kitų Biržos narių bendrųjų įmokų proporcingai šių įmokų dydžiui.

66.4. Tais atvejais, kai lėšų trūkumui padengti nepakanka visos Garantiniame fonde esančių lėšų sumos, yra įmokamos ypatingosios įmokos ir likusi trūkstama lėšų dalis padengiama iš jų.

67. Garantinio fondo lėšų investavimas

67.1. VVPB valdybos sprendimu Garantinio fondo lėšos gali būti investuojamos į likvidžius vertybinius popierius ar terminuotuosius indėlius.

67.2. VVPB valdyba turi teisę pasirinkti Biržos narius, tarpininkausiančius investuojant Garantinio fondo lėšas. Tokių Biržos narių parinkimui gali būti skelbiamas konkursas.

67.3. Sutartis su Biržos nariais, pasirinktais tarpininkauti investuojant Garantinio fondo lėšas, pasirašo VVPB prezidentas.

67.4. Vertybiniai popieriai, įsigyti Garantinio fondo lėšomis apmokant už sandorius, kuriems laiku nebuvo sukauptos lėšos, gali būti laikomi investicijomis, jeigu tokį sprendimą priima VVPB valdyba.

67.5. Pajamas ir nuostolius, gaunamus iš investicijų į likvidžius vertybinius popierius ar terminuotuosius indėlius, išlaidas, susijusias su operacijomis vertybiniais popieriais ir lėšomis bei vertybinių popierių ir lėšų saugojimu, taip pat delspinigius paskutinę mėnesio darbo dieną tarp Biržos narių paskirsto VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamentas proporcingai Biržos narių bendrųjų įmokų į Garantinį fondą dydžiui.

67.6. Vertybiniai popieriai, į kuriuos investuotos Garantinio fondo lėšos, gali būti įkeičiami siekiant gauti grynųjų lėšų, lėšų trūkumui atsiskaitymams pagal VVPB sudarytus sandorius padengti.

68. Biržos nario finansinių įsipareigojimų nevykdymas

68.1. Tuo atveju, jeigu Biržos narys laiku neperveda 65.17 punkte nurodytų įmokų, jis privalo nuo laiku nepervestos sumos įmokėti į Garantinį fondą 0,04% dydžio delspinigius už kiekvieną uždelstą dieną. Delspinigių sumokėjimas neatleidžia Biržos nario nuo įsipareigojimų pervesti 65.17 punkte numatytas įmokas vykdymo.

68.2. Pelnas, susidaręs priverstinai parduodant ar perkant vertybinius popierius Garantinio fondo lėšomis, pervedamas į Garantinio fondo sąskaitą ir paskirstomas Biržos nariams proporcingai jų bendrųjų įmokų į Garantinį fondą dydžiui. VVPB valdybos sprendimu atitinkama lėšų suma ir 68.1 punkte numatyti delspinigiai Biržos nariui, laiku neįvykdžiusiam savo įsipareigojimų, nepriskaičiuojami.

68.3. Nuostolį, susidariusį priverstinai parduodant ar perkant vertybinius popierius Garantinio fondo lėšomis, padengia atsiskaitymų neįvykdęs Biržos narys ne vėliau kaip per tris darbo dienas po nuostolio atsiradimo dienos. Nuostolio dydį nuostolio atsiradimo dieną apskaičiuoja VVPB ir tą pačią dieną raštu praneša jį Biržos nariui.

68.4. Priverstinis vertybinių popierių pirkimas Garantinio fondo lėšomis, paminėtas 68.2 ir 68.3 punktuose, – tai vertybinių popierių įgijimas atsiskaitymų už VVPB sudarytus sandorius metu, kai Garantinio fondo lėšos panaudojamos lėšų trūkumui pašalinti. Priverstinis vertybinių popierių pardavimas Garantinio fondo lėšomis, paminėtas 68.2 ir 68.3 punktuose, – tai Garantinio fondo lėšomis nupirktų vertybinių popierių pardavimas. Sprendimą dėl vertybinių popierių pardavimo priima VVPB valdyba ir vykdo jį per 67.2 punkte nustatyta tvarka pasirinktą Biržos narį.

X SKIRSNIS

BIRŽOS NARIŲ VEIKLOS VVPB PRIEŽIŪRA IR ATSAKOMYBĖ

69. Biržos narių veiklos VVPB priežiūra

69.1. Biržos narių veiklą VVPB prižiūri Prekybos ir rinkos informacijos departamentas.

69.2. Priežiūra skirstoma į:

69.2.1. kasdieninę, kurios metu analizuojama prekybos vertybiniais popieriais VVPB eiga, pavedimų pateikimas, jų sąlygų keitimas, atšaukimas ir su tuo susiję vertybinių popierių kursų bei kainų kitimai, kiti Biržos narių atliekami veiksmai, kuriais siekiama manipuluoti ar manipuluojama rinka, sandorių sudarymas pasinaudojant viešai neatskleista informacija, lėšų ir vertybinių popierių nesukaupimas nustatytais terminais atsiskaitymams už sandorius, kiti Biržos narių veiksmai prekybos VVPB metu, galintys kelti ar keliantys pavojų vertybinių popierių rinkos saugumui ar normaliai prekybos sesijų eigai bei atsiskaitymams;

69.2.2. operatyvinę – įvykus tam tikram įvykiui arba kai gaunamas rašytinis pranešimas, skundas ar kitokio pobūdžio informacija apie padarytą (galimą) VVPB norminių aktų pažeidimą.

Įvykus tam tikram įvykiui arba gavus skundą, yra tiriamas tik padarytas (galimas) pažeidimas ir su juo tiesiogiai susijusios aplinkybės.

69.3. VVPB, vykdydama priežiūros funkciją, turi teisę:

69.3.1. gauti informaciją apie Biržos narių finansinę-ūkinę veiklą;

69.3.2. pareikalauti, kad Biržos narys pateiktų per tam tikrą laikotarpį Biržos nario finansų maklerių sąskaita sudarytų sandorių vertybiniais popieriais sąrašą, nurodytų tų sandorių sudarymo datą ir pateiktų kitus dokumentus, susijusius su tais sandoriais, taip pat su sandoriais, sudarytais Biržos nario vardu ir sąskaita;

69.3.3. pareikalauti, kad Biržos narys pateiktų vidaus darbo tvarkos taisykles, kuriose reglamentuojamas konfidencialios informacijos saugojimas ir naudojimas, Biržos nario darbuotojų ir valdymo organų narių sandorių dėl vertybinių popierių sudarymas;

69.3.4. gauti informaciją apie Biržos nario klientų pavedimus, jų sąlygas, įvykdymą ar neįvykdymą;

69.3.5. gauti Biržos nario vidaus kontrolės tarnybos surinktą informaciją ir išvadas;

69.3.6. tikrinti, kaip Biržos nariai laikosi šių taisyklių, kitų VVPB norminių aktų, VVPB valdybos sprendimų reikalavimų;

69.3.7. pareikalauti kitos informacijos, atitinkamų dokumentų, rašytinių paaiškinimų, susijusių su Biržos nario veikla VVPB.

69.4. Biržos narys privalo nedelsdamas arba per VVPB nustatytus terminus pateikti VVPB visą pareikalautą informaciją, susijusią su jo veikla VVPB.

69.5. Atlikus tyrimą gali būti surašoma tyrimo ataskaita, kurioje nurodomi aptikti pažeidimai. Ataskaita teikiama svarstyti VVPB valdybai. Priklausomai nuo pažeidimų pobūdžio bei įtakos vertybinių popierių rinkos saugumui, VVPB valdyba Biržos nariams ir (ar) biržos makleriams gali skirti šių taisyklių 70 punkte numatytas nuobaudas.

69.6. VVPB valdyba praneša VPK apie Biržos nariui ir (ar) biržos makleriui paskirtas nuobaudas, o VPK pareikalavus – pateikia atlikto tyrimo medžiagą.

70. Biržos narių ir biržos maklerių atsakomybė

70.1. Biržos nariai ir biržos makleriai atsako už šių taisyklių, kitų VVPB norminių aktų, VVPB organų ar įgaliotų darbuotojų priimtų sprendimų pažeidimus, taip pat už veiksmus (ar jų neatlikimą), susijusius su VVPB prekybos sistemos naudojimu, kuris kelia pavojų investuotojų interesams ir (arba) vertybinių popierių rinkos saugumui ir (arba) neatitinka sąžiningos prekybos vertybiniais popieriais principų ir (arba) gali suklaidinti arba klaidina kitus Biržos narius (toliau – pažeidimas).

70.2. Už pažeidimus Biržos nariams gali būti paskirtos šios nuobaudos:

70.2.1. įspėjimas;

70.2.2. piniginė bauda;

70.2.3. teisės dalyvauti VVPB prekyboje sustabdymas;

70.2.4. pašalinimas iš Biržos narių.

70.3. Už pažeidimus biržos makleriams gali būti paskirtos šios nuobaudos:

70.3.1. įspėjimas;

70.3.2. teisės naudotis prekybos sistema ar jos dalimi sustabdymas;

70.3.3. Biržos maklerio statuso panaikinimas.

70.4. Nuobaudų Biržos nariams ir biržos makleriams skyrimo klausimą sprendžia VVPB valdyba. Kiekvienu atveju VVPB valdyba atsižvelgia į sunkinančias (klientų, kitų Biržos narių interesų pažeidimas, didelė žala, nuobaudų turėjimas, pareigų ar įsipareigojimų nevykdymas arba netinkamas vykdymas, klientų, Biržos narių ar kitų asmenų skundai) ir lengvinančias (dokumentų ir

kitų pranešimų teikimas VVPB nustatytais terminais, nuobaudų neturėjimas ir pan.) aplinkybes. Sprendimai dėl nuobaudos skyrimo priimami VVPB valdybos posėdyje 2/3 dalyvaujančių jos narių balsų. Apie VVPB valdybos posėdį, kuriame bus svarstomas nuobaudos Biržos nariui ar biržos makleriui skyrimo klausimas, ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas turi būti pranešta atitinkamam Biržos nariui ar biržos makleriui, taip pat sudarytos galimybės jam pasiaiškinti ir dalyvauti VVPB valdybos posėdyje.

70.5. Už tą patį pažeidimą gali būti skirta nuobauda tiek Biržos nariui, tiek ir jo darbuotojui – biržos makleriui.

70.6. VVPB valdyba gali įspėti Biržos narį ar biržos maklerį, jeigu jo padarytas pažeidimas nesusijęs su klientų ar kitų Biržos narių teisėmis ir interesais arba jeigu šis pažeidimas yra mažareikšmis. Įspėjimas gali būti skiriamas ir už kelis pažeidimus.

70.7. VVPB valdyba Biržos nariui gali skirti baudą, jeigu jis atsiskaitymų dieną neužtikrino pakankamo vertybinių popierių ir (ar) lėšų kiekio atsiskaitymui už VVPB sudarytus sandorius. Šiuo atveju skiriamos baudos dydis yra 300 litų plius 0,1% (bet ne daugiau kaip 2 000 litų) dėl šio pažeidimo sustabdytų sandorių vertės už kiekvieną sustabdymo dieną. Jeigu Biržos narys nepašalina vertybinių popierių ir (ar) lėšų trūkumo ir dėl to sustabdyti sandoriai yra anuliuojami, tokiam Biržos nariui skiriama bauda, lygi įmokų, apskaičiuotų už anuliuotus sandorius abiem sandorio šalims, dydžiui.

70.8. Be 70.7 punkte numatytų atvejų, VVPB valdyba Biržos nariui gali skirti piniginę baudą (kiekvienam atveju VVPB valdyba nustato konkretų baudos dydį) iki 5000 litų, jeigu Biržos nario padarytas pažeidimas susijęs su jo klientų arba kitų Biržos narių teisėmis bei interesais, arba jeigu šiuo pažeidimu padaryta materialinė žala Biržos nario klientams, kitiems Biržos nariams, VVPB ar tretiesiems asmenims, arba jeigu Biržos narys pakartotinai padarė pažeidimą per vienerius metus, kai jam jau buvo skirtas įspėjimas. Jeigu yra padaryti keli pažeidimai ir už sunkiausią iš jų gali būti paskirta piniginė bauda, tai skiriama piniginė bauda, o kitos nuobaudos neskiriamos.

70.9. Piniginė bauda visais atvejais turi būti sumokėta į VVPB atsiskaitomąją sąskaitą per 1 mėnesį nuo VVPB valdybos sprendimo priėmimo dienos.

70.10. VVPB valdyba gali sustabdyti Biržos nario teisę dalyvauti VVPB prekyboje iki 3 mėnesių, jeigu nustato, kad Biržos nario pažeidime yra sunkinančių aplinkybių, arba jeigu pažeidimu padaryta materialinė žala daugiau kaip vienam asmeniui, arba jeigu Biržos narys pakartotinai per vienerius metus padarė pažeidimą, kai jam jau buvo paskirti ne mažiau kaip 2 įspėjimai arba piniginė bauda, arba jeigu Biržos narys nustatytais terminais nesumokėjo įmokos už dalyvavimą VVPB prekyboje arba jam paskirtos piniginės baudos. Jeigu yra padaryti keli pažeidimai ir už sunkiausią iš jų gali būti sustabdyta Biržos nario teisė dalyvauti VVPB prekyboje iki 3 mėnesių, tai sustabdoma Biržos nario teisė dalyvauti VVPB prekyboje iki 3 mėnesių, o kitos nuobaudos neskiriamos. VVPB valdybai šio punkto pagrindu sustabdžius Biržos nario teisę dalyvauti VVPB prekyboje, Biržos nario pareiga mokėti įmoką už dalyvavimą VVPB prekyboje lieka galioti.

70.11. Jeigu Biržos narys, pasibaigus teisės dalyvauti VVPB prekyboje sustabdymo laikui, per vienerius metus padarė pažeidimą, už kurį VVPB valdyba gali sustabdyti Biržos nario teisę dalyvauti VVPB prekyboje iki 3 mėnesių, tai VVPB valdyba turi teisę pašalinti tokį Biržos narį iš Biržos narių. Pašalintasis Biržos narys gali kreiptis dėl narystės VVPB suteikimo ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo pašalinimo dienos.

70.12. VVPB valdyba gali sustabdyti biržos maklerio teisę naudotis prekybos sistema ar jos dalimi iki 3 mėnesių, jeigu jo padarytas pažeidimas susijęs su klientų arba kitų Biržos narių teisėmis bei interesais, arba jeigu šiuo pažeidimu padaryta materialinė žala Biržos nario klientams, kitiems

Biržos nariams, VVPB ar tretiesiems asmenims, arba jeigu biržos makleris pakartotinai padarė pažeidimą per vienerius metus, kai jam jau buvo paskirtas išpėjimas.

70.13. Jeigu biržos makleris, pasibaigus teisės naudotis prekybos sistema ar jos dalimi sustabdymo laikui, per vienerius metus padarė pažeidimą, už kurį VVPB valdyba gali sustabdyti jo teisę naudotis prekybos sistema ar jos dalimi iki 3 mėnesių, tai VVPB valdyba turi teisę panaikinti tokio biržos maklerio statusą. Buvusiam biržos makleriui toks statusas gali būti iš naujo suteiktas ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo jo statuso panaikinimo dienos.

70.14. Biržos narys ar biržos makleris turi teisę VVPB valdybos sprendimą skirti nuobaudą apskūsti teismui įstatymų nustatyta tvarka per 30 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos. Sprendimo apskundimas nesustabdo nuobaudos vykdymo.

70.15. VVPB valdybos sprendimai dėl nuobaudų Biržos nariui ir biržos makleriui skyrimo įsigalioja jų priėmimo dieną, paskelbus per VVPB informacijos atskleidimo sistemą. Sprendimai taip pat išsiunčiami VPK bei atitinkamam Biržos nariui ir (ar) Biržos makleriui.

IV SKYRIUS INFORMACIJOS SKLEIDIMAS

71. VVPB viešai skelbiama informacija

71.1. Per VVPB informacijos atskleidimo sistemą turi būti nedelsiant viešai paskelbta ši informacija:

71.1.1. informacija apie VVPB sąrašus bei pasikeitimus šiuose sąrašuose;

71.1.2. informacija apie vertybinius popierius, įtrauktus į VVPB sąrašus, prekybos jais sustabdymą ir atnaujinimą, vertybinių popierių išbraukimą iš VVPB sąrašų;

71.1.3. Biržos narių bei biržos maklerių sąrašai, informacija apie teisės dalyvauti VVPB prekyboje sustabdymą ar atnaujinimą, išbraukimą ar pašalinimą iš Biržos narių;

71.1.4. esminiai įvykiai, susiję su vertybiniais popieriais, įtrauktais į VVPB sąrašus;

71.1.5. pagrindinė informacija apie viešo akcijų pardavimo, oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo, pirminio viešo akcijų platinimo paskelbimą, jų sąlygų pakeitimus.

71.2. Pasibaigus prekybos valandoms, VVPB valdybos nustatytu laiku per VVPB informacijos atskleidimo sistemą turi būti viešai paskelbta ši informacija:

71.2.1. vertybinių popierių, kuriais prekiaujama VVPB, prekybos dienos vidutinė svertinė, aukščiausia, žemiausia, paskutinė mokėta kaina (pajamingumas) bei apyvarta;

71.2.2. prekybos dienos bendra apyvarta, automatinio įvykdymo ir tiesioginių sandorių apyvarta, indeksų reikšmės, bendra VVPB listinguojamų vertybinių popierių kapitalizacija;

71.2.3. viešo akcijų pardavimo, oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo, pirminio viešo akcijų platinimo vykdymo eiga bei rezultatai;

71.2.4. Biržos narių prekybos VVPB rezultatai.

71.3. Prekybos valandomis, su VVPB valdybos nustatytu pavėlinimu per VVPB informacijos atskleidimo sistemą viešai skelbiami šie automatinio įvykdymo sandorių prekybos duomenys: vertybinių popierių kursas, vertybinių popierių vidutinė svertinė, aukščiausia, žemiausia, paskutinio sandorio kaina bei apyvarta.

71.4. Pagal VVPB valdybos nustatytą metodiką VVPB skaičiuoja ir viešai skelbia visų listinguojamų akcijų indeksą. VVPB gali skaičiuoti ir skelbti kitus VVPB valdybos patvirtintus indeksus.

71.5. Šiose taisyklėse numatyti VVPB valdybos ar įgaliotų darbuotojų priimti sprendimai yra skelbiami per VVPB informacijos atskleidimo sistemą.

V SKYRIUS VVPB ĮMOKOS

72. Įmokų rūšys

72.1. Šis skyrius reglamentuoja Vertybinių popierių rinkos įstatymo 44 straipsnio antrosios dalies 9 punkte nurodytų VVPB įmokų dydžius bei mokėjimo tvarką. Įmokų dydžiai gali skirtis priklausomai nuo teikiamų paslaugų pobūdžio, atliekamų operacijų su vertybiniais popieriais tipo bei kitų faktorių.

72.2. VVPB įmokų mokėtojai pagal įmokų pobūdį ir mokėjimo periodiškumą moka šias įmokas:

72.2.1. vertybinių popierių įtraukimo į VVPB sąrašus įmoką;

72.2.2. metinę vertybinių popierių kotiravimo įmoką;

72.2.3. įmoką už dalyvavimą VVPB prekyboje;

72.2.4. įmoką už VVPB sudaromus sandorius;

72.2.5. įmokas už prisijungimą prie VVPB prekybos sistemos.

72.3. Visos šiame skyriuje išvardytos įmokos turi būti mokamos į VVPB atsiskaitomąją sąskaitą. Jeigu Lietuvos Respublikos įstatymai už VVPB teikiamas paslaugas nustato pridėtinės vertės mokesčius, prie šiame skyriuje išvardytų įmokų yra pridedamas atitinkamas pridėtinės vertės mokestis. Jeigu vėluojama sumokėti įmokas, išskyrus įmokas už prisijungimą prie VVPB prekybos sistemos, nustatytais terminais, VVPB turi teisę pareikalauti mokėti 0,04% dydžio delspinigius už kiekvieną vėlavimo dieną nuo laiku nesumokėtos sumos.

73. Vertybinių popierių įtraukimo į VVPB sąrašus įmoka

73.1. Vertybinių popierių įtraukimo į VVPB sąrašus įmoka mokama tik vieną kartą. Šią įmoką moka emitentas.

73.2. Vertybinių popierių įtraukimo į VVPB sąrašus įmoka turi būti sumokėta per 5 darbo dienas nuo sprendimo įtraukti vertybinius popierius į sąrašą priėmimo dienos. Tais kalendoriniais metais metinė vertybinių popierių kotiravimo įmoka nemokama.

73.3. Perkėlus vertybinius popierius iš Oficialiojo prekybos sąrašo į Einamąjį prekybos sąrašą, įtraukimo į Einamąjį prekybos sąrašą įmoka nemokama.

73.4. Nustatomi tokie vertybinių popierių įtraukimo į VVPB sąrašus įmokos dydžiai:

73.4.1. akcijų bei depozitoriumo pakvitavimų dėl akcijų (toliau šiame punkte šie vertybiniai popieriai vadinami nuosavybės vertybiniais popieriais) įtraukimo į Oficialųjį prekybos sąrašą įmokos dydis yra 48 000 Lt. Į Oficialųjį prekybos sąrašą įtraukiant nuosavybės vertybinius popierius, esančius Einamajame prekybos sąrašė, įtraukimo į Oficialųjį prekybos sąrašą įmokos dydis yra 24 000 Lt. Į Oficialųjį prekybos sąrašą įtraukiant nuosavybės vertybinius popierius emitento, kurio išleisti nuosavybės vertybiniai popieriai jau įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą, įtraukimo į Oficialųjį prekybos sąrašą įmokos dydis yra 24 000 Lt;

73.4.2. nuosavybės vertybinių popierių įtraukimo į Einamąjį prekybos sąrašą įmokos dydis yra 24 000 Lt. Į Einamąjį prekybos sąrašą įtraukiant nuosavybės vertybinius popierius emitento, kurio išleisti nuosavybės vertybiniai popieriai jau įtraukti į Einamąjį prekybos sąrašą, įtraukimo į Einamąjį prekybos sąrašą įmokos dydis yra 12 000 Lt;

73.4.3. bendrovių išleistų skolos vertybinių popierių įtraukimo į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą įmokos dydis yra 0,01% nominalios emisijos vertės, bet ne daugiau kaip 4 000 Lt. Į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą įtraukiant skolos vertybinius popierius, išleistus

bendrovės, kurios išleisti nuosavybės vertybiniai popieriai ar skolos vertybiniai popieriai jau yra listinguojami VVPB, įtraukimo į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą įmokos dydis yra mažinamas dvigubai. Į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą įtraukiant bendrovės, kuri yra Biržos narys, išleistus skolos vertybinius popierius, įtraukimo į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą įmokos dydis yra mažinamas dvigubai;

73.4.4. Lietuvos Respublikos, savivaldybės, kitos valstybės, jos regioninės ar vietinės valdžios institucijos, taip pat visuomeninės tarptautinės organizacijos išleistų skolos vertybinių popierių įtraukimo į Skolos vertybinių popierių prekybos sąrašą įmokos dydis yra 0,01% nominalios emisijos vertės, bet ne daugiau kaip 4 500 Lt;

73.4.5. investicinių fondų investicinių vienetų ir investicinių kintamojo kapitalo bendrovių akcijų įtraukimo į Investicinių vienetų sąrašą įmokos dydis yra 4 800 Lt. Į Investicinių vienetų sąrašą įtraukiant investicinio fondo investicinius vienetus ar investicinės kintamojo kapitalo bendrovės akcijas pagal paraišką valdymo įmonės, kurios valdomų investicinių fondų investiciniai vienetai ar investicinių kintamojo kapitalo bendrovių akcijos jau įtrauktos į Investicinių vienetų sąrašą, įtraukimo į Investicinių vienetų sąrašą įmokos dydis yra 1 000 Lt.

74. Metinė vertybinių popierių kotiravimo įmoka

74.1. Metinę vertybinių popierių kotiravimo įmoką moka emitentai, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į VVPB sąrašus. Vertybinių popierių kotiravimo įmoka sumokama VVPB valdybos nustatyta tvarka ir terminais. Sumokėta įmoka negrąžinama.

74.2. Perkėlus vertybinius popierius iš Oficialiojo prekybos sąrašo į Einamąjį prekybos sąrašą, metinė įmoka už vertybinių popierių kotiravimą Einamajame prekybos sąraše nemokama, jeigu emitentas tais metais buvo sumokėjęs metinę įmoką už vertybinių popierių kotiravimą Oficialiajame prekybos sąraše.

74.3. Nustatomi tokie metinės vertybinių popierių kotiravimo įmokos dydžiai:

74.3.1. metinę akcijų bei depozitoriumo pakvitavimų dėl akcijų (toliau šiame punkte šie vertybiniai popieriai vadinami nuosavybės vertybiniais popieriais) kotiravimo Oficialiajame prekybos sąraše įmoką sudaro fiksuota dalis, kurios dydis yra 24 000 Lt, ir kintama dalis. Fiksuota įmokos dalis sumokama lygiomis dalimis kiekvieną kalendorinį metų ketvirtį. Kintama įmokos dalis apskaičiuojama ir sumokama kiekvieną kalendorinį metų ketvirtį ir sudaro 0,002% nuosavybės vertybinių popierių praėjusio ketvirčio vidutinės kapitalizacijos vertės, bet ne daugiau kaip 6 000 Lt per ketvirtį;

74.3.2. metinės kitų perleidžiamų vertybinių popierių, kurie suteikia teisę įsigyti vertybinių popierių pasirašymo ar keitimo būdu, kotiravimo Oficialiajame prekybos sąraše įmokos dydis yra 24 000 Lt;

74.3.3. metinę nuosavybės vertybinių popierių kotiravimo Einamajame prekybos sąraše įmoką sudaro fiksuota dalis, kurios dydis yra 12 000 Lt, ir kintama dalis. Fiksuota įmokos dalis sumokama lygiomis dalimis kiekvieną kalendorinį metų ketvirtį. Kintama įmokos dalis apskaičiuojama ir sumokama kiekvieną kalendorinį metų ketvirtį ir sudaro 0,002% nuosavybės vertybinių popierių praėjusio ketvirčio vidutinės kapitalizacijos vertės, bet ne daugiau kaip 3 000 Lt per ketvirtį;

74.3.4. metinės kitų perleidžiamų vertybinių popierių, kurie suteikia teisę įsigyti vertybinių popierių pasirašymo ar keitimo būdu, kotiravimo Einamajame prekybos sąraše įmokos dydis yra 12 000 Lt;

74.3.5. metinės bendrovių išleistų skolos vertybinių popierių kotiravimo Skolos vertybinių popierių prekybos sąraše įmokos dydis yra 4 000 Lt. Bendrovėms, kurių išleisti nuosavybės vertybiniai popieriai yra listinguojami VVPB, metinės skolos vertybinių popierių kotiravimo Skolos vertybinių popierių prekybos sąraše įmokos dydis yra 2 000 Lt. Bendrovėms, kurių kelios skolos

vertybinių popierių emisijos yra listinguojamos VVPB, metinės skolos vertybinių popierių kotiravimo įmokos dydis už kiekvieną (išskyrus pirmąją) listinguojamą skolos vertybinių popierių emisiją yra 2 000 Lt. Jeigu skolos vertybinius popierius išleidusi bendrovė yra Biržos narys, metinės skolos vertybinių popierių kotiravimo Skolos vertybinių popierių prekybos sąraše įmokos dydis yra 2 000 Lt;

74.3.6. metinės Lietuvos Respublikos, savivaldybės, kitos valstybės, jos regioninės ar vietinės valdžios institucijos, taip pat visuomeninės tarptautinės organizacijos išleistų skolos vertybinių popierių kotiravimo Skolos vertybinių popierių prekybos sąraše įmokos dydis yra 4 000 Lt. Metinė įmoka už Lietuvos Respublikos, savivaldybės, kitos valstybės, jos regioninės ar vietinės valdžios institucijos, taip pat visuomeninės tarptautinės organizacijos išleistų skolos vertybinių popierių, kurių terminas ne ilgesnis kaip 1 metai, kotiravimą Skolos vertybinių popierių prekybos sąraše nemokama;

74.3.7. metinės investicinių fondų investicinių vienetų ir investicinių kintamojo kapitalo bendrovių akcijų kotiravimo Investicinių vienetų sąraše įmokos dydis yra 1 100 Lt. Valdymo įmonėms, pagal kurių paraišką VVPB yra listinguojami kelių investicinių fondų investiciniai vienetai ar investicinių kintamojo kapitalo bendrovių akcijos, metinės kotiravimo įmokos dydis už kiekvieną (išskyrus pirmąją) listinguojamą investicinių fondų investicinių vienetų ir investicinių kintamojo kapitalo bendrovių akcijų emisiją yra 400 Lt.

75. Įmokos už dalyvavimą VVPB prekyboje ir už prisijungimą prie VVPB prekybos sistemos

75.1. Įmoką už dalyvavimą VVPB prekyboje ir įmokas už prisijungimą prie VVPB prekybos sistemos moka Biržos nariai.

75.2. Metinė įmoka už dalyvavimą VVPB prekyboje sumokama VVPB valdybos nustatyta tvarka ir terminais. Sumokėta įmoka negražinama. Metinės įmokos už dalyvavimą VVPB prekyboje dydis – 17 265 Lt, išskyrus 75.3 punkte nurodytą atvejį.

75.3. Biržos nariui, kuris tuo pačiu metu yra Rygos arba Talino vertybinių popierių biržos narys, metinės įmokos už dalyvavimą VVPB prekyboje dydis – 13 810 Lt. Biržos nariui, kuris tuo pačiu metu yra ir Rygos, ir Talino vertybinių popierių biržos narys, metinės įmokos už dalyvavimą VVPB prekyboje dydis – 11 510 Lt. Šiame punkte nustatyti įmokų dydžiai taikomi ir tuo atveju, kai Rygos ir (ar) Talino vertybinių popierių biržos nariu yra ne pats Biržos narys, bet jo dukterinė ar jo patronuojanti bendrovė arba jo patronuojančios bendrovės dukterinė bendrovė.

75.4. Biržos nariai VVPB valdybos nustatytas įmokas už prisijungimą prie VVPB prekybos sistemos moka prisijungimo prie VVPB prekybos sistemos sutartyje nurodyta tvarka priklausomai nuo užsakytų paslaugų apimties ir techninių sąlygų.

76. Įmoka už VVPB sudaromus sandorius

76.1. Įmokas už VVPB sudaromus sandorius moka Biržos nariai. Įmokų dydis priklauso nuo sandorio ir nuo vertybinių popierių rūšies. Įmokos turi būti sumokėtos per 5 darbo dienas po kalendorinio mėnesio, kurio metu buvo sudaryti sandoriai, pabaigos (mokama vieną kartą per mėnesį). Įmokos už VVPB sudaromus sandorius dėl Lietuvos Respublikos išleistų skolos vertybinių popierių nemokamos.

76.2. Šiame punkte nustatytos įmokos už VVPB sudaromus sandorius nepriskaičiuojamos ir nemokamos tik tuo atveju, kai sandoris anuliuojamas šių taisyklių 50.1–50.3 arba 63.1–63.3 punktų nustatyta tvarka, taip pat tais atvejais, kai sandoris anuliuojamas Biržos nariui nepašalinus vertybinių popierių ir (ar) lėšų trūkumo.

76.3. Nustatomi tokie įmokų už VVPB sudaromus automatinio įvykdymo sandorius dydžiai:

76.3.1. po 0,07% sandorio vertės kiekvienai sandorio šaliai, išskyrus sandorius dėl skolos vertybinių popierių;

76.3.2. po 0,01% sandorio vertės, bet ne daugiau kaip po 100 Lt kiekvienai sandorio šaliai, jeigu sandoris sudarytas dėl skolos vertybinių popierių (išskyrus Lietuvos Respublikos išleistus skolos vertybinius popierius).

76.4. Nustatomi tokie įmokų už VVPB sudaromus tiesioginius sandorius dydžiai:

76.4.1. po 0,07% sandorio vertės, bet ne daugiau kaip po 1 500 Lt kiekvienai sandorio šaliai, kai tiesioginis sandoris sudaromas nurodant sandorio tipą „kontraktinis sandoris“ arba „kontraktinis sandoris (AM1)“, išskyrus sandorius dėl skolos vertybinių popierių;

76.4.2. po 0,07% sandorio vertės, bet ne daugiau kaip po 7 500 Lt kiekvienai sandorio šaliai, kai tiesioginis sandoris sudaromas nurodant vieną iš šių sandorio tipų: paketų sandoris, atpirkimo sandoris, nestandartinio atsiskaitymo sandoris, biržos leidžiamas sandoris;

76.4.3. po 0,01% sandorio vertės, bet ne daugiau kaip po 100 Lt kiekvienai sandorio šaliai, jeigu sandoris sudarytas dėl skolos vertybinių popierių (išskyrus Lietuvos Respublikos išleistus skolos vertybinius popierius).

76.5. Nustatomas toks įmokų už viešo akcijų pardavimo, oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo ir pirminio viešo akcijų platinimo metu sudarytus sandorius dydis – po 0,07% sandorio vertės, bet ne daugiau kaip po 7 500 Lt kiekvienai sandorio šaliai.

Sandorio vertė oficialaus pasiūlymo atveju yra lygi už perkamus vertybinius popierius mokamai pinigų sumai, mainais siūlomų vertybinių popierių paskutinės mokėtos kainos oficialaus pasiūlymo įregistravimo VPK dienos pabaigoje ir jų kiekio sandaugos dydžiui arba pinigų ir mainais siūlomų vertybinių popierių paskutinės mokėtos kainos oficialaus pasiūlymo įregistravimo VPK dienos pabaigoje ir jų kiekio sandaugos dydžio sumai, jeigu savanoriško oficialaus pasiūlymo atveju atsiskaitoma vertybiniais popieriais arba pinigų ir vertybinių popierių deriniu.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

77. Taisyklių kai kurių nuostatų įsigaliojimas

Šių taisyklių 75.3 punktas įsigalioja 2005 m. liepos 1 d.

VALDYBOS PIRMININKĖ

DALIA JASULAITYTĖ

PREKYBOS DIENOS STRUKTŪRA IR PREKYBOS OPERACIJŲ ATLIKIMO LAIKAS

Lentelėse pateikiama atskirų subrinkų prekybos dienos struktūra, prekybos operacijų atlikimo laiko grafikas ir prekybos operacijų apribojimai.

1. Nuosavybės vertybinių popierių rinka

1.1. Akcijų subrinka:

Etapas	Laikas	Prekybos operacijos				
		pavedimų pateikimas	pavedimų keitimas	pavedimų anuliavimas	pavedimų sustabdymas ir atnaujinimas	tiesioginiai sandoriai
Priešprekybinė sesija (PRTR)	08.30–09.45	Taip	Taip	Taip	Taip	Ne
Laikas iki atidarymo aukciono (CLIN)	09.45–10.00	Taip	Taip	Taip	Taip	Ne
Atidarymo aukcionas (UNCR)	10.00	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Prekybos sesija (COTR)	10.00–13.50	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip
Laikas iki uždarymo aukciono (CLIN)	13.50–14.00	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip
Uždarymo aukcionas (UNCR)	14.00	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Poprekybinė sesija (POTR)	14.05–14.30	Ne	Ne	Taip	Ne	Taip (tik sandorio tipams: paketų sandoris ir kontraktinis sandoris (AM1))
Neprekybinis laikas	14.30–08.30	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Paaiškinimai: Taip – prekybos operacijos leidžiamos. Ne – prekybos operacijos draudžiamos arba techniškai neįmanomos.						

1.2. Pasirašymo teisių subrinka:

Etapas	Laikas	Prekybos operacijos				
		pavedimų pateikimas	pavedimų keitimas	pavedimų anuliavimas	pavedimų sustabdymas ir atnaujinimas	tiesioginiai sandoriai
Priešprekybinė sesija (PRTR)	08.30–10.00	Taip	Taip	Taip	Taip	Ne
Atidarymo aukcionas (UNCR)	10.00	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Prekybos sesija (COTR)	10.00–14.00	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip
Poprekybinė sesija (POTR)	14.05–14.30	Ne	Ne	Taip	Ne	Taip
Neprekybinis laikas	14.30–08.30	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Paaiškinimai: Taip – prekybos operacijos leidžiamos. Ne – prekybos operacijos draudžiamos arba techniškai neįmanomos.						

1.3. Pirminio viešo akcijų platinimo subrinka, viešo akcijų pardavimo subrinka, oficialaus pasiūlymo subrinka

Etapas	Laikas	Prekybos operacijos		
		pavedimų pateikimas	pavedimų keitimas	pavedimų anuliavimas
Prekybos sesija	10.00–13.45	Taip	Taip	Taip
Pirkėjo arba pardavėjo pavedimo įvedimas*	13.45–13.55	Taip tik pirkėjui arba pardavėjui	Taip tik pirkėjui arba pardavėjui	Taip tik pirkėjui arba pardavėjui
Neprekybinis laikas	14.00–10.00	Ne	Ne	Ne
Paaiškinimai: Taip – prekybos operacijos leidžiamos. Ne – prekybos operacijos draudžiamos arba techniškai neįmanomos. * Oficialaus pasiūlymo atveju įvedamas pirkėjo pavedimas, viešo akcijų pardavimo ir pirminio viešo akcijų platinimo atveju įvedamas pardavėjo pavedimas.				

2. Skolos vertybinių popierių rinkos subrinka

Etapas	Laikas	Prekybos operacijos				
		pavedimų pateikimas	pavedimų keitimas	pavedimų anuliavimas	pavedimų sustabdymas ir atnaujinimas	tiesioginiai sandoriai
Priešprekybinė sesija (PRTR)	08.30–10.00	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Prekybos sesija (COTR)	10.00–14.00	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip
Poprekybinė sesija (POTR)	14.05–14.30	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne
Neprekybinis laikas	14.30–10.00	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Paaiškinimai: Taip – prekybos operacijos leidžiamos. Ne – prekybos operacijos draudžiamos arba techniškai neįmanomos.						

PAVEDIMŲ TIPAI, SĄLYGOS IR VYKDYMO PRINCIPAI

Pavedimo tipas	Paaškinimas	Galimos papildomos sąlygos	Vykdytas prekybos sistemoje
1. Pavedimas rinkos kaina (taikomas tik akcijų subrinkai ir pasirašymo teisių subrinkai)	Kaina nenustatyta kaip pavedimo sąlyga. Konkretaus pavedimo atveju privalomos papildomos sąlygos FoK arba FaK.	a) Įvykdyti arba anuliuoti, FoK	Pavedimas vykdomas tik tuo atveju, jeigu pavedimas gali būti nedelsiant įvykdytas visu jame nurodytu vertybinių popierių skaičiumi. Pavedimas anuluojamas automatiškai, jeigu jo neįmanoma įvykdyti nedelsiant ir visiškai.
		b) Įvykdyti ir anuliuoti, FaK	Pavedimas vykdomas tik tuo atveju, jei jis nedelsiant gali būti įvykdytas visiškai arba įvykdytas iš dalies. Jeigu pavedimas įvykdomas iš dalies, neįvykdyta pavedimo dalis automatiškai anuluojama.
2. Limituotas pavedimas	Kaina nurodoma pavedime. Apribojimas: kaina turi būti kainos kitimo ribose	a) „neskelbiamas pavedimo dydis“	Pavedimas gali būti įvykdomas visiškai arba įvykdomas iš dalies. Jeigu pavedime nurodoma papildoma sąlyga „neskelbiamas pavedimo dydis“, naujas skelbiamas pavedimo dydis paskelbiamas po to, kai įvykdomas visas paskelbtas dydis. Paskelbus naują pavedimo dydį, pavedimas netenka laiko prioriteto kitų pavedimų, kuriuose nurodyta tokia pati kaina, atžvilgiu.
		b) Įvykdyti arba anuliuoti, FoK	
		c) Įvykdyti ir anuliuoti, FaK	
		d) pavedimo galiojimas ¹	
		e) minimalus vykdymo dydis (taikomas tik oficialių pasiūlymų subrinkos pavedimams pirkti ir pirminio viešo akcijų platinimo bei viešo akcijų pardavimo subrinkų pavedimams parduoti)	
3. Pavedimas aukciono kursu (taikomas tik akcijų subrinkai ir pasirašymo teisių subrinkai)	Pavedimas gali būti pateiktas tik aukcionui. Pavedimo kaina – tai aukciono kursas, nustatytas aukciono metu.		Pavedimas vykdomas aukciono metu nustatytu aukciono kursu.

Pavedimų vykdymo principai

1. Pavedimas pirkti arba parduoti įvykdomas automatiškai, vadovaujantis kainos (pajamingumo) ir laiko prioriteto principais, jeigu pavedimų knygoje yra anksčiau įvestas atitinkamas pagal kainą (pajamingumą) ir kiekį priešingos krypties pavedimas. Pavedimai pirmiausia vykdomi vadovaujantis kainos (pajamingumo) prioritetu. Jeigu yra keletas pavedimų, kuriuose nurodyta tokia pati kaina (pajamingumas), pirmiausia vykdomas pavedimas, įvestas į pavedimų knygą anksčiau (laiko prioritetas).

2. Pavedimo keitimas, mažinant jame nurodytą vertybinių popierių skaičių, neturi poveikio pavedimo vykdymo prioritetui. Jeigu daromi kitokie pavedimo pakeitimai, pavedimas anuliuojamas ir pakeičiamas nauju pavedimu. Ši sąlyga netaikoma pavedimams, kuriuose nurodyta papildoma sąlyga „neskelbiamas pavedimo dydis“, jeigu:

2.1. paskelbtas pavedimo dydis yra padidinamas. Tokiu atveju laiko prioritetas taikomas pradiniam pavedime nurodytam vertybinių popierių skaičiui;

2.2. paskelbtas pavedimo dydis sumažinamas. Tokiu atveju paskelbtas kiekis sumažinamas nedelsiant ir laiko prioritetas išlaikomas.

¹ Pavedimo galiojimas

Be lentelėje nurodytų reikalavimų, pavedimams, kuriuose nurodyta konkreti kaina (pajamingumas), turi būti nustatomas galiojimo laikas:

- 1) „dienos pavedimas“ – pavedimas galioja vieną VVPB darbo dieną. Jeigu pavedime galiojimo laikas nenurodomas, laikoma, kad pavedimas galioja visą VVPB darbo dieną;
- 2) „galioja iki laiko“ – pavedimas galioja iki nurodyto laiko vieną VVPB darbo dieną;
- 3) „tik aukcione“ – pavedimas galioja tik aukcione (netaikomas skolos vertybinių popierių rinkai);
- 4) „kitas aukcionas“ – pavedimas galioja iki kito aukciono (netaikomas skolos vertybinių popierių rinkai); arba
- 5) „galioja iki datos“ – pavedimas galioja iki nurodytos datos, tačiau ne daugiau kaip 30 kalendorinių dienų (netaikomas skolos vertybinių popierių rinkai).

KAINOS KITIMO ŽINGSNIS, PILNAS LOTAS, KAINOS KITIMO RIBOS

1. Kainos kitimo žingsnis

1.1. Nuosavybės vertybinių popierių kainos kitimo žingsnis yra 0,01 Lt (vienas centas).

1.2. Skolos vertybinių popierių pajamingumo kitimo žingsnis yra 0,0001%.

2. Pilnas lotas

2.1. Vertybinių popierių skaičius, sudarantis pilną lotą – vienas vertybinis popierius.

3. Kainos kitimo ribos

3.1. Kainos (pajamingumo) kitimo ribos yra 15% nuo paskutinės mokėtos kainos praėjusią prekybos dieną.

3.2. Toliau nurodytais atvejais VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamentas perskaičiuoja praėjusios prekybos dienos paskutinę mokėtą kainą, naudodamas atitinkamus koregavimo koeficientus. Kainos kitimo ribos tokiais atvejais yra 15% nuo VVPB Prekybos ir rinkos informacijos departamento apskaičiuotos kainos. Perskaičiavimas atliekamas šiais atvejais:

3.2.1. Kai akcijų emitentas yra nusprendęs, nekeisdamas įstatinio kapitalo dydžio, sumažinti akcijų nominalią vertę proporcingai padidinant akcijų skaičių. Šiuo atveju paskutinė mokėta kaina yra perskaičiuojama likus dviem darbo dienoms iki pakeitimų įregistravimo juridinių asmenų registre pagal šią formulę:

$$P_{i,t} = A_{i,t} \times P_{i,t-1}$$

kur:

$P_{i,t}$ – Prekybos ir rinkos informacijos departamento apskaičiuota kaina;

$A_{i,t}$ – koregavimo koeficientas, lygus ankstesniam akcijų skaičiui, padalytam iš naujo akcijų skaičiaus;

$P_{i,t-1}$ – praėjusios prekybos dienos paskutinė mokėta kaina.

3.2.2. Kai akcijų emitentas yra nusprendęs, nekeisdamas įstatinio kapitalo dydžio, padidinti akcijų nominalią vertę proporcingai sumažinant akcijų skaičių. Šiuo atveju paskutinė mokėta kaina yra perskaičiuojama likus dviem darbo dienoms iki pakeitimų įregistravimo juridinių asmenų registre pagal šią formulę:

$$P_{i,t} = A_{i,t} \times P_{i,t-1}$$

kur:

$P_{i,t}$ – Prekybos ir rinkos informacijos departamento apskaičiuota kaina;

$A_{i,t}$ – koregavimo koeficientas, lygus ankstesniam akcijų skaičiui, padalytam iš naujo akcijų skaičiaus;

$P_{i,t-1}$ – praėjusios prekybos dienos paskutinė mokėta kaina.

3.2.3. Kai akcijų emitentas yra nusprendęs mažinti įstatinį kapitalą proporcingai mažinant visų akcininkų turimų akcijų skaičių. Šiuo atveju paskutinė mokėta kaina yra perskaičiuojama likus dviem darbo dienoms iki pakeitimų įregistravimo juridinių asmenų registre pagal šią formulę:

$$P_{i,t} = A_{i,t} \times P_{i,t-1}$$

kur:

$P_{i,t}$ – Prekybos ir rinkos informacijos departamento apskaičiuota kaina;

$A_{i,t}$ – koregavimo koeficientas, lygus ankstesniam akcijų skaičiui, padalytam iš naujo akcijų skaičiaus;

$P_{i,t-1}$ – praėjusios prekybos dienos paskutinė mokėta kaina.

3.3. Kainos kitimo ribos gali būti panaikintos Listingo departamento direktoriaus sprendimu Prekybos taisyklėse numatytais atvejais bei po šių Centriname depozitoriume užfiksuotų vertybinių popierių įvykių: emisijos sumažinimo, padidinimo, asimiliavimo, pagal atitinkamą Centriname depozitoriume pateiktą pranešimą.

Listingo departamento direktoriaus sprendimai dėl kainos kitimo ribų panaikinimo yra nedelsiant skelbiami per VVPB informacijos atskleidimo sistemą.

ATVIRAS AUKCIONAS IR AUKCIONO KURSAS

1. Atviro aukciono procedūra taikoma nuosavybės vertybinių popierių rinkai.
2. Atviras aukcionas vyksta Prekybos taisyklių 1 priede nustatytu metu (atidarymo aukcionas ir uždarymo aukcionas), o aukciono kursas nustatomas remiantis galiojančiais pavedimais, įvestais į pavedimų knygą iki atviro aukciono.
3. Aukciono kursas nustatomas tik tuo atveju, jeigu konkrečioje pavedimų knygoje didžiausia pirkimo kaina yra didesnė arba lygi mažiausiai pardavimo kainai.
4. Atsižvelgiant į pavedimus, įvestus į atitinkamą pavedimų knygą, aukciono kursas nustatomas vadovaujantis tokiomis taisyklėmis:
 - 4.1. aukciono kursu laikoma kaina, užtikrinanti didžiausią parduodamų vertybinių popierių skaičių;
 - 4.2. jeigu pavedimų knygoje yra kelios kainos, atitinkančios apibūdintąsias 4.1 punkte, aukciono kursu tvirtinama kaina, kuria gaunamas mažiausias disbalansas tarp paklausos ir pasiūlos;
 - 4.3. jeigu pavedimų knygoje yra kelios kainos, atitinkančios apibūdintąsias 4.2 punkte ir šis disbalansas nėra lygus 0, aukciono kursu parenkama kaina, mažiausiai nutolusi nuo kainos, ties kuria keičiasi disbalanso ženklas;
 - 4.4. jeigu 4.2 punkte apibūdintų kainų disbalansas lygus 0, aukciono kursu parenkama šių kainų vidutinė kaina apvalinant ją link artimiausios kainos kitimo ribos.
5. Atviro aukciono metu pavedimai, kurių kaina yra lygi arba geresnė negu aukciono kursas, automatiškai įvykdomi aukciono kursu. Pavedimų pirkti atveju geriausia kaina laikoma kaina, kuri yra didesnė už aukciono kursą, o pavedimų parduoti atveju, geriausia kaina laikoma kaina, kuri yra mažesnė už aukciono kursą. Jeigu yra pavedimų, kuriuose nurodyta vienoda kaina, pirmiau vykdomas anksčiau į pavedimų knygą įvestas pavedimas (FIFO principas).
6. Jeigu nėra nustatyta kitaip, atviro aukciono metu neįvykdyti pavedimai lieka pavedimų knygoje.

TIESIOGINIŲ SANDORIŲ TIPAI

Šis priedas nustato tiesioginių sandorių tipus ir laiką, kada šie sandorių tipai gali būti naudojami.

1. Kontraktinis sandoris – tiesioginis sandoris, sudarytas įprastomis rinkos sąlygomis prekybos sesijos metu.

2. Kontraktinis sandoris (AM1) – tiesioginis sandoris, sudarytas įprastomis rinkos sąlygomis poprekybinės sesijos metu.

3. Paketų sandoris – tiesioginis sandoris, sudaromas dėl vertybinių popierių skaičiaus, kuris lygus arba didesnis už VVPB valdybos sprendime nustatytą minimumą paketų sandoriams.

4. Atpirkimo sandoris – tiesioginis sandoris, pagal kurį yra perleidžiamas, o vėliau grąžinamas tas pats vertybinių popierių skaičius.

5. Nestandartinio atsiskaitymo sandoris – tiesioginis sandoris, kurio atsiskaitymų sąlygos skiriasi nuo standartinių atsiskaitymų ir vertybinių popierių pateikimo terminų.

6. Biržos leidžiamas sandoris - tiesioginis sandoris, kurį sudarant būtina atskleisti VVPB, dėl kokių priežasčių nukrypstama nuo Prekybos taisyklių 52 punkte nustatytų apribojimų. VVPB taip pat turi teisę reikalauti, jog kiekvienu konkrečiu atveju sudarant tiesioginį sandorį, būtų atskleidžiama papildoma informacija, būdinga tam sandoriui, reikalinga skaidriam rinkos veikimui užtikrinti.

1. Nuosavybės vertybinių popierių rinkoje taikomi tiesioginių sandorių tipai

1.1. Akcijų subrinkoje taikomi tiesioginių sandorių tipai:

Tiesioginio sandorio tipas	Tiesioginio sandorio tipo pavadinimas prekybos sistemoje	Laikas, kada šis sandorio tipas gali būti naudojamas
Kontraktinis sandoris	CT contract transaction (CTNO)	Prekybos sesija (COTR)
Kontraktinis sandoris (AM1)	AM1 contract transaction (AM1N)	Poprekybinė sesija (POTR)
Paketų sandoris	CT block transaction (CTBL)	Prekybos sesija (COTR) Poprekybinė sesija (POTR)
Atpirkimo sandoris	Repurchase agreement (REPO)	Prekybos sesija (COTR)
Nestandartinio atsiskaitymo sandoris	Non-standard settlement (NSTL)	Prekybos sesija (COTR)
Biržos leidžiamas sandoris	Exchange granted trade (XGRT)	Prekybos sesija (COTR)

1.2. Pasirašymo teisių subrinkoje taikomi tiesioginių sandorių tipai:

Tiesioginio sandorio tipas	Tiesioginio sandorio tipo pavadinimas prekybos sistemoje	Laikas, kada šis sandorio tipas gali būti naudojamas
Kontraktinis sandoris	CT contract transaction (CTNO)	Prekybos sesija (COTR)
Kontraktinis sandoris (AM1)	AM1 contract transaction (AM1N)	Poprekybinė sesija (POTR)

2. Skolos vertybinių popierių rinkoje taikomi tiesioginių sandorių tipai:

Tiesioginio sandorio tipas	Tiesioginio sandorio tipo pavadinimas prekybos sistemoje	Laikas, kada šis sandorio tipas gali būti naudojamas
Kontraktinis sandoris	CT contract transaction (CTNO)	Prekybos sesija (COTR)

RINKOS KAINOS NUSTATYMO TIESIOGINIUOSE SANDORIUOSE TAISYKLĖS

Šis priedas taikomas tik nuosavybės vertybinių popierių rinkai ir tik tiems tiesioginiams sandoriams, kurie sudaromi nurodant sandorio tipą – „kontraktinis sandoris“ arba „kontraktinis sandoris (AM1)“.

I. Tiesioginiai sandoriai prekybos sesijos metu

1. Prekybos sesijos metu tiesioginiai sandoriai gali būti sudaromi su sąlyga, kad tiesioginio sandorio kaina yra paklausos ir pasiūlos ribose, kurios galioja tiesioginio sandorio sudarymo metu. Tuo pačiu būtina laikytis toliau nurodytų tiesioginių sandorių kainos nustatymo ir tiesioginių sandorių sudarymo taisyklių bei apribojimų:

1.1. Jeigu tiesioginio sandorio sudarymo metu pavedimų knygoje nėra pavedimo pirkti tų pačių vertybinių popierių, tiesioginis sandoris turi būti sudaromas žemesne nei pavedimų knygoje esančia šių vertybinių popierių pardavimo kaina, bet ne žemesne nei nustatyta kainos kitimo riba.

1.2. Jeigu tiesioginio sandorio sudarymo metu pavedimų knygoje nėra pavedimo parduoti tų pačių vertybinių popierių, tiesioginis sandoris turi būti sudaromas aukštesne nei pavedimų knygoje esančia šių vertybinių popierių pirkimo kaina, bet ne aukštesne nei nustatyta kainos kitimo riba.

1.3. Jeigu tuo pačiu metu pavedimų knygoje nėra nei pavedimo pirkti, nei pavedimo parduoti tam tikrą vertybinį popierių, tiesioginį sandorį dėl šio vertybinio popieriaus sudaryti draudžiama.

2. Tiesioginio sandorio kaina gali būti lygi geriausiai kainai tik tuo atveju, jeigu toje pačioje prekybos sesijoje jau buvo sudarytas bent vienas automatinio įvykdymo sandoris arba tiesioginis sandoris ta pačia kaina, kaip ir geriausia kaina.

II. Tiesioginiai sandoriai poprekybinės sesijos metu

3. Poprekybinėje sesijoje tiesioginis sandoris gali būti sudaromas tada, kai tiesioginio sandorio kaina yra atitinkamos dienos prekybos sesijos uždarymo paklausos ir pasiūlos ribose. Jeigu prekybos sesijos uždarymo metu pasiūlos ir (arba) paklausos nėra, tiesioginio sandorio kaina nustatoma pagal šias taisykles:

3.1. Jeigu po uždarymo aukciono prekybos sesijos pabaigoje pavedimų knygoje yra tik vertybinių popierių, dėl kurių sudaromas tiesioginis sandoris, pardavimo kaina ir šią prekybos dieną buvo sudarytas bent vienas automatinio įvykdymo sandoris arba tiesioginis sandoris (nurodant sandorio tipą – „kontraktinis sandoris“), tiesioginio sandorio kaina turi būti lygi ar mažesnė nei žemiausia pardavimo kaina, bet ne mažesnė nei žemiausia šios prekybos dienos sandorio kaina.

3.2. Jeigu po uždarymo aukciono prekybos sesijos pabaigoje pavedimų knygoje yra tik vertybinių popierių, dėl kurių sudaromas tiesioginis sandoris, pirkimo kaina ir šią prekybos dieną buvo sudarytas bent vienas automatinio įvykdymo sandoris arba tiesioginis sandoris (nurodant

sandorio tipą – „kontraktinis sandoris“), tiesioginio sandorio kaina turi būti lygi ar didesnė nei aukščiausia pirkimo kaina, bet ne didesnė nei aukščiausia šios prekybos dienos sandorio kaina.

3.3. Jeigu po uždarymo aukciono prekybos sesijos pabaigoje pavedimų knygoje yra tik vertybinių popierių, dėl kurių sudaromas tiesioginis sandoris, pardavimo kaina ir šią prekybos dieną nebuvo sudarytas nė vienas automatinio įvykdymo sandoris arba tiesioginis sandoris (nurodant sandorio tipą – „kontraktinis sandoris“), tiesioginio sandorio kaina turi būti lygi ar mažesnė nei žemiausia pardavimo kaina, bet ne žemesnė nei nustatyta kainos kitimo riba.

3.4. Jeigu po uždarymo aukciono prekybos sesijos pabaigoje pavedimų knygoje yra tik vertybinių popierių, dėl kurių sudaromas tiesioginis sandoris, pirkimo kaina ir šią prekybos dieną nebuvo sudarytas nė vienas automatinio įvykdymo sandoris arba tiesioginis sandoris (nurodant sandorio tipą – „kontraktinis sandoris“), tiesioginio sandorio kaina turi būti lygi ar didesnė nei aukščiausia pirkimo kaina, bet ne aukštesnė nei nustatyta kainos kitimo riba.

3.5. Jeigu po uždarymo aukciono prekybos sesijos pabaigoje pavedimų knygoje nėra vertybinių popierių, dėl kurių sudaromas tiesioginis sandoris, nei pirkimo, nei pardavimo kainų ir šią prekybos dieną buvo sudaryti automatinio įvykdymo sandoriai ir (arba) tiesioginiai sandoriai (nurodant sandorio tipą – „kontraktinis sandoris“), tiesioginio sandorio kaina turi būti didesnė nei žemiausia ir mažesnė nei aukščiausia sandorių, sudarytų šią prekybos dieną, kaina.

3.6. Jeigu po uždarymo aukciono prekybos sesijos pabaigoje pavedimų knygoje nėra vertybinių popierių, dėl kurių sudaromas tiesioginis sandoris, nei pirkimo, nei pardavimo kainų ir šią prekybos dieną buvo sudaryti automatinio įvykdymo sandoriai ir (arba) tiesioginiai sandoriai (nurodant sandorio tipą – „kontraktinis sandoris“) tik viena kaina, tiesioginio sandorio kaina turi būti lygi šiai kainai.

3.7. Jeigu dėl tam tikro vertybinio popieriaus po uždarymo aukciono prekybos sesijos pabaigoje pavedimų knygoje nėra nei pirkimo, nei pardavimo kainų ir šią prekybos dieną nebuvo sudarytas nė vienas automatinio įvykdymo sandoris arba tiesioginis sandoris (nurodant sandorio tipą – „kontraktinis sandoris“), tiesioginį sandorį dėl šio vertybinio popieriaus sudaryti draudžiama.

SKOLOS VERTYBINIŲ POPIERIŲ KAINOS SKAIČIAVIMAS

1. Pavedime nurodytas skolos vertybinio popieriaus pajamingumas procentais yra perskaičiuojamas į skolos vertybinio popieriaus kainą, išreikštą atitinkamo skolos vertybinio popieriaus nominalios vertės procentine dalimi.
2. Perskaičiuojant skolos vertybinių popierių kainą, į ją įskaitomos sukauptos palūkanos („nešvari kaina“).
3. Atsiskaitant už sandorius dėl skolos vertybinių popierių, sandorio suma apskaičiuojama skolos vertybinių popierių kainą, išreikštą nominalios vertės procentine dalimi, dauginant iš vertybinių popierių skaičiaus, išreikšto nominalia verte.
4. Jeigu pavedimuose skolos vertybinių popierių skaičius yra nurodytas nominalia verte eurai, atsiskaitymų suma yra perskaičiuojama pagal oficialų euro kursą ir pateikiama litais.